

KONTROLLUTVALET I AUKRA KOMMUNE

Aukra, 2. juni 2016

Til medlemmene i kontrollutvalet

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: 3/16
TID: 9.6.2016 kl. 09:30
STED: Kommunestyresalen, Aukra kommunehus

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 13/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 25. APRIL 2016
PS 14/16	REFERAT OG ORIENTERINGAR
PS 15/16	UTKAST TIL OVERODNA ANALYSE – PLAN FOR FORVALTNINGSREVISISJON 2016-2019
PS 16/16	UTKAST TIL OVERORDNA ANALYSE – PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2016-2019
PS 17/16	AUKRA KOMMUNE. ØKONOMIRAPPORT 1. TERTIAL
PS 18/16	OPPFØLGINGSLISTE

Sak PS 17/16 Aukra kommune. Økonomirapport 1. tertial vert ettersendt.

Dersom det er saker kontrollutvalet ønskjer å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i seinare møte, kan dette gjerast under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall vert melde på tlf. 71 11 15 79, evt. mobil 91 37 11 12.
E-post: jane.anita.aspen@molde.kommune.no

Innkallinga går som melding til varamedlem som vert innkalla etter behov.

Oddvar Hoksnes (s)
leiar

Jane Anita Aspen (s)
daglig leder

Kopi:
Ordførar
Rådmann
Kommunerevisjonsdistrikt 2 M & R

Saksframlegg

Utvallssaksnr	Utval	Møtedato
PS 13/16	Kontrollutvalet	9.6.2016

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 25. APRIL 2016

Sekretariatet si tilråding

Protokollen frå møte 25. april 2016 vert godkjend.

Bakgrunn for saka

Vedlagt følgjer protokollen frå førre møte. Protokollen er tidlegare utsendt.

Alle utvalsmedlemmene har godkjent protokollen, men det er kome ein merknad til protokollen frå utvalsmedlem Oddbjørg Sporsheim. Sporsheim sakna at eit spørsmål i saka frå Aukra Venstre ikkje er referert. Det er spørsmålet "Har brukergruppene rukket å sette seg tilstrekkelig inn i alle prosjektene for så å kunne komme med innspill innanfor denne tidsrammen?" Dette var eit underspørsmål til spørsmålet om "Hvorfor var det satt av så kort tid til å bedømme prosjektet?»

Vurdering

Sekretær har valt å ikkje gje att underspørsmåla i verken saksframlegget eller protokollen, men desse går fram av vedlegget til saka.

Dei andre utvalsmedlemmene er gjort kjent med merknaden frå Oddbjørg Sporsheim. Ingen av dei andre utvalsmedlemmene har gjeve uttrykk for at dei ynskjer å endre protokollen i samsvar med merknaden som er kome inn.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALET I AUKRA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 2/16
Møtedato: 25.4.2016
Tid: Kl. 09.30 – kl. 14.00
Møtestad: Møterom 2. etg., Aukra kommunehus
Sak nr: 08/16 – 12/16
Møteleiar: Oddvar Hoksnes, leiar (Krf)
Møtande medlemmer: Oddbjørg Sporsheim (V)
Ole Rakvåg, nestleiar (H)
Håkon Inge Sporsheim (Frp)
Forfall: Bjørg Hukkelberg (AP)
Ikkje møtt: Ingen
Møtande vara: Wilhelm Andersen (Ap)
Frå sekretariatet: Jane Anita Aspen, daglig leder
Frå revisjonen: June B. Fostervoll, rekneskapsrevisor
Sigmund Harneshaug, distriktsrevisor
Av øvrige møtte: Ingrid Husøy Rimstad, rådmann (under OS 08/16, sak 10/16 og sak 12/16)
Erna Varhaugvik, økonomisjef (under OS 08/16 og sak 10/16)
Terje Urdshals, utbyggingssjef (under sak 12/16)

Leiaren ønska velkommen og leia møtet.

Det framkom ingen merknader til innkalling og sakliste.
Innkalling og sakliste med endringar vart godkjent.

TIL HANDSAMING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 08/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 17. FEBRUAR 2016
PS 09/16	REFERAT OG ORIENTERINGAR
PS 10/16	AUKRA KOMMUNE. ÅRSREKNESKAP FOR 2015
PS 11/16	OPPFØLGINGSLISTE
PS 12/16	EVENTUELT

PS 08/16

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 17. FEBRUAR 2016

Kontrollutvalet sitt vedtak

Protokollen frå møte 17. februar 2016 vert godkjend.

Kontrollutvalet si handsaming

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med sekretariatet si tilråding. (5 voterande)

PS 09/16	REFERAT OG ORIENTERINGAR
-----------------	---------------------------------

Kontrollutvalet sitt vedtak

Referat- og orienteringssakene vert teke til orientering.

Kontrollutvalet si handsaming

Referatsaker:

- RS 04/16   **Kontrollutvalet – Årsmelding for 2015** – utskrift av protokoll frå kommunestyret sitt møte 8.3.2016 i k-sak 19/16
- RS 05/16   **Norgels Vel's medalje** - saksprotokoll frå Administrasjonsutvalet 29.02.2016 i sak 7/16
- RS 06/16   **Konstituerende representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS (US)**, e-post sendt kommunane 4.4.2016.

Orienteringssaker:

- OS 08/16   **Økonomireglement** – gjennomgang.
Kontrollutvalet hadde lese gjennom reglementet på førehand. Rådmann Ingrid Husøy Rimstad og økonomisjef Erna Varhaugvik var tilstades og svarte på spørsmål frå utvalet.
Økonomisjefen opplyser at den største mangelen med dokumentet er at det ikkje er oppdatert i forhold til ny organisering, samt nokre andre rutinar som ikkje er så praktiske. Økonomisjefen opplyser at når det skal gjerast ei revidering av reglementet, så er det ønskjeleg at ein har kapasitet til å gjere eit grundig arbeid. Rådmannen opplyser at det er ho som må ta ei avgjerd på når dette arbeidet skal gjerast og korleis det skal prioriterast i forhold til økonomisjefen sine andre oppgåver.
Distriktsrevisor Sigmund Harneshaug stadfestar at økonomireglementet ser ut til å innehalde dei delar eit slikt reglement bør innehalde, men at det er naturleg at det med jamne mellomrom vert revidert. Det er ikkje noko lovkrav om kor ofte det skal reviderast, slik det er med finansreglementet som skal reviderast ein gong i kvar valperiode, opplyser distriktsrevisor
Sekretær viser til at det i rådmannen sin årsrapport for 2015 står at økonomireglementet skal reviderast.
Kontrollutvalet konkluderer med at dei har tillit til at økonomireglementet vert revidert, og at det er viktig at det gjeldande økonomireglementet vert fulgt.
- OS 09/16   **Årsrapport og regnskap for 2015 – Skatteoppkreveren i Aukra kommune**
- OS 10/16   **Kontrollrapport 2015 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen for Aukra kommune** – brev frå Skatteetaten, Skatt Midt-Norge, datert 12.2.2016
- OS 11/16   **Ny rapport om kommunestyrets overordnede tilsynsansvar** – artikkel fra Norges Kommunerevisorforbunds nettside, datert 18.2.2016.
- OS 12/16   **Kommunereformen – valg av kontrollutvalgssekretariat og revisor** – brev til FKTs sekretariatsmedlemmer og NKRFs bedriftsmedlemmer fra Forum for kontroll og tilsyn og Norges kommunerevisorforbund, datert 1.3.2016.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med sekretariatet si tilråding. (5 voterande)

PS 10/16	AUKRA KOMMUNE. ÅRSREKNESKAP FOR 2015
-----------------	---

Kontrollutvalet si fråsegn

Kontrollutvalet har i møte 25.4.2016 i sak 10/16 handsama Aukra kommune sin årsrekneskap for 2015.

Grunnlaget for handsaminga har vore årsrekneskap 2015, revisor si melding, datert 14. april 2016, revisor sitt brev av 15. april 2016 og rådmannen sin årsrapport for 2015.

I tillegg har revisjonen og rådmann/økonomisjef supplert utvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar.

Årsrekneskapen, som består av driftsrekneskap, investeringsrekneskap, balanserekneskap, økonomiske oversiktar og notar er avlagt av rådmannen og økonomisjef. Årsrekneskap 2015 er presentert i eige vedlegg. Deler av rekneskapet er også innarbeidd i årsrapporten.

Aukra kommune sitt driftsrekneskap for 2015 viser kr 284 194 000,- til fordeling til drift, og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 14 795 000,-. Netto driftsresultat er positivt med kr 82 463 000,-. Årets bruk av disposisjonsfond i driftsrekneskapen er på 14,4 mill. kroner, medan overføringane til investeringsrekneskapet utgjer kr 0,- som er i samsvar med budsjett.

Disposisjonsfondet pr. 31.12.15 er på kr 221 336 976,-. Av dette utgjer Fond for fastlandsløysing 117,6 mill. kroner, opplyser økonomisjefen.

Mange av einingane har hatt mindreforbruk, men nokre av einingane har hatt utfordringar med å halde budsjettet i 2015. Det er innanfor einingane Julsundet skole, helse, institusjons og buteneste og næring, revisjon, kyrkja eit meirforbruk det er gjort greie for i rådmannen sin årsrapport. Samla for alle einingane viser det økonomiske resultatet eit meirforbruk på 210 000,- på drift av tenestene.

Kontrollutvalet har merka seg at revisor skriv i sitt brev til kontrollutvalet at kommunen har hatt stor auke i utgifter dei seinare åra og har ei utfordring med å begrense utgiftene.

Kontrollutvalet har sett til at kommunerekneskapen er revidert på ein trygg måte. Etter revisjonen si meining er årsrekneskapen avlagt i samsvar med lov og forskrifter og god kommunal rekneskapsskikk.

Etter utvalet sin gjennomgang av årsmelding med rekneskap og revisor si melding, meiner kontrollutvalet at årsrekneskapen gir eit forsvarleg uttrykk for resultatet av Aukra kommune si verksemd og for kommunen sin økonomiske stilling pr. 31.12.2015.

Ut over dette, og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalet og revisjonsmeldinga, datert 14. april 2016, har ikkje kontrollutvalet merknader til Aukra kommunes rekneskap for 2015.

Kontrollutvalet rår til at kommunestyret godkjenner årsrekneskapen for Aukra kommune for 2015 slik det er avlagt.

Kontrollutvalet si handsaming

Rådmann Ingrid Husøy Rimstad og økonomisjef Erna Varhaugvik var tilstades og orienterte og svarte på spørsmål frå utvalet sine medlemmer.

Rådmannen opplyser at administrasjonen har starta på arbeidet med revidering av etiske retningslinjer. Vidare opplyser rådmannen at det i organisasjonen er større medvit om å ikkje auke driftskostnadane.

Det er også viktig med kompetanse og kapasitet i økonomiavdelinga, stadfestar rådmannen.

Når det gjeld investeringar opplyser økonomisjefen at det i 2015 har vore eit mykje meir realistisk budsjett. Rådmannen opplyser at utbyggingsavdelinga no også har god økonomisk kompetanse, slik at prosjekta blir fulgt tett.

Distriktsrevisor Sigmund Harneshaug forklarte for utvalet prinsippet med bruk av premiefond.

Nestleiar i kontrollutvalet, Ole Rakvåg, oppmodar rådmannen om ein meir open organisasjon ved å bruke Oppdal kommune som døme og legge ut kommunen sitt detaljrekneskap på heimesida.

Kontrollutvalet ønskjer følgjande tillegg til sekretariatet sitt utkast til fråsegna:
Disposisjonsfondet pr. 31.12.15 er på kr 221 336 976.-. Av dette utgjer Fond for fastlandsløysing 117,6 mill. kroner, opplyser økonomisjefen.

Kontrollutvalet ønskjer at avsnitt 5 i sekretariatet sitt utkast til fråsegn vert omskrive slik:
Mange av einingane har hatt mindreforbruk, men nokre av einingane har hatt utfordringar med å halde budsjettet i 2015. Det er innanfor einingane Julsundet skole, helse, institusjons og buteneste og næring, revisjon, kyrkja eit meirforbruk det er gjort greie for i rådmannen sin årsrapport. Samla for alle einingane viser det økonomiske resultatet eit meirforbruk på 210 000,- på drift av tenestene.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med felles tilråding frå utvalet sine medlemmer (5 voterande)

Sekretariatet sitt forslag til fråsegn

Kontrollutvalet har i møte 25.4.2016 i sak 10/16 handsama Aukra kommune sin årsrekneskap for 2015.

Grunnlaget for handsaminga har vore årsrekneskap 2015, revisor si melding, datert 14. april 2016, revisor sitt brev av 15. april 2016 og rådmannen sin årsrapport for 2015.

I tillegg har revisjonen og rådmann/økonomisjef supplert utvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar.

Årsrekneskapen, som består av driftsrekneskap, investeringsrekneskap, balanserekneskap, økonomiske oversiktar og notar er avlagt av rådmannen og økonomisjef. Årsrekneskap 2015 er presentert i eige vedlegg. Deler av rekneskapet er også innarbeidd i årsrapporten.

Aukra kommune sitt driftsrekneskap for 2015 viser kr 284 194 000,- til fordeling til drift, og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 14 795 000.-. Netto driftsresultat er positivt med kr 82 463 000.-. Årets bruk av disposisjonsfond i driftsrekneskapen er på 14,4 mill. kroner, medan overføringane til investeringsrekneskapet utgjer kr 0,- som er i samsvar med budsjett.

Mange av einingane har hatt mindreforbruk, men nokre av einingane har hatt utfordringar med å halde budsjettet i 2015. Det er innanfor einingane Julsundet skole, helse, institusjons og

buteneste og næring, revisjon, kyrkja det er vesentleg meirforbruk. Samla viser det økonomiske resultatet eit meirforbruk på 210 000,- på drift av tenestene. Det er gjort greie for avvika i rådmannen sin årsrapport.

Kontrollutvalet har merka seg at revisor skriv i sitt brev til kontrollutvalet at kommunen har hatt stor auke i utgifter dei seinare åra og har ei utfordring med å begrense utgiftene.

Kontrollutvalet har sett til at kommunerekneskapen er revidert på ein trygg måte. Etter revisjonen si meining er årsrekneskapen avlagd i samsvar med lov og forskrifter og god kommunal rekneskapsskikk.

Etter utvalet sin gjennomgang av årsmelding med rekneskap og revisor si melding, meiner kontrollutvalet at årsrekneskapen gir eit forsvarleg uttrykk for resultatet av Aukra kommune si verksemd og for kommunen sin økonomiske stilling pr. 31.12.2015.

Ut over dette, og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalet og revisjonsmeldinga, datert 14. april 2016, har ikkje kontrollutvalet merknader til Aukra kommunes rekneskap for 2015.

Kontrollutvalet rår til at kommunestyret godkjenner årsrekneskapen for Aukra kommune for 2015 slik det er avlagt.

PS 11/16	OPPFØLGINGSLISTE
----------	------------------

Kontrollutvalet sitt vedtak

I oppfølgingslista vert det gjort følgjande endringar:

Revidering av gjeldande økonomireglement i Aukra kommune

Eit økonomireglement skal beskrive hovudreglane for den økonomiske styringa av kommunen si verksemd. Reglementet bør klargjere ansvaret mellom det politiske og det administrative nivået i kommunen og beskrive kommunen sine interne reglar og fullmakter.

Økonomireglementet bør innehalde kommunen sine vedtak om økonomiplan, budsjett, rapportering, rekneskap og årsrapport. Økonomireglementet kan supplere delegeringsreglementet når det gjeld økonomisaker. Aukra kommune sitt økonomireglement er frå 2005 og vart revidert i desember 2009. Eit økonomireglement bør rullerast og oppdaterast jamleg.

Kontrollutvalet har oppmoda administrasjonen i kommunen om å revidere gjeldande økonomireglement slik at det er i samsvar med praksis og skriftleg bedt om at økonomireglementet vert revidert. Økonomiavdeling hadde ikkje kapasitet i 2014 eller 2015 til å sette i gang arbeidet med revidering av gjeldande økonomireglement. Kontrollutvalet ønskjer å følgje denne saka vidare. Saka vert ført frå oppfølgingslista for 2014, 2015 og til oppfølgingslista for 2016.

25.04.16:Rådmann og økonomisjef svarte på spørsmål i dagens møte, jf. OS 08/16. Kontrollutvalet konkluderer med at dei har tillit til at økonomireglementet vert revidert, og at det er viktig at det gjeldande økonomireglementet vert fulgt.

Kontrollutvalet si handsaming

Utvalet gjekk i gjennom dei sakene som var lista opp i saksframlegget.

Til dette møtet var det ikkje lagt opp til orientering frå administrasjonen knytt til oppfølgingslista, men rådmann og økonomisjef var tilstades og svarte på spørsmål knytt til økonomireglementet

Det vart ikkje satt fram forslag om å føre opp nye saker på oppfølgingslista.

Kontrollutvalet fatta samrøystes vedtak i samsvar med felles forslag frå utvalet sine medlemmer (5 voterande)

PS 12/16	EVENTUELT
----------	-----------

Spørsmål til evaluering av løsningsforslaga til Aukra omsorgssenter

Kontrollutvalet har 13.4.2016 mottatt spørsmål frå Aukra Venstre v/Hallvard Huse, knytt til evaluering av løsningsforslaga til Aukra omsorgssenter.

Spørsmåla var:

- Hvorfor vant HENT AS løsningsforslag og sammenlagt samspilskompetanse (se vedlagt evalueringsmatrise)?
- Hvorfor var det satt av så kort tid til å bedømme prosjektene?
- Hvorfor var ikke alle forslagene gjort tilgjengelig til innbyggere i Aukra før avgjørelse av vinnerforslaget?

Kontrollutvalet si handsaming

Utvalet gjorde ei vurdering av om dette er ei sak som ligg innafør kontrollutvalet sitt ansvarsområde. Kontrollutvalet har ansvar for å undersøke førespurnader som kan tyde på svikt i den kommunale sakshandsaminga, men det er ikkje eit klageorgan og skal heller ikkje undersøke om vedtak som er gjort er føremålstenlege.

Rådmann Ingrid Husøy Rimstad og utbyggingssjef Terje Urdshals gav utvalet ei grundig orientering om prosessen og svarte på spørsmål frå utvalet sine medlemmer.

Konklusjon

Kontrollutvalet vurderer at dette ikkje er ei sak for kontrollutvalet.

For å bidra til ein open organisasjon, oppmodar kontrollutvalet rådmannen om å nytte kommunen si heimeside til å belyse avgjerdsprosessen, i tillegg til å gje informasjon om vidare steg i prosessen knytt til Aukra omsorgssenter. Heimesida er ein nyttig informasjonskanal også for framtidige prosjekt.

Arbeid i kontrollutvalet

Denne saka var avgjøymt og vert utsett til eit seinare møte.

Oddvar Hoksnes
leiar

Ole Rakvåg
nestleiar

Oddbjørg Sporsheim

Håkon Inge Sporsheim

Wilhelm Andersen

Jane Anita Aspen
sekretær

Saksframlegg

Utvallssaksnr	Utval	Møtedato
PS 14/16	Kontrollutvalet	9.6.2016

REFERAT OG ORIENTERINGAR

Sekretariatet si tilråding

Referat- og orienteringssakene vert teke til orientering.

Bakgrunn for saka

Referatsaker:

- RS 07/16   **Rekneskap og årsrapport 2015** – utskrift av protokoll frå kommunestyret sitt møte 24.5.2016 i k-sak 34/16 (vedlagt)
- RS 08/16   **Protokoll fra styremøte i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal,**
7.4.2016 (vedlagt)
- RS 09/16   **Referat fra konstituerende representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon**
IKS, 4.5.2016 (vedlagt)

Orienteringssaker:

- OS 13/16   **Orientering frå flyktingtenesta i Aukra kommune**
- OS 14/16   **Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal – Årsmelding 2015 (vedlagt)**
- OS 15/16   **Høring – NOU 2016:4 Ny kommunelov, høringsbrev datert 4.4.2016, samt utskrift**
av kapittel 25 Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet (vedlagt)

Jane Anita Aspen
daglig leder

RS 07/16

PS 34/16 Rekneskap og årsrapport 2015

Rådmannen si tilråding:

1. Aukra kommune sin årsrapport for 2015, inklusiv årsrekneskapen blir godkjent.
2. Driftsrekneskapet blir avslutta med eit mindreforbruk på kr. 14.795.239.-.
3. Mindreforbruket på kr. 14.795.239.-. blir avsett til disposisjonsfond.
4. Investeringsrekneskapet blir samla avslutta utan udisponerte eller udekka beløp.

Saksprotokoll i Formannskapet - 09.05.2016

Behandling

Tilrådinga frå rådmannen vart samrøystes vedtatt

Innstilling frå formannskapet:

Som tilrådinga frå rådmannen

Saksprotokoll i Kommunestyret - 24.05.2016

Behandling

Hanna Valved Korsvik (FRP) ba kommunestyret vurdere om ho som rektor var inhabil, ho vart samrøystes vurdert som inhabil og forlot møtet. Møtet vart sett med 20 representantar

Innstillinga frå formannskapet vart samrøystes vedtatt

Vedtak

1. Aukra kommune sin årsrapport for 2015, inklusiv årsrekneskapen blir godkjent.
2. Driftsrekneskapet blir avslutta med eit mindreforbruk på kr. 14.795.239.-.
3. Mindreforbruket på kr. 14.795.239.-. blir avsett til disposisjonsfond.
4. Investeringsrekneskapet blir samla avslutta utan udisponerte eller udekka beløp.

RS 08/16

Styret
for Kontrollutvalgssekretariatet
for Romsdal

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 1/16
Møtedato: 7.4.2016
Tid: Kl. 09.30 – kl. 12:45
Møtested: Møterom «Galleriet», Molde rådhus
Sak nr: 1/16 – 6/16
Møteleder: Stig Holmstrøm

Av styrets medlemmer møtte:

Eide kommune: Kåre Vevang
Fræna kommune: Ingvar Hals
Gjemnes kommune: Øyvind Gjøn
Molde kommune: Marit Seljeseth Stokke, nestleder
Nesset kommune: Ivar Henning Trælvik
Rauma kommune: Lars Ramstad
Sunndal kommune: Trond M. Hansen Riise
Vestnes kommune: Stig Holmstrøm, styreleder

Forfall:

Aukra kommune: Oddvar Hoksnes

Møtende vara:

Aukra kommune: Ole Rakvåg

Ikke møtt: Ingen

Fra sekretariatet: Jane Anita Aspen, daglig leder
Sveinung Talberg, rådgiver

Av øvrige møtte: Ingen

Styrelederen Stig Holmstrøm ønsket velkommen og ledet møtet.

Det fremkom ingen merknader til sakliste. Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
ST 01/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTE 14. DESEMBER 2015
ST 02/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
ST 03/16	ÅRSMELDING FOR 2015
ST 04/16	ÅRSREGNSKAP FOR 2015
ST 05/16	AVVENTE KJØP AV SAKS- OG ARKIVSYSTEM FOR SEKRETARIATET
ST 06/16	EVENTUELT

ST 01/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 14. DESEMBER 2015
-----------------	--

Styrets vedtak

Protokollen fra styremøte 14. desember 2015 godkjennes.

Styrets behandling

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (9 voterende).

ST 02/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
-----------------	---------------------------------

Styrets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Styrets behandling

Referatsaker:

Orienteringssaker:

OS 01/16   **NOU 2016:4 – Forslag til ny lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)** – utskrift av kapitel. 25 Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet

Daglig leder opplyste at de to siste sidene i kapittel 25 manglet ved utsendelse. Disse ble utdelt til styremedlemmene. Videre ble det opplyste at lovforslaget ikke er sendt ut på høring enda, men at det vil være viktig å komme med høringsuttale når den tid kommer.

Styremedlemmene hadde en grundig diskusjon om forslagene, og det ble supplert med informasjon om lovforslagene gitt på NKRF's konferanse i februar.

OS 02/16   **Korrupsjonsfaren i kommuner – sårbarhet, verktøy og metoder** – Erfaringer og råd om korrupsjonsforebyggende arbeid fra kommuner og fylkeskommuner som har deltatt i KS og TI's korrupsjonsforebyggende nettverk 2013-2014, publisert på KS sin nettside 28.5.2015

Styremedlemmene hadde en grundig diskusjon og erfaringsutveksling, og det ble oppsummert at åpenhet og likebehandling er viktig. Det ble også referert til KS' etikkutvalgs møte i Molde 17. mars, der flere av styremedlemmene deltok.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (9 voterende).

ST 03/16	ÅRSMELDING FOR 2015
-----------------	----------------------------

Styrets vedtak

Årsmelding for 2015 godkjennes med de endringer som fremkom i møte.

Styrets behandling

Daglig leder svarte på spørsmål fra styremedlemmene.

Det ble fremmet forslag om å gjøre følgende endringer i årsmeldingen (endringene fremkommer her i **uthevet skift**):

3.4 Likestilling

De to ansatte i sekretariatet i 2015 var kvinner. Tilsettingen som ble gjort i 2015 var en mann, som da vil tiltrå fra 1.1.2016. Fra 2016 vil det da være en kvinne og en mann.

Selskapets styre har ett medlem fra hver kommune, valgt av kommunestyret. Det er kontrollutvalgslederne som er valgt inn i styret. Det er 8 menn og 1 kvinne for valgperioden 2015-2019. Styreleder er mann og nestleder er kvinne. Styremedlemmene har personlig varamedlem, som er kontrollutvalgenes nestledere. Av disse er 4 kvinner og 5 menn. Siden det var ønskelig at det er kontrollutvalgets leder som sitter i styret, har en ikke klart å oppfylle kravet i likestillingslovens § 13 d) *Har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire.* **Det bør derfor gjøres endringer ved neste valg som gjør at en sikrer kjønnsbalansen. Ved valg av leder og nestleder til kontrollutvalgene i de respektive kommunene, bør begge kjønn være representert.**

3.6. Avtale med Molde kommune om kjøp av administrative tjenester til sekretariatet. Avtalen fra 2014 med Molde kommune om kjøp av administrative tjenester ivaretar sekretariatets behov for bistand til utbetaling av lønn og godtgjøring, regnskap, budsjett, IKT-tjenester og noe kontormateriale. **Avtalen er videreført.**

4.1 Styret

Styret har i 2015 avholdt 3 møter; 23.mars, 8.september og 14.desember og behandlet 18 protokollerte saker. I tillegg er det i 2015 behandlet 10 referatsaker og 7 orienteringssaker. **Styremøtene blir også benyttet til erfaringsutveksling.**

Det ble i møte fremmet forslag om følgende vedtak:

Årsmelding for 2015 godkjennes med de endringer som fremkom i møte.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (9 voterende)

Daglig leders innstilling:

Årsmelding for 2015 godkjennes

ST 04/16	ÅRSREGNSKAP FOR 2015
----------	----------------------

Styrets vedtak

Årsregnskap for 2015 for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal godkjennes.

Regnskapsmessig mindreforbruk på kr 227 497,- avsettes til disposisjonsfond i samsvar med vedtektene § 10.

Styrets behandling

Daglig leder svarte på spørsmål fra styremedlemmene til enkelte poster i regnskapet.

Det ble også stilt spørsmål om ikke det var styremedlemmene som skulle skrive under regnskapet, og ikke daglig leder og regnskapsansvarlig slik det er gjort. Det ble konkludert med at det er korrekt slik det er gjort.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (9 voterende).

ST 05/16	AVVENTE KJØP AV SAKS- OG ARKIVSYSTEM FOR SEKRETARIATET
-----------------	---

Styrets vedtak

Sekretariatet avventer ROR-IKT's anbudsprosess for nytt saks og arkivsystem.

Styrets behandling

Det var en grundig diskusjon om fordeler og ulemper med å avvente innkjøp av elektronisk saks og arkivsystem.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 06/16	EVENTUELT
-----------------	------------------

Under Eventuelt ble følgende tema tatt opp:

- **Opplæringsdag for kontrollutvalgsmedlemmer**
Daglig leder tok opp forslaget om en opplæringsdag for kontrollutvalgsmedlemmer og varamedlemmer. Det ble konkludert med at det var ønskelig å få til denne 24. mai, alternativt 25. mai.
Styreleder foreslo at programmet for en tilsvarende dag som ble arrangert i 2012, ble sendt ut til styremedlemmene som et eksempel, og at styremedlemmene blir oppfordret til å komme med innspill til tema til sekretariatet. I diskusjonen kom det frem at kommunal økonomi, er et tema som er aktuelt på opplæringsdagen.
- **Statusrapport etablering av nytt felles revisjonsselskap**
Daglig leder informerte om at det nå er fattet positive vedtak i alle kommunene og at interimsstyret har fastlagt konstituerende representantskapsmøte for Møre og Romsdal Revisjon IKS til onsdag 4. mai.
- **Statusrapport fra sekretariatet**
Sekretariatet leier i dag lokaler i Hamnegata 35 fra Molde kommune, i lokaler eid av privat huseier. Molde kommunes husleiekontrakt utløper 31.12.16. Det er opplyst at sekretariatet vil få tilbud fra Molde kommune om å leie lokaler i Storgata 31 fra årsskiftet. Dersom dette er lokaler som sekretariatet finner egnet, vil vi da flytte dit. Alternativet er å leie lokaler på loftet i det bygget revisjonen flytter til på Reknes, men disse lokalene er ikke særlig egnet for sekretariatet.

Marit Seljeseth Stokke måtte forlate møte kl. 1200

- **Erfaringsutveksling**
Styremedlemmene utvekslet erfaring omkring problemstillinger og saker som er aktuelle i kontrollutvalgene.

Marit Seljeseth Stokke
nestleder

Stig Holmstrøm
leder

Kåre Vevang

Øyvind Gjøen

Lars Ramstad

Ole Rakvåg

Trond M. H. Riise

Ingvar Hals

Ivar Henning Trælvik

Jane Anita Aspen
sekretær

RS 09/16

REFERAT FRA KONSTITUERENDE REPRESENTANTSKAPSMØTE
I MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Dag: 4.mai 2016.

Sted: Kristiansund

Sak 1. ÅPNING.

Leder av interimstyret Knut Anders Oskarson gav bakgrunn for at arbeidet med å få dannet "Møre og Romsdal Revisjon IKS" ble startet opp. Han orienterte videre om arbeidet og prosessene i arbeidsgruppe og styringsgruppe fram til at en kunne kalle inn til konstituerende representantskapsmøte.

Sak 2. REGISTRERING AV DELTAKERE.

Følgende møtte:

For Møre og Romsdal fylkeskommune: Fylkesvaraordfører Gunn Berit Gjerde

" Vestnes kommune: Fylkesvaraordfører representerte kommunen etter fullmakt fra ordføreren.

" Eide kommune: Egil Karstein Strand

" Averøy kommune: Ann-Kristin Sørvik

" Gjemnes kommune: Knut Sjømæling

" Tingvoll kommune: Peder Hanem Aasprang

" Surnadal kommune: Lilly Gunn Nyheim

" Halså kommune: Ola Rognskog

" Smøla kommune: Roger Osen

" Aure kommune: Ingunn Oldervik Golmen

Sak 3. VALG AV MØTELEDER OG SEKRETÆR.

Møteleder: Knut Anders Oskarson ble enstemmig valgt.

Sekretær: Asmund Kristoffersen ble enstemmig valgt.

Sak 4. GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE.

Både innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent uten merknader.

Sak 5. VALG AV 2 REPRESENTANTER TIL Å SKRIVE UNDER
MØTEPROTOKOLLEN.

Lilly Gunn Nyheim og Peder Hanem Aasprang ble begge enstemmig valgt.

Sak 6. VALG AV LEDER OG NESTLEDER I REPRESENTANTSKAPET.

Leder: Egil Karstein Strand

Nestleder: Ingunn Oldervik Golmen

Sak 7. VALG AV STYRE

Innstillig fra valgkomiteen:

Per Ove Dahl, Sunndal

Personlig vara: Ivar Bølset, Tingvoll

Heidi Blakstad Dahl, Kristiansund

Personlig vara: Heidi Hogset, Gjemnes

Frank Sve, Møre og Romsdal fylkeskommune

Personlig vara: Arild Iversen, Møre og R f. k

Anita Øyen Halås, Eide

Personlig vara: Audhild Mork, Aukra

Einar Andersen, ansattes representant som velges av og blant de ansatte.

Personlig vara: Ingvild Bye Fugelsøy

Alle foreslåtte kandidater ble enstemmig valgt.

Sak 8. VALG AV LEDER OG NESTLEDER I STYRET.

Per Ove Dahl ble enstemmig valgt som leder.

Heidi Blakstad Dahl ble enstemmig valgt som nestleder.

Sak 9. VALG AV VALGKOMITE.

Innstilling fra valgkomiteen:

Jon Aasen, Møre og Romsdal fylkeskommune

Personlig vara: Gunn Berit Gjerde, Møre og Romsdal fylkeskom.

Kjell Terje Fevåg, Kristiansund

Personlig vara: Ragnhild Helseth, Kristiansund

Bjørn Steinland, Sunndal

Personlig vara: Jonny Meland

Kort drøfting i møtet ang kjønns sammensetning i valgkomiteen.

Ragnhild Helseth ble foreslått på fast plass med Kjell Terje Fevåg som vara.

Enstemmig vedtak : Jon Aasen velges med Gunn Berit Gjerde som vara

Ragnhild Helseth velges med Kjell Terje Fevåg som vara

Bjørn Steinland velges med Jonny Meland som vara

Sak 10. VALG AV LEDER I VALGKOMITEEN.

Jon Aasen ble enstemmig valgt som leder.

Sak 11. GODTGJØRELSE TIL STYRET.

Innstilling fra interimstyret:

Leder: Kr 30 000,- pr år pluss kr 1.600,- pr møte

Medlemmer, inkl. nestleder:” 10 000,- pr år pluss kr 1.600,- pr møte

Innstillinga ble enstemmig vedtatt.

Sak 12. VALG AV REVISOR.

ES Revisjon AS ble enstemmig valg som revisor for

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Sak 13. BUDSJETT FOR 2016 OG ØKONOMIPLAN FOR 2016-2019

Bjarne Dyrnes orienterte om budsjett og økonomiplan og bakgrunnen for forslaget.

Budsjettet ble enstemmig vedtatt.

Den nyvalgte lederen for representantskapet, Egil Strand, takket for tilliten og avsluttet møtet.

04.05.16.

Asmund Kristoffersen/referent

KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL

for Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes kommune.

ÅRSMELDING FOR 2015

1. INNLEDNING

I 2003 kom en lovendring i Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Det følger av kommuneloven § 77 nr. 9:

«Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.»

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 20 3. ledd sier følgende:

«Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen.»

Kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes inngikk 31. desember 2004 **Samarbeidsavtale om interkommunal sekretærfunksjon for kontrollutvalgene.**

Fra 2013 ble Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal opprettet som et **interkommunalt samarbeid (IS) etter kommunelovens § 27 med status som eget rettssubjekt** og med eget styre. Det nye sekretariatet ble opprettet med virkning fra 28. august 2013 og er registrert i Enhetsregisteret i Brønnøysund med organisasjonsnummer 912 503 771.

2. STYRETS SAMMENSETNING

Styrets sammensetning for 2013-2015 er som følger:

Medlem	Funksjon	Personlige varamedlemmer	Kommune
Ola Krogstad	leder	Eli Sildnes	Eide
Rita Rognskog	nestleder	Katrine Rindarøy	Aukra
Jim Erik H. Johansen		Knut Kvalvågnes	Fræna
Stein A. Brubæk		Heidi Hogset	Gjemnes
Finn Myrland		Tove A. Melsæter	Molde
Paul E. Nauste		Lars Myrset	Nesset
Odd Ivar Røhmesmo		Erling Hagen	Rauma
Trond M. Hansen Riise		Odd Helge Gravem	Sunndal
Øyvind Uren		Birger Lilleheim	Vestnes

Styrets sammensetning for 2015-2019 er som følger:

Medlem	Funksjon	Personlige varamedlemmer	Kommune
Stig Holmstrøm	leder	Gro Ødegård	Vestnes
Marit Seljeseth Stokke	nestleder	Trygve Grydland	Molde
Oddvar Hoksnes		Ole Rakvåg	Aukra
Kåre Vevang		Synnøve Egge	Eide
Ingvar Hals		Lisbeth Valle	Fræna
Øyvind Gjøen		Kristine Måløy	Gjemnes
Ivar Henning Trælvik		Jostein Øverås	Neset
Lars Ramstad		Eirik Jenssen	Rauma
Trond M. Hansen Riise		Odd Helge Gravem	Sunndal

2.1 Styrets oppgaver

Styrets oppgaver fremgår av vedtektene §§ 5 og 6:

§ 5 Organisering av samarbeidet

Styret er samarbeidets øverste organ. Styret har arbeidsgiveransvar og ansetter daglig leder. Samarbeidet ledes av daglig leder.

Hvert kommunestyre velger ett styremedlem med personlig varamedlem. Styret velges for 4 år. Valgene følger kommunevalgperioden. Styret velger selv leder og nestleder.

§ 6 Styrets møter

Styremøtene ledes av styrets leder. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet er møteleders stemmegivning avgjørende. Styret er beslutningsdyktig når mer enn halvparten av kommunene er representert.

Innkalling til styremøte skal skje skriftlig til hvert medlem minst 7 dager før møtedato. Styrets medlemmer kan møte med faglig bistand (med talerett). Styrets leder sørger for at det blir ført protokoll fra styremøtene. Protokollen underskrives av styrets medlemmer. Utskrift av protokollen skal sendes styret og kommunene.

Styret har myndigheten til å ansette og si opp sekretariatets personell samt avgjøre personalsaker som angår daglig leder. Styret skal vedta budsjettframlegg, regnskap og årsmelding, som skal avlegges, fastsettes og sendes kommunene. Styret har ikke myndighet til å ta opp lån eller forplikte deltakerne på lignende måte.

3. SEKRETARIAT

3.1 Bemanning og arbeidsfordeling

Etter organisasjonsendringen er det styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal som er samarbeidets øverste organ og innehar arbeidsgiveransvar for sekretariatets ansatte, jf. vedtektenes § 5.

I 2015 er sekretærfunksjonen for kontrollutvalgene ivaretatt av rådgiver Åse Solveig Eriksen og daglig leder Jane Anita Aspen. Begge har 100 % stillinger.

Åse Solveig Eriksen gikk av med pensjon 31.12.2015. Det ble derfor i 2015 også gjennomført en ansettelsesprosess. Det var stor søknad på stillingen som rådgiver i sekretariatet og Sveinung Talberg ble ansatt med tiltredelse fra 1.1.2016.

Åse Solveig Eriksen har i 2015 ivaretatt sekretærfunksjonen for kontrollutvalgene i Aukra, Eide, Fræna, Nesset og Sunndal. Jane Anita Aspen har ivaretatt sekretærfunksjonen for kontrollutvalgene i Gjemnes, Molde, Rauma, Vestnes og styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

3.2 Sekretariatets oppgaver

«Kommunestyret eller fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget har sekretariatsbistand som til enhver tid tilfredstiller utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt», jf. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 20 1. og 2. ledd.

«Den som utfører sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir», jf. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 20 4. ledd.

Sekretariatets vedtekter § 4 Formål sier følgende:

«Kontrollutvalgssekretariatet har som formål å utvikle og utføre tjenester knyttet til saksforberedelse, utredning og oppfølging av saker til kontrollutvalgene, samt andre tjenester som naturlig faller sammen med dette.»

Det er utviklet rutiner for innkalling, sakspapirer og oppfølging av møtene i kontrollutvalgene. I dette arbeidet inngår innhenting av informasjon fra kommunen og andre, skriving av saksframlegg med forslag til vedtak og kvalitetssikring av hver sak. Sekretariatet har ansvaret for at utvalgenes vedtak blir formidlet til rette instans og for at vedtakene blir fulgt opp.

Sekretariatets ansatte skal etterleve en høy etisk standard, men det har så langt ikke vært utarbeidet etiske retningslinjer. Utkast til etiske retningslinjer vil bli lagt frem for styret i løpet av 2016.

3.3 Arbeidsmiljø

Sekretariatet hadde i lang tid en alt for stor arbeidsbelastning. Arbeidsbelastningen har normalisert seg etter at bemanningen i 2014 ble økt til to ansatte i 100 % stilling. Sykefraværet er lavt.

Sekretariatet har gjort avtale med Molde kommune om at sekretariatets ansatte skal få benytte seg av Molde kommunes vernetjeneste.

3.4 Likestilling

De to ansatte i sekretariatet i 2015 var kvinner. Tilsettingen som ble gjort i 2015 var en mann, som da vil tiltrå fra 1.1.2016. Fra 2016 vil det da være en kvinne og en mann.

Selskapets styre har ett medlem fra hver kommune, valgt av kommunestyret. Det er kontrollutvalgslederne som er valgt inn i styret. Det er 8 menn og 1 kvinne for valgperioden 2015-2019. Styreleder er mann og nestleder er kvinne. Styremedlemmene har personlig varamedlem, som er kontrollutvalgenes nestledere. Av disse er 4 kvinner og 5 menn. Siden det var ønskelig at det er kontrollutvalgets leder som sitter i styret, har en ikke klart å oppfylle kravet i likestillingslovens § 13 d) *Har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med*

minst fire. Ved valg av leder og nestleder til kontrollutvalgene i de respektive kommunene, bør begge kjønn være representert.

3.5 Kontorplassering

Sekretariatet leier lokaler i Hamnegata 35, 4. etg. i Molde sentrum og er inntil videre samlokalisert med Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal.

3.6 Avtale med Molde kommune om kjøp av administrative tjenester til sekretariatet

Avtalen fra 2014 med Molde kommune om kjøp av administrative tjenester ivaretar sekretariatets behov for bistand til utbetaling av lønn og godtgjøring, regnskap, budsjett, IKT-tjenester og noe kontormateriale. Avtalen er videreført.

4. VIRKSOMHET I 2015

4.1 Styret

Styret har i 2015 avholdt 3 møter; 23.mars, 8.september og 14.desember og behandlet 18 protokollerte saker. I tillegg er det i 2015 behandlet 10 referatsaker og 7 orienteringssaker. Styremøtene blir også benyttet til erfaringsutveksling.

4.2 Møteaktivitet i utvalgene

Totalt ble det i 2015 avviklet 52 møter i kontrollutvalgene og behandlet 392 protokollerte saker. I tillegg har det i 2015 vært lagt fram for kontrollutvalgene 200 referatsaker og 153 orienteringssaker.

Aktiviteten i utvalgene har også i 2015 vært stor og kompleksiteten i sakene er økende.

Antall møter i det enkelte utvalg i 2015 har variert fra 5 til 8 møter.

Antall protokollerte saker for det enkelte utvalg har variert mellom 38 og 49 saker.

Alle kontrollutvalgene i samarbeidet behandlet i 2015 sak om valg av revisjonsordning, som følge av arbeid med sammenslåing av revisjonsdistrikt. Vedtak i denne saken gikk som innstilling til kommunestyrene som gjorde endelig vedtak.

4.3 Kurs/konferanser

Den årlige Kontrollutvalgskonferansen i regi av NKRF (Norges Kommunerevisorforbund) på Gardermoen i februar samler mange av våre kontrollutvalgsmedlemmer.

Samtlige kontrollutvalg, utenom Rauma, var representert ved **NKRF's Kontrollutvalgs-konferansen 4.-5. februar 2015**. De ansatte i sekretariatet var også deltakere på konferansen.

Kontrollutvalgene i Aukra, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Sunndal og Vestnes er medlemmer av **Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)**. Utvalgsmedlemmer fra Fræna og Nesset var representert på **FKTs fagkonferanse og årsmøte** på Gardermoen 3.- 4. juni 2015. De ansatte i sekretariatet var også deltakere på fagkonferansen og årsmøtet.

På **FKTs Sekretariatskonferanse** i Oslo 12. mars 2015, deltok de ansatte i sekretariatet.

Sekretærforumet for Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane var samlet til møte i Oslo 11.3.2015 (i kombinasjon med FKT sin sekretariatskonferanse) og i Skodje 31.8. og 1.9.2015. På disse møtene deltok de ansatte i sekretariatet.

Sekretariatet har også deltatt på sekretærsamling for **Vestlandet og Trøndelag** på Stiklestad, 28.-29. september 2015.

4.4 Økonomi

Regnskapet for 2015 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 227 497,-. Mindreforbruket skyldes lavere pensjonsutgifter og lavere utgifter til kjøp av varer og tjenester.

Sekretariatets utgifter er i hovedsak lønnskostnader. Utover dette er kostnader til husleie og kjøp av administrative tjenester fra Molde kommune og reise/kursutgifter de største kostnadene.

Fordeling av kostnader for 2015 til sekretariatstjenester for samarbeidskommunene er som følger:

Kommune	Folketall 01.01.14	Fordeling %	2015	2014
Aukra	3 377	5,0	111 025	101 500
Eide	3 471	5,0	111 025	101 500
Fræna	9 720	14,0	310 870	284 200
Gjemnes	2 565	4,0	88 820	81 200
Molde	26 048	37,0	821 585	751 100
Neset	3 001	4,0	88 820	81 200
Rauma	7 453	11,0	244 255	223 300
Sunnadal	7 171	10,0	222 050	203 000
Vestnes	6 615	10,0	222 050	203 000
Sum	69 421	100,0	2 220 500	2 030 000
Sum inntekter			2 220 500	2 030 000

I følge vedtektene § 2 skal 100 % av utgiftene fordeles etter folketall pr. 1. januar foregående år.

4.5 Revisjon

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal er revisor for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

4.6 Bestilling fra/tilsyn med revisjonen

Sekretariatet har i løpet av 2015 effektuert 36 bestillinger overfor revisjonen på vegne av kontrollutvalgene.

Disse fordeler seg som følger:

Sakstittel	Beskrivelse	Antall
Revisjonsplan for revisjonsåret 2015	Revisors vurdering av uavhengighet følger vedlagt	9
Plan for forvaltningsrevisjon		9
Plan for selskapskontroll		9
Forvaltningsrevisjonsprosjekt. Bestilling		1
Forvaltningsrevisjonsrapporter/selskapskontroller		8
Sum		36

Sekretariatet har i løpet av 2015 lagt frem 81 dokument fra revisjonen overfor kontrollutvalgene, enten som egen sak eller som del av annen ordinær sak.

Disse fordeler seg som følger:

Sak	Beskrivelse	Antall
Kommunale årsregnskap	Revisjonsberetning ^m /evt. revisjonsnotat	9
Årsregnskap for kommunale foretak	Revisjonsberetning ^m /evt. revisjonsnotat	6
Revisjonsplan for revisjonsåret 2015		9
Revisjonens rapport for 2. halvår 2014		9
Revisjonens rapport for 1. halvår 2015		9

Sluttregnskap/prosjektregnskap	Uttalelser til sluttregnskap/prosjektregnskap	8
Forvaltningsrevisjonsrapporter		6
Oppfølging av FR rapporter		11
Selskapskontroll		2
Oppfølging av selskapskontroll		0
Misligheter/uregelmessigheter	Andre tilsynssaker	0
Utredninger/Undersøkelser		4
Kundebrev		0
Nummerert brev		1
Prosjektplan	Forvaltningsrevisjonsprosjekt	7
Sum		81

4.7 Administrative utfordringer

Sekretariatet benytter egne maler i Word til saksbehandling og korrespondanse. Dokumentene lagres elektronisk på eget område. I tillegg lagres også alle utvalgenes møtedokumenter og protokoller i papirutgave. Kontrollutvalgenes møtedokumenter og protokoller oversendes den enkelte kommune for arkivering og med mulighet for å legge dette ut på kommunenes hjemmesider. Sekretariatet har i flere år hatt dialog med de kommunene som tidligere ikke har hatt som praksis å legge kontrollutvalgets møteinnkallinger og protokoller ut på kommunens hjemmeside. Det meste er kommet på plass etter hvert, men det er fremdeles noen utfordringer i enkelte kommuner.

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal er underlagt arkivloven på linje med andre offentlige organer og har også journal- og arkivansvar for kontrollutvalgene. De ansatte har i 2015 brukt noe tid på systematisering av det papirbaserte arkivet som sekretariatet har.

Sekretariatet har vurdert å gå til innkjøp av elektronisk saks- og arkivsystem, men som følge av usikkerheten rundt etablering av nytt interkommunalt revisjonsselskap og mulig påfølgende ny organisering av sekretariatene har styret tidligere bedt om at en avventet dette. Styret har i 2015 konkludert med at de i løpet av 2016 ønsker fremlagt en sak om etablering et elektronisk saks- og arkivsystem.

Det er fra styret side også konkludert med at det kan settes i gang arbeidet med å etablere en hjemmeside for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

4.8 Fortsatt drift

Resultatet fra kommunesammenslåingsprosessen vil også kunne få konsekvenser for sekretariatets arbeid. Kommuner som hører til vårt sekretariat kan bli sammenslått, eller kommuner tilhørende vårt sekretariat kan bli sammenslått med kommuner tilhørende andre sekretariatsdistrikt. Dette kan få betydning for valg av sekretariatsløsning. For øvrig vurderes det at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal er solid og fremdeles godt i stand til å levere sekretariatstjenester til kontrollutvalgene.

5. SAMMENDRAG

2015 har vært et normalt driftsår for sekretariatet, men samtidig også et valgår. Kontrollutvalgene har startet opp med nye utvalgsmedlemmer og Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal har fått nytt styre.

Aktiviteten i kontrollutvalgene har også i 2015 vært høy og kompleksiteten i sakene øker, noe som naturlig har medført tilsvarende stor aktivitet for sekretariatet. Det er stadig større fokus på kontrollutvalgenes rolle og oppgaver, noe som igjen krever at sekretariatet har de nødvendige ressurser tilgjengelig. Et velfungerende sekretariat er en forutsetning for at kontrollutvalgene skal kunne utføre sine tilsyns- og kontrollfunksjoner på en god måte.

Det har derfor også i 2015 vært stor aktivitet på kurs- og konferansefronten hvor mange av utvalgsmedlemmene og sekretariatet har deltatt.

**Styret for
Kontrollutvalgssekretariatet**

Molde, 7.april 2016

Stig Holmstrøm
leder

Marit Seljeseth Stokke
nestleder

Oddvar Hoksnes

Kåre Vevang

Ingvar Hals

Øyvind Gjøn

Ivar Henning Trælvik

Lars Ramstad

Trond M. Hansen Riise

Kapittel 25

Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet

25.1 Kontrollutvalgets sammensetning mv.

25.1.1 Innledning

Sammensetningen av kontrollutvalget, for eksempel hvor mange medlemmer det er i kontrollutvalget, hvem som er leder for utvalget, og hvilke personer som er valgbare til utvalget, kan ha stor betydning for det arbeidet utvalget utfører, og kontrollutvalgets legitimitet.

En utfordring for kontrollutvalgene er å balansere forventningen om å være en ubundet kontrollinstans på den ene siden og behovet for samarbeid med politiske og administrative organer i kommunen på den andre siden. Kontrollutvalget driver virksomhet på vegne av kommunestyret og er ikke tenkt som et organ for politisk omkamp. Kommunestyret står over kontrollutvalget. Kontrollutvalget skal ikke kontrollere virksomheten i kommunestyret. Kontrollutvalget skal heller ikke overprøve politiske prioriteringer som er gjort av folkevalgte organer.

Kontrollutvalgets rolle som den folkevalgte delen av kommunens egenkontroll fordrer i stor grad uavhengighet fra kommunen som sådan. Jo færre koblinger det er mellom kontrollutvalget (som kontrollører) og kommunen (som den kontrollerte), jo større tillit vil innbyggerne ha til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. Det er derfor viktig med god kommunikasjon mellom kommunestyret og kontrollutvalget. Utvalget foreslår derfor å videreføre kravet om at minst ett medlem av kontrollutvalget også skal være medlem av kommunestyret. Utvalget mener det ellers ikke bør lovfestes noen krav til hvilken type kompetanse som skal velges inn i kontrollutvalget. Utvalget mener likevel at det å velge inn personer i utvalget som ikke befinner seg i det politiske systemet, vil være verdifullt, da personer utenfor det politiske systemet vil kunne ha andre innfallsvinkler til kontrollarbeidet enn aktive politikere.

Utvalget foreslår å øke minimumskravet til antall medlemmer i kontrollutvalget fra tre til fem. Utvalget foreslår også å videreføre de strenge valgbarhetsreglene til kontrollutvalget samt å utelukke personer med sentrale verv eller stillinger i kommunale selskaper mv. fra valg til kontrollutvalget.

25.1.2 Antall medlemmer i kontrollutvalget

Gjeldende rett

Det følger av kommuneloven § 77 nr. 1 at kontrollutvalget skal ha minst tre medlemmer. Dette er det samme kravet som stilles til antall medlemmer i faste utvalg, jf. kommuneloven § 10 nr. 1.

Bakgrunn

Rapporten *Evalueringsrapport om kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat* (Deloitte 2014) undersøker blant annet hvor mange medlemmer det er i kontrollutvalgene. I 2014 var det i gjennomsnitt rundt 4,5 medlemmer i et kontrollutvalg. Det er vanligst med 5 medlemmer i kontrollutvalget (74 prosent) og 3 medlemmer (22 prosent). Øvrige utvalg består av 6 eller flere medlemmer. Det er imidlertid stor forskjell mellom små kommuner på den ene siden og mellomstore og store kommuner på den andre siden. I små kommuner har mer enn halvparten av kontrollutvalgene 3 medlemmer, mens 88 prosent av kommunene med mer enn 5 000 innbyggere har 5 medlemmer i kontrollutvalget.

Arbeidsgruppen som avga rapporten *85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane*, foreslo ikke å øke minimumsantallet medlemmer i kontrollutvalget. Arbeidsgruppen understreket likevel at det kan være en utfordring dersom kontrollutvalget ikke har flere medlemmer enn minimumsantallet på tre. Arbeidsgruppen tilrødde derfor at hver kommune bør drøfte hvor mange medlemmer det bør være i kontrollutvalget.

Daværende Kommunal- og regionaldepartementet sendte i mai 2011 ut et høringsnotat der det ble foreslått å utvide minimumsantallet medlemmer i kontrollutvalget til fem. Departementet antok at det var en sammenheng med størrelsen på utvalget og hvor aktivt det var. Departementet mente også at et større utvalg ville fremheve hvor viktig kontrollarbeidet i kommunen er.

I høringen var det 32 instanser som støttet departementets forslag, mens åtte instanser gikk mot. Det var særlig det at det i små kommuner kunne bli vanskelig å rekruttere nok medlemmer til kontrollutvalget, som ble trukket frem som argument mot forslaget. I proposisjonen la departementet vekt på denne innvendingen og fremmet derfor ikke forslag om å øke antallet medlemmer i kontrollutvalget.

Utvalgets vurderinger

Utvalget mener legitimitetshensyn tilsier at kontrollutvalget er bredt sammensatt, med hensyn til både kompetanse, erfaring og politisk bakgrunn. Utvalget legger også til grunn at et større utvalg vil ha bedre forutsetninger for å utøve kontrollrollen på en aktiv måte enn et mindre utvalg. Utvalget ser at det vil kunne oppstå enkelte utfordringer med å finne tilstrekkelig med kandidater til kontrollutvalget grunnet de strenge valgbarhetsreglene, jf. under, men mener at et større utvalg både vil øke kompetansen til utvalget og bidra til et bredere sammensatt utvalg. Et bredt sammensatt, aktivt og kompetent utvalg vil ha stor legitimitet både i kommunestyret og blant innbyggerne i kommunen. Utvalget mener dette er faktorer som er viktigere enn at det i enkelte kommuner kan bli noe vanskeligere å finne kandidater til utvalget. Utvalget viser også til at eventuelle ulemper ved forslaget må kunne antas å bli noe redusert som en følge av kommunereformen, selv om det per dags dato er usikkert hvordan endringene vil bli. Utvalget foreslår på denne bakgrunn at kontrollutvalget skal bestå av minimum fem medlemmer.

25.1.3 Kontrollutvalgets leder

Utvalget skal ifølge mandatet vurdere om det bør innføres en valgbarhetsregel som avskjærer personer som er fra samme parti som sittende ordføreren, fra å velges til leder av kontrollutvalget. Utvalget har kommet til at det ikke bør innføres særlige regler for hvem som skal kunne velges til leder av kontrollutvalget.

Gjeldende rett

Dagens kommunelov har ingen regler om hvilket parti lederen av kontrollutvalget skal komme fra.

I et stort flertall av kommunene er det imidlertid praksis for at lederen av kontrollutvalget blir valgt fra det som blir ansett som opposisjonen i kommunestyret. Hele 74 prosent av lederne i kontrollutvalgene i kommunene kommer fra opposisjonen. 16 prosent kommer fra posisjonen, og 10 prosent har annen bakgrunn.¹ Det er videre kun i 6 prosent av tilfellene at lederen av kontrollutvalget og ordføreren kommer fra samme parti.²

Utvalgets vurdering

Utvalget mener at en regel om at lederen av kontrollutvalget skal være fra opposisjonen, kan være vanskelig å praktisere. Det vil særlig etter formannskapsmodellen kunne være vanskelig å definere hvilket parti eller hvilke grupperinger som utgjør posisjon og opposisjon i kommunestyret. Flertallet i kommunestyret vil kunne skifte fra sak til sak.

En ordning hvor lederen av kontrollutvalget kommer fra et annet parti enn ordføreren, er lettere å praktisere. Regelen vil være klar og forutsigbar. Det kan også etter utvalgets vurdering styrke tilliten til at kontrollutvalget er uavhengig av flertallet i kommunestyret, og dermed gi kontrollutvalget styrket legitimitet.

På den annen side viser tall fra kommunene at de aller fleste kommuner allerede praktiserer en ordning hvor kontrollutvalgets leder er fra et annet parti enn det som anses som posisjonen i kommunestyret. Det synes derfor ikke å være behov for nasjonal lovgivning på dette området. Utvalget mener på denne bakgrunn at det ikke bør lovfestes noe krav til hvem som skal være leder av kontrollutvalget.

25.1.4 Valgbarhetsregler

25.1.4.1 Innledning

Utvalget er bedt om å vurdere reglene for valgbarhet til kontrollutvalget. I mandatet blir valgbarheten for ansatte og personer som er bosatt utenfor kommunen, særlig trukket frem.

Utvalget mener det er avgjørende for kontrollutvalgets legitimitet at det ikke blir stilt spørsmål

¹ *Kommunal organisering 2012*, NIBR, 2012.

² *Evalueringsrapport. Kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat*, Deloitte, 2014.

ved utvalgets uavhengighet. Utvalget foreslår derfor å videreføre de strenge valgbarhetsreglene for folkevalgte og ansatte i kommunen. I tillegg foreslår utvalget at den som er leder av eller har en ledende stilling i et selskap som kan være gjenstand for kontroll etter bestemmelsene om eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon, eller den som er medlem av styret eller bedriftsforsamlingen i et slikt selskap, ikke skal være valgbar til kontrollutvalget. Utvalget mener videre at det fortsatt bør stilles krav om at medlemmer av kontrollutvalget skal være bosatt i kommunen.

25.1.4.2 Gjeldende rett

I kommuneloven § 77 nr. 2 er det stilt strenge krav til hvem som kan velges til kontrollutvalget. Følgende personer er ikke valgbar til kontrollutvalget:

- ordfører og varaordfører
- medlem eller varamedlem av formannskap
- medlem og varamedlem av kommunal nemnd med vedtaksmyndighet
- medlem av kommuneråd
- medlem og varamedlem av kommunestyrekomite
- ansatte i kommuner

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har lagt til grunn at uttrykket *ansatte* skal forstås bokstavelig. Dette er i samsvar med bestemmelsens ordlyd. Utelukkelsen gjelder derfor alle som har et ansettelsesforhold i kommunen. Størrelsen på stillingsbrøken har ingen betydning, også ansatte med en stillingsbrøk på for eksempel én prosent vil være utelukket etter denne bestemmelsen.

Reglene innebærer at så å si alle sentrale folkevalgte i kommunen og alle ansatte i kommunen ikke kan velges til kontrollutvalget.

Etter kommuneloven § 14 nr. 1 bokstav a er det et vilkår for å være valgbar til kontrollutvalg at man står innført i folkeregisteret som bosatt i vedkommende kommune når valget finner sted. Man kan derfor bare velges inn i kontrollutvalget i den kommunen man er bosatt i i henhold til folkeregisteret.

I dag gjelder det ingen begrensninger i valgbarheten til kontrollutvalget for personer som har ledende stillinger eller verv i kommunale selskaper mv.

25.1.4.3 Utvalgets vurderinger

Prinsipielle vurderinger

Utvalget mener det er prinsipielt viktig at flest mulig er valgbar til folkevalgte organer. Kontrollutvalgets rolle som den folkevalgte delen av kommunens egenkontroll forutsetter imidlertid at det er uavhengig fra kommunen som sådan. Jo færre koblinger det er mellom kontrollutvalget (som kontrollører) og kommunen (som den kontrollerte), jo større tillit vil innbyggerne ha til kontrollutvalget. Dette tilsier at valgbarhetsreglene til kontrollutvalg må være restriktive. På den annen side kan for strenge valgbarhetsregler gjøre det vanskelig å finne motiverte og dyktige medlemmer til kontrollutvalget.

Utvalget vil vise til at det er viktig at kontrollutvalget betraktes som et attraktivt organ å velges til. De strenge valgbarhetsreglene som gjør det umulig å kombinere medlemskap i kontrollutvalget med medlemskap i andre sentrale folkevalgte organer, kan imidlertid bidra til å redusere rekrutteringen til utvalget. Strenge regler kan også i noen tilfeller gjøre det vanskelig å finne personer som er valgbar til kontrollutvalget. Dette vil særlig være aktuelt i små kommuner. Utvalget antar at utfordringene med å finne personer til kontrollutvalget vil bli mindre dersom kommunereformen fører til færre små kommuner. På den annen side er det viktig at innbyggerne i kommunen, pressen og nasjonale myndigheter har tillit til kontrollutvalget som en uavhengig kontrollinstans i kommunen. Denne uavhengigheten kan bli satt på prøve dersom det skal være mulig å kombinere slike verv. Dette selv om reglene om inhabilitet nok vil hindre de alvorligste tilfellene av dobbeltrolleproblematikk.

Utvalget mener at man i vurderingen av om man skal endre valgbarhetsreglene, må ta hensyn til at kontrollutvalget skal være uavhengig og ha tillit, at valgbarhetsreglene ikke skal være en urimelig hindring for å kunne velge et motivert kontrollutvalg, og at man må ha et regelverk som er enkelt å forstå og praktisere.

Hovedbegrunnelsen for de strenge valgbarhetsreglene i dagens kommunelov er å hindre at kontrollutvalgets medlemmer gransker virksomhet de selv er involvert i, enten i egenskap av å være ansatt eller i egenskap av å være medlem av et annet folkevalgt organ. Begrunnelsen for at man som medlem av kontrollutvalg må være bosatt i kommunen, henger sammen med den grunnleggende oppfatningen av at de som skal kunne velges til folkevalgte verv i en kommune,

bør ha nærhet til og forankring i kommunen gjennom å bo der.

Ansatte

Utvalget mener det vil være uheldig hvis ansatte skal kunne være med på å kontrollere den delen av virksomheten som man selv arbeider i. Dette gjelder også selv om den ansatte kun er ansatt i en liten stillingsbrøk i kommunen. Som medlem av kontrollutvalget har man innflytelse over hvilke deler av kommunens virksomheter som skal underlegges kontroll, blant annet gjennom utarbeidelse av plan for forvaltningsrevisjon. Allerede i den fasen vil det kunne bli stilt spørsmål ved habilitet.

Selv om det vil kunne bli noe enklere å sette sammen et kontrollutvalg ved å åpne for at enkelte ansatte kan velges til kontrollutvalget, mener utvalget at fordelene med dette ikke oppveier for det mulige tap av tillit til kontrollutvalgets uavhengighet som vil kunne oppstå ved slike dobbeltroller. Utvalget mener derfor at dagens regler om at absolutt alle ansatte i kommunen er utelukket fra valg til kontrollutvalget i kommunen, bør beholdes.

Folkevalgte

Etter kommuneloven er medlemmene av de sentrale folkevalgte organene i kommunen utelukket fra valg til kontrollutvalget.

Dette regelverket hindrer mange engasjerte folkevalgte fra å kunne bli valgt inn i kontrollutvalget. Utvalget mener likevel at det vil svekke kontrollutvalgets uavhengighet og dermed også tilliten til kontrollutvalget hvis medlemmer av sentrale folkevalgte organer kan velges til kontrollutvalget. Det vil da kunne oppstå situasjoner der medlemmene i kontrollutvalget må kontrollere et annet folkevalgt organ de også er medlem av. Habilitetsreglene i forvaltningsloven vil riktignok komme til anvendelse i slike tilfeller, men utvalget er usikre på om habilitetsreglene vil fange opp alle tilfeller hvor det kan stilles spørsmål ved medlemmets uavhengighet.

Utvalget mener på denne bakgrunn at det ikke i større grad enn i dag bør åpnes for at folkevalgte er valgbare til kontrollutvalget.

Personer med sentrale verv eller stillinger i kommunale selskaper

Selv om det er strenge krav til hvem som kan velges til kontrollutvalget, er likevel ikke personer

som er knyttet til kommunale eller interkommunale selskaper, utelukket fra valg, for eksempel leder eller styremedlem i et selskap som kommunen eier fullt ut. Utvalget har derfor vurdert om det bør innføres valgbarhetsbegrensninger for personer med sentrale posisjoner i kommunale selskaper mv.

Spørsmålet er drøftet i rapporten *85 tilrådingar for ein styrkt eigenkontroll*. Arbeidsgruppen konkluderte med at ledere og styremedlemmer i kommunalt eide selskaper burde utelukkes fra valg til kontrollutvalget. Spørsmålet ble også vurdert i Prop. 119 L *Endringar i kommunelova m.m. (eigenkontroll mv.)*, som konkluderte med det motsatte. Proposisjonen la vekt på at hensynet til legitimiteten til kontrollutvalget blir sikret av habilitetsreglene, og at departementet derfor ikke vil fremme forslag om å utelukke en ny gruppe innbyggere fra valg til kontrollutvalget.

Utvalget mener at et hensyn som taler i retning av at ledere og styremedlemmer i kommunalt eide selskaper bør utelukkes fra valg til kontrollutvalget, er at ingen bør komme i situasjoner der man kontrollerer seg selv eller en virksomhet man er leder eller er medansvarlig for. På den annen side vil en ytterligere innskrenkning i valgbarhetsreglene gjøre det vanskeligere å skaffe dyktige og motiverte medlemmer til kontrollutvalget.

Spørsmålet om man bør utelukke personer som er knyttet til kommunale selskaper fra å bli valgt til kontrollutvalg, må ses i sammenheng med forvaltningslovens inhabilitetsregler. Habilitetsreglene vil ofte kunne skape den tilstrekkelige rolleavklaringen i disse tilfeller, og således tale for at det ikke er nødvendig med et eksplisitt unntak for disse typetilfellene. Etter forvaltningsloven § 6 første ledd vil inhabilitet inntre automatisk for en tjenestemann eller folkevalgt som også er leder eller medlem av styre eller bedriftsforsamling i offentlig heleide selskaper, når saker hvor selskapet er part, skal behandles i folkevalgte organer eller administrasjonen i kommunen.

I Ot.prp. nr. 50 (2008–2009) legger departementet til grunn at det kommunalt eide selskapet som hovedregel ville bli regnet som part dersom det er aktuelt å gjennomføre kontrollhandlinger rettet mot selskapet, slik som selskapskontroll. Dersom det gjennom slike kontrollhandlinger blir krevd innsyn i selskapet, kan det ikke være tvil om at selskapet er part. Som utgangspunkt vil også selskapet være part når kommunen behandler selve planen for gjennomføring av selskapskontroll.

Selv om habilitetsreglene nok i de fleste tilfeller vil sikre at det ikke oppstår rollekonflikter, er utvalget usikre på om reglene vil fange opp alle tilfeller hvor det kan stilles spørsmål ved uavhengigheten til et medlem som *både* har en ledende stilling, et styreverv eller er medlem av bedriftsfor-samlingen i et selskap *og* er medlem av kontrollutvalget. En fordel med å benytte valgbarhetsregler fremfor habilitetsregler er at valgbarhetsregler er enklere å praktisere.

Utvalget mener hensynet til at det ikke må kunne stilles spørsmål ved kontrollutvalgets uavhengighet, og dermed tillit, taler for at det bør innføres valgbarhetsbegrensninger til kontrollutvalget for personer som er leder eller har ledende stilling i et selskap som er helt eller delvis eid av kommunen, eller som er medlem av styret eller bedriftsfor-samlingen i et slikt selskap. Utvalget foreslår derfor å innføre slike valgbarhetsregler. Forslaget innebærer at vervet som medlem av kontrollutvalget fortsatt kan kombineres med å være medlem av representantskapet i et interkommunalt selskap.

Bostedskravet for å være valgbar til kontrollutvalg

Det følger av kommuneloven § 14 nr. 1 bokstav a at man må stå innført i folkeregisteret som bosatt i vedkommende kommune når valget finner sted, for å være valgbar til kontrollutvalget.

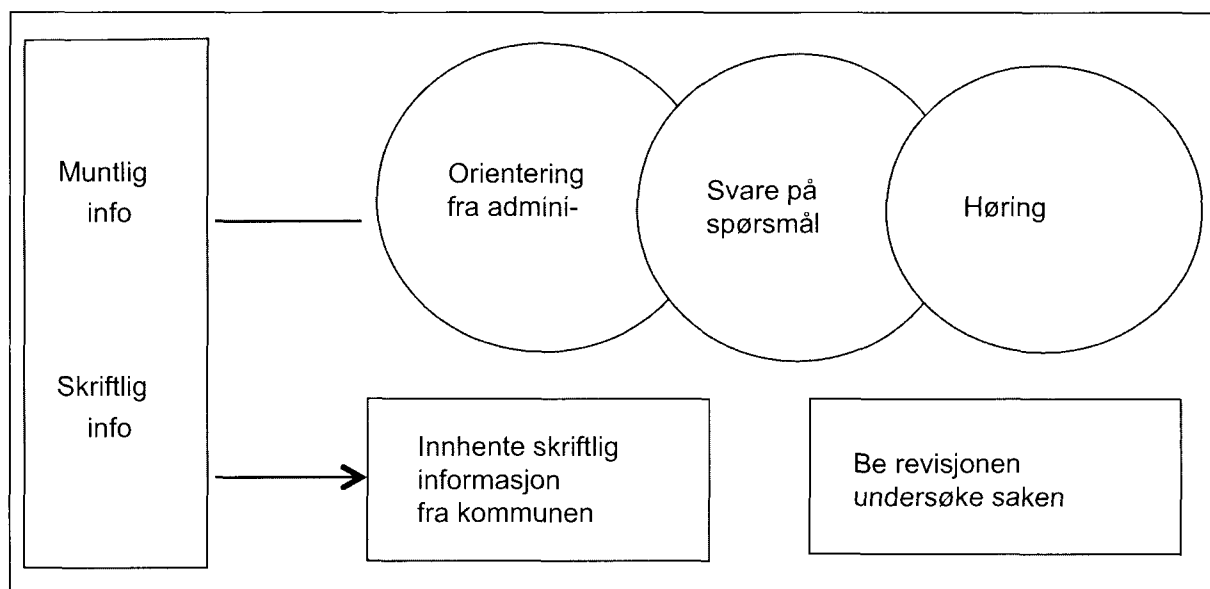
Hensynet til å få rekruttert medlemmer til kontrollutvalget kan tale for å lempe på bostedskravet. Det som taler klart mot å lempe på kravet, er hensynet til lokaldemokratiet. Utvalget

mener videre at det vil kunne stilles spørsmål ved om personer uten bosettingstilknytning til kommunen har det nødvendige engasjement for å ivareta rollen. Det er da også en fare for at vervet som kontrollutvalgsmedlem blir profesjonalisert. Utvalget er heller ikke overbevist om at det er lettere å hente folk fra andre kommuner enn egen, selv om nabokommunen kanskje er større. Utvalget mener at kommuner som har problemer med å besette kontrollutvalget, bør lete etter andre løsninger enn å rekruttere personer til kommunens folkevalgte organer fra andre kommuner. Utvalget mener på denne bakgrunn at det fortsatt bør gjelde et bostedskrav for å være valgbar til kontrollutvalget, slik det er for de øvrige sentrale organene i kommunen.

25.2 Høring i regi av kontrollutvalget

25.2.1 Innledning

Kontrollutvalget har et stort behov for informasjon i sin kontrollvirksomhet, og det har mange måter å innhente denne informasjonen på. Den enkleste og minst ressurskrevende måten er å be administrasjonen om en orientering. Kontrollutvalgene har lang tradisjon for å be om orienteringer og svar på konkrete spørsmål fra kommuneadministrasjonen. Denne informasjonsutvekslingen foregår uten at det oppfattes som en formell høring fra noen av partene. Kontrollutvalget kan også be sekretariatet innhente skriftlig informasjon om ulike saker som er relevant for utvalgets

Figur 25.1 Ulike former for informasjonsinnhenting

tilsynsoppgaver, eller disponere revisjonens ressurser til å foreta en undersøkelse eller forvaltningsrevisjon på det aktuelle området. Høring er i liten grad benyttet som virkemiddel i kommunene. Dette har sammenheng med at kontrollutvalgene har tilgang til mange ulike måter for å få belyst en sak eller et område.

De ulike virkemidlene brukes ofte i kombinasjon med hverandre, for eksempel ved at kontrollutvalget først innhenter skriftlig informasjon i en sak og deretter ber om svar på konkrete spørsmål. Det er en glidende overgang mellom de ulike formene for informasjonsinnhenting.

Utvalget har vurdert om det bør lovfestes nærmere regler for gjennomføring av høringer i regi av kontrollutvalget, men har kommet til at det fortsatt bør være opp til den enkelte kommunen å fastsette lokale reglementer for gjennomføring av slike høringer.

25.2.2 Gjeldende rett

Hverken kommuneloven eller kontrollutvalgsforskriften inneholder noen uttrykkelig regulering av høringsinstituttet. Det finnes heller ingen legaldefinisjon av hva en høring er. Høring blir gjerne anvendt der det er behov for å få belyst komplekse saker ved å la ulike personer avgi muntlig forklaring til kontrollutvalget. Ordinære orienteringer og svar på spørsmål fra administrasjonen faller likevel, som nevnt over, utenfor høringsbegrepet.

Kontrollutvalget har ansvaret for det løpende kontrollarbeidet i kommunen, og det kan gjennomføre de kontrollhandlinger det finner nødvendig, så lenge det ikke er i strid med lovverket.

Kommuneloven § 77 nr. 7 inneholder en bestemmelse om at *«[k]ontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene»*. Det gjelder etter loven ikke noe krav om at innhenting av informasjonen skal skje skriftlig. Bestemmelsen åpner derfor for at kontrollutvalget kan be om at det blir redegjort muntlig for et forhold. Selv om ikke kommuneloven eksplisitt omtaler høringsinstituttet, legger derfor § 77 nr. 7 til rette for innhenting av muntlig informasjon, også i form av høring i regi av kontrollutvalget. Loven regulerer imidlertid ikke noe nærmere hvordan en eventuell høring skal eller kan gjennomføres.

Forholdet til møtereglene

Muntlig informasjon i form av orienteringer, svar på spørsmål og høringer er en del av kontrollutvalgets behandling av en sak. Det følger da av kommuneloven § 30 nr. 1 at møtereglene i kommuneloven §§ 30, 31 og 31 a kommer til anvendelse. Dette innebærer at møtet skal være åpent med mindre det skal eller kan lukkes med hjemmel i kommuneloven § 31.

Møte- og forklaringsplikt

§ 77 nr. 7 åpner, som vist over, for at kontrollutvalget kan innhente muntlig informasjon om forhold i kommunen, også i form av en høring.

Kommuneloven sier ikke noe direkte om hvorvidt ansatte eller folkevalgte har møte- og forklaringsplikt dersom de blir bedt om å møte for å gi en orientering, svare på spørsmål eller delta i en høring i regi av kontrollutvalget.

§ 77 nr. 7 regulerer direkte bare kontrollutvalgets rett til informasjon fra kommunen om forhold utvalget mener er nødvendig for å gjennomføre sitt kontrollarbeid. Bestemmelsen sier ikke noe om hvem som plikter å gi denne informasjonen.

Administrasjonssjefen er øverste leder av administrasjonen i kommunen, og folkevalgte organer skal forholde seg til administrasjonssjefen, ikke en av administrasjonssjefens underordnede. Dette gjelder enten det dreier seg om delegering, instruks, rapportering eller informasjonsinnhenting. I utgangspunktet bør derfor kontrollutvalget henvende seg til administrasjonssjefen, som deretter vurderer hvem i administrasjonen som skal besvare henvendelsen. Den klare hovedregel er altså at man må følge styringslinjene i kommunen også ved innhenting av informasjon.

Kontrollutvalgets rolle i det kommunale styringssystemet gjør imidlertid at dette utgangspunktet ikke alltid kan legges til grunn for kontrollutvalget. Dersom kontrollutvalget må gå via administrasjonssjefen, kan det redusere utvalgets muligheter til å komme til bunns i en sak der det for eksempel er motstridende interesser mellom administrasjonssjefen og andre ansatte i kommunen.

Det må på denne bakgrunn kunne legges til grunn som gjeldende rett at kontrollutvalget kan be både administrasjonssjefen og andre ansatte i kommunen om å møte både i en høring og ved innhenting av annen muntlig informasjon for øvrig. Alle ansatte i kommunen har således møteplikt dersom kontrollutvalget innkaller dem.

Det må videre kunne legges til grunn at alle ansatte i utgangspunktet har forklaringsplikt i en høring. Kontrollutvalgets rett til informasjon vil ellers ikke bli reell. Dette til forskjell fra de åpne kontrollhøringene i Stortinget, hvor den innkalte ikke har noen møteplikt, jf. § 3 i reglement for åpne kontrollhøringer i Stortinget.

§ 77 nr. 7 gir kontrollutvalget rett til informasjon *hos kommunen*. Bestemmelsen kommer således kun til anvendelse overfor personer som er ansatt i kommunen. Dette innebærer at *folkevalgte* i kommunen ikke har plikt til hverken å møte eller å forklare seg i høring.

25.2.3 Kommunenes praksis

Deloitte redegjør i sin rapport *Evaluering. Kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat* (Deloitte 2014) for kommunenes bruk av høringer. Høring som kontrollform blir benyttet i et beskjedent omfang. Rundt fem prosent av norske kontrollutvalg har gjennomført høringer. Deloitte mener dette er et høyt anslag. Utfordringen med å bestemme antallet er at det varierer hva kontrollutvalgene legger i begrepet *høring*.

Undersøkelsen til Deloitte indikerer at formålet med høringene og hvordan de blir gjennomført, varierer mye. For noen kontrollutvalg blir høring benyttet som en «granskingsmetode», mens det i andre tilfeller blir brukt som en metode for å gjøre kontrollutvalget kjent med fakta i en sak som er av interesse.

Av spørreundersøkelsen til kontrollutvalgsledere i Deloitte's rapport går det frem at rundt 8 prosent av utvalgene har utarbeidet et reglement for høringer. Nærmere 2/3 (62 prosent) av sekretariatene svarer at ingen av kontrollutvalgene har utarbeidet et reglement for høringer, eller at de ikke har kjennskap til et slikt reglement. 38 prosent av kontrollutvalgssekretærene svarer altså at ett eller flere kontrollutvalg har utarbeidet et reglement for høringer.

En gjennomgang av ulike reglementer for høringer viser at disse i stor grad er likt bygd opp og også i stor grad er likelydende, med noen unntak. Reglementene omfatter vanligvis en definisjon av en høring, omtale av at høringen skal være åpen, omtale av i hvilke tilfeller høringer kan lukkes og hvilken informasjon som ikke kan mottas eller drøftes i en åpen høring, formål med høringen, forberedelser, den innkaltes stilling, gjennomføring av høringen og kunngjøring av høringen. På enkelte områder er det imidlertid vesentlige forskjeller mellom reglementene, og dette dreier seg særlig om hva som skal til for at kon-

trollutvalget skal avgjøre at det skal gjennomføres høring. Reglementene varierer på dette punktet fra 1/3 til 2/3 flertall.

25.2.4 Utvalgets vurderinger

Utvalget mener at behovet for høring som virkemiddel i kontrollutvalget er begrenset. Det viser også undersøkelsen Deloitte har gjennomført, kun et fåtall av kontrollutvalgene har benyttet høringer. I mange tilfeller vil det være slik at om ikke kontrollutvalget finner administrasjonenes orientering på et område tilstrekkelig/betryggende, ber kontrollutvalget revisjonen om en undersøkelse/kontroll av området. Dette etterfølges gjerne av at administrasjonen møter i kontrollutvalget og orienterer om hvordan de følger opp revisjonen som er gjort på området.

Utvalget har vurdert om det bør fastsettes nærmere lovregler for gjennomføring av høringer i regi av kontrollutvalget, men har kommet til at det fortsatt bør være opp til den enkelte kommune å fastsette lokale reglementer for gjennomføring av slike høringer. Utvalget mener likevel at kommuner som ønsker å gjennomføre høringer, bør fastsette slike reglementer.

Det finnes ingen klar avgrensning eller definisjon av hva en høring i regi av et kontrollutvalg er eller skal inneholde. Om man legger til grunn den form og det innhold som høringer har på nasjonalt nivå (kontroll- og konstitusjonskomiteens høringer på Stortinget), kan dette etter utvalgets oppfatning være krevende å gjennomføre for kontrollutvalgene i kommunene. Denne typen høringer krever en særlig kompetanse og en ikke ubetydelig planlegging og forberedelse i forkant. Det er i tillegg en grunnleggende forskjell på kontrollutvalgenes høringer og kontroll- og konstitusjonskomiteens høringer på Stortinget. I kontroll- og konstitusjonskomiteen møter politisk ledelse i form av statsråden på det aktuelle området – komiteen innkaller ikke ansatte i administrasjonen i departementet for å svare for et politikkområde. I de kontrollutvalgene som har praktisert en form for høring, har det også vært åpnet for at utvalget skal kunne kalle inn enhver som er ansatt i administrasjonen, for å svare på spørsmål. Dette er en prinsipiell forskjell fra systemet på nasjonalt nivå.

Utvalget vil understreke at høringer er et instrument for å innhente nærmere informasjon i en sak. Det er derfor viktig at høringen gjennomføres på en slik måte at sannsynligheten for å få innhentet informasjon er størst mulig. På den annen side er det viktig å ta hensyn til de som er innkalt til å besvare spørsmål i høringen. Høringer

skal ikke benyttes for å fordele skyld eller peke ut en ansvarlig dersom noe har gått galt. Høringer er ikke en domstol, og må heller ikke benyttes slik at enkeltpersoner blir offentlig hengt ut. Utvalget mener derfor det er viktig at kommuner som ønsker å bruke høringer, fastsetter lokale regler som ivaretar sentrale prosessuelle forhold, for å sikre de hørtes rettigheter i gjennomføringen av høringen. Dette vil være forhold som retten til å bli varslet i rimelig tid, retten til innsyn i sakens dokumenter, retten til å ha med seg bisitter og retten til å imøtegå andres fremstilling av saken (kontradiksjon).

Selv om hovedfokuset i en høring ikke er å kartlegge hvem som eventuelt har begått en feil, vil høring kunne innebære at en ansatt blir bedt om å forklare seg om forhold som vil kunne medføre kritikk eller tjenstlige sanksjoner mot dem selv eller andre ansatte. Høringer vil også kunne komme inn på straffbare handlinger. Den innkalte bør derfor informeres om at vedkommende ikke plikter å uttale seg dersom opplysningene kan få negative følger for vedkommende, jf. det såkalte vernet mot selvinkriminering som er nedfelt i De forente nasjoners konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 14 nr. 3 bokstav g og innfortolket i EMK artikkel 6 nr. 1. Vernet mot selvinkriminering i disse regelverkene gjelder for forklaringsplikt om straffbare handlinger i forbindelse med en rettssak. Selvinkrimineringsvernet må likevel antas å legge begrensinger på plikten til å forklare seg i en høring av hensyn til en eventuell etterfølgende straffesak eller arbeidsrettslige sanksjoner.

25.3 Kontrollutvalgssekretariatet

25.3.1 Innledning

Et faglig kompetent og velfungerende sekretariat er viktig for et uavhengig og godt arbeidende kontrollutvalg. Sekretariatet er kontaktpunktet mellom kontrollutvalget og revisjonen og administrasjonen. I dette punktet drøfter utvalget hvilke regler som bør gjelde for kontrollutvalgssekretariatet, for å sikre at sekretariatet blir en faglig kompetent og uavhengig medspiller for kontrollutvalget.

Utvalget foreslår å videreføre kravene til uavhengighet for sekretariatet. Dette innebærer blant annet at rollen som sekretær for kontrollutvalget ikke kan kombineres med hverken å ha andre arbeidsoppgaver som ansatt i kommunen eller å utføre revisjon for kommunen. Der et selskap utfører revisjonen, gjelder dette ikke bare for de

ansatte som utfører revisjon, men for alle ansatte i selskapet.

25.3.2 Gjeldende rett

Det følger av kommuneloven § 77 nr. 10 at kommunestyret skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget. Kontrollutvalgsforskriften § 20 inneholder en nærmere regulering av sekretariatsfunksjonen. Sekretariatet skal etter denne bestemmelsen påse at sakene som legges frem for kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal videre være uavhengig av kommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen. Dette innebærer at sekretariatsfunksjonen ikke kan legges til hverken kommunens administrasjon eller den som utfører revisjonsoppgaver for den aktuelle kommunen. Heller ikke medlemmer av kontrollutvalget eller kommunestyret i den aktuelle kommunen kan ivareta sekretariatsfunksjonen.

Den som utfører sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir. Administrasjonssjefen har innenfor kontrollutvalgets myndighetsområde ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor sekretariatet.

Regelverket inneholder ingen krav til hverken den samlede kompetansen i sekretariatet eller den enkelte person. I forarbeidene til bestemmelsene blir det imidlertid lagt til grunn at sekretariatet må ha tilgang til en bredt sammensatt kompetanse.³

25.3.3 Kartlegging av kontrollutvalgssekretariatene

Deloitte redegjør i sin rapport *Evaluering. Kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat* (Deloitte 2014) for kontrollutvalgssekretariatene.

Deloitte finner at det er 58 kontrollutvalgssekretariater. Ulike kommunale samarbeidsløsninger er vanligst. 8 av 10 kontrollutvalg benytter interkommunale selskaper eller samarbeid for sekretariatstjenester. Markedet er videre dominert av store aktører, og 20 av virksomhetene betjener 70 prosent av kommunene. Det er samtidig også mange små sekretariater, og rundt halvparten av sekretariatene består av bare 1 ansatt. I gjennomsnitt har sekretariatene ansvar for i overkant av 7 kontrollutvalg.

³ Ot.prp. nr. 70 (2002–2003), side 54.

Undersøkelsen viser at kontrollutvalgssekretariatene i hovedsak har tre roller – *saksbehandler*, *utreder* og *administrator* – men at balansen mellom rollene varierer. Alle sekretariatene er administrator, og en betydelig andel av sekretariatene fungerer som saksbehandler ved å gi egne vurderinger i saksfremstillinger. Det er også noen som fungerer som utreder for sine kontrollutvalg, ved at de utfører overordnet analyse, selskapskontroll eller andre oppdrag basert på bestillinger fra utvalget. Selv om så å si alle kontrollutvalgslederne er fornøyde med eget sekretariat, viser evalueringen store variasjoner mellom sekretariatene i hvor mye tid de benytter på utvalgene, og hvilke oppgaver som utføres.

25.3.4 Utvalgets vurdering

25.3.4.1 Hvem som kan være sekretariat for kontrollutvalget

Kontrollutvalgssekretariatet er viktig både for kvaliteten på og for tilliten til kontrollutvalgets arbeid. Det må derfor ikke kunne settes spørsmålstegn ved om sekretariatet er upartisk. Dette er etter utvalgets vurdering helt avgjørende for at kontrollutvalget skal kunne fungere etter sin hensikt. Regelverket stiller derfor strenge krav til sekretariatets uavhengighet. Sekretariatet skal etter gjeldende rett være uavhengig av både kommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen. Ansatte i kommunens administrasjon og revisjon kan derfor ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget. Vedtak om valg av sekretariatsordning eller ansettelse av sekretær(er) skal treffes av kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget.

Forskriftsbestemmelsen er etter utvalgets mening noe upresis. Dersom kontrollutvalget har et eget ansatt sekretariat, vil de som jobber i sekretariatet, formelt være ansatt i kommunen. Sånn sett kan det være noe uklart om sekretariatsfunksjonen er lagt til administrasjonen i kommunen. Poenget med bestemmelsen må imidlertid, slik utvalget ser det, være følgende: For det første kan ansatte i sekretariatet ikke utføre noen andre oppgaver for kommunen enn de oppgavene de har for kontrollutvalget. For det andre at kommunedirektøren/kommunerådet ikke har noen instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor sekretariatet innenfor kontrollutvalgets ansvarsområde.

Noen av de største kommunene har ansatte som er direkte knyttet til kommunestyret, og som ikke er underlagt kommunerådets eller den administrative lederens styring. Det er fra kommune-

sektoren blitt stilt spørsmål ved om ikke sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget bør kunne ivaretas av slike ansatte. Det har blitt anført at en slik organisering vil kunne ivareta behovet for uavhengighet til kommuneråd/rådmann på en tilstrekkelig måte.

Utvalget mener det ikke bør åpnes for en slik rollekombinasjon. Kontrollutvalget skal på vegne av kommunestyret føre kontroll med den kommunale forvaltningen. Dette gjelder likevel ikke kommunestyret. Denne innskrenkningen i kontrollutvalgets kompetanse gjelder imidlertid bare overfor kommunestyret, ikke overfor eventuelle ansatte som er direkte underlagt kommunestyret. Kontrollutvalget vil altså ha et kontrollansvar også for denne delen av administrasjonen. Disse ansatte vil da komme i en uheldig dobbeltrolle dersom de skal kunne være sekretariat for kontrollutvalget. De skal både bistå kontrollutvalget med dets kontroll med forvaltningen og selv være gjenstand for kontrollutvalgets kontroll. Utvalget mener på denne bakgrunn at det ikke bør åpnes for at ansatte i kommunen kan kombinere rollen som sekretær for kontrollutvalget med andre oppgaver i kommunen. Det vil etter utvalgets vurdering innebære en alvorlig svekkelse av sekretariatets uavhengighet.

Utvalget har registrert at det har blitt anført at revisjonen igjen bør kunne være sekretariat for kontrollutvalget, slik det var før lovendringene i 2004. Det blir særlig pekt på at bakgrunnen for endringen var at det ble åpnet for konkurranseutsetting av revisjonen i 2004, og at revisjonen derfor ikke kunne fungere som sekretariat, fordi den da ville bli involvert i utredningsprosessen om konkurranseutsetting. De som mener revisjonen bør kunne være sekretariat for kontrollutvalget, peker på at dersom det blir aktuelt med konkurranseutsetting, så kan kontrollutvalget leie inn noen andre til å utrede dette spørsmålet.

Utvalget er enig i at hensynet til å legge til rette for konkurranseutsetting ikke i seg selv er tilstrekkelig grunn for å utelukke revisjonen fra å fungere som sekretariat for kontrollutvalget. Sekretariatet skal imidlertid også bistå kontrollutvalget i deres kontroll av at revisjonen utfører oppgavene sine slik den skal. *Utvalgets flertall (Bjørnå, Fløte, Flåten, Halvorsen, Kaldheim, Neset, Nordby, Renslo, Stokstad og Ytterdahl)* mener denne rollen til kontrollutvalgssekretariatet ikke kan kombineres med å være revisor for kommunen. Dette også selv om det skulle være ulike ansatte i revisjonsselskapet som utfører henholdsvis revisjonen og sekretariatsarbeidet for kontrollutvalget. Utvalgets flertall mener en slik

rollekombinasjon vil innebære en betydelig svekkelse av sekretariatets uavhengighet. *Utvalgets mindretall (Haugland, Hopsnes og Narud)* mener revisjonen bør kunne utføre sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget. Sekretariatene er i dag i mange tilfeller små i tillegg til at det ikke er stilt krav til kompetanse hos disse. Små sekretariater med svak kompetanse undergraver kontrollutvalgenes mulighet for å utøve sine oppgaver.

Hvis revisjonen kan utføre sekretær oppgaver, slik det var før 2004, så vil et eget sekretariat bli overflødig. En slik løsning vil etter mindretallets vurdering kunne styrke sekretariatsfunksjonen.

25.3.4.2 Sekretariatets oppgaver

Sekretariatet skal etter kontrollutvalgsforskriften § 20 påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Deloitte redegjør i sin rapport *Evaluering. Kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat* (Deloitte 2014) for kontrollutvalgssekretariatene. Rapporten viser at det er store variasjoner mellom sekretariatene i hvor mye tid som benyttes på utvalgene, og hvilke oppgaver som sekretariatene utfører. Deloitte anbefaler tydeligere nasjonale føringer for hva det må forventes at sekretariatet gjør for kontrollutvalget.

Utvalget mener det er behov for å trekke klare grenser for hva som er revisjonsoppgaver, og hva som er sekretariatets oppgaver.

Sekretariatet kan etter gjeldende rett ikke utføre revisjonsoppgaver. Praksis viser likevel at en del sekretariater utfører en del undersøkelser i kommunene som utvalget mener hører inn under revisjonens oppgaver. Det er etter utvalgets vurdering viktig at sekretariatene ikke fortsetter med denne praksisen. Etter utvalgets mening har sekretariatet ikke anledning til å innhente informasjon og vurdere denne opp mot et regelverk, vedtak e.l. Dette vil etter utvalgets forslag være å utføre revisjon, og dermed en oppgave for revisor. Utvalget viser her til forslaget om å videreføre gjeldende rett om at revisor ikke kan være sekretariat for kontrollutvalget.

Dette er selvsagt ikke til hinder for at sekretariatet innhenter tilgjengelig informasjon om ulike områder/forhold i kommunen og systematiserer dette for kontrollutvalget. Denne type undersøkelser er ikke revisjon i lovens forstand. Å foreta undersøkelser som innebærer revisjon, forutsetter noe mer, for eksempel at sekretariatet foretar vurderinger av et faktum eller av om kommunen har brutt lover eller vedtak.

Sekretariatet skal, som nevnt, etter gjeldende rett passe på at saker som skal behandles i kontrollutvalget, er forsvarlig utredet. Dagens regelverk bruker samme formulering om sekretariatets rolle som benyttes i bestemmelsen som regulerer administrasjonssjefens ansvar for saksforberedelse til folkevalgte organer, jf. kommuneloven § 23. Etter utvalgets syn er det likevel én viktig forskjell. Når sekretariatet forbereder saker som kommer fra revisjonen, må revisjonen selv stå for at det produktet som leveres, holder faglig kvalitet. Det vil være svært krevende for et sekretariat å foreta en vurdering av kvaliteten på produktet som leveres fra revisjonen.

Sekretariatets ansvar for å påse at saker som legges frem for kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, innebærer derfor ikke at sekretariatet må vurdere metodevalg, prosjektdesign, datainnhenting, lovanvendelse og vurderinger som fremkommer i revisors rapporter. Dette må revisor selv bære ansvaret for gjennom de kvalitetssystemer som skal ivareta dette. Kontrollutvalget ved sekretariatet kan imidlertid forsikre seg om at revisjonen har nødvendige systemer og rutiner på plass for å sikre tilfredsstillende kvalitet. I tillegg vil det være naturlig å be om å få tilgang til resultatene av den eksterne kvalitetskontroll som er foretatt av revisjonen. Dersom det er åpenbare mangler ved produktene som revisor leverer, må likevel sekretariatet si fra om dette.

For saker som kommer fra revisjonen, vil sekretariatets oppgave i hovedsak være å sikre at produktet er i samsvar med kontrollutvalgets bestilling. Om sekretariatet kommer til at revisor ikke har svart tilfredsstillende på bestillingen fra kontrollutvalget, må sekretariatet returnere produktet til revisor, påpeke mangler og be om at disse rettes.

Utover avgrensningene som er gjengitt over, bør det fortsatt være opp til det enkelte kontrollutvalg å fastsette nærmere retningslinjer for sekretariatets oppgaver. Utvalget mener det på dette området er tilstrekkelig med veiledning om hvilke typer oppgaver et sekretariat kan tillegges. Utvalget viser til at både rapporten til Deloitte og *Kontrollutvalgsboken* fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet inneholder nærmere omtale av oppgaver som i dag utføres av sekretariatene. Dette er etter utvalgets vurdering et område hvor det enkelte kontrollutvalg bør kunne avgjøre hvilke oppgaver det ønsker å legge til kontrollutvalgssekretariatet, så fremt dette er innenfor den rolle- og funksjonsfordelingen loven legger opp til mellom sekretær, kommuneadministrasjon og revisjon. En slik løsning vil ikke svekke kvaliteten

på sekretariatets arbeid, men vil legge til rette for gode sekretariatstjenester tilpasset behovene i den enkelte kommune.

25.3.4.3 *Kompetansekrav*

Det stilles i dag ikke noe krav til kompetanse for personer som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget. Det stilles imidlertid kompetansekrav til både regnskapsrevisor og forvaltningsrevisor.

Ved vurderingen av om det bør innføres kompetansekrav til sekretariatet, må man huske på at kontrollutvalget er et folkevalgt organ. Det settes ikke sammen ut fra rene faglige kriterier, men hovedsakelig ut fra politiske kriterier. Det er likevel slik at mange kommuner forsøker å finne frem til aktuelle kandidater som har kompetanse, erfaring eller engasjement like mye som partipolitisk bakgrunn. For at kontrollutvalget skal kunne fylle sin rolle som et uavhengig og kompetent kontrollorgan med stor tillit, er utvalget derfor avhengig av å få støtte av et faglig kompetent sekretariat.

Ifølge Deloitte-rapporten er hele 95 prosent av kontrollutvalgslederne helt enig (75 prosent) eller ganske enig (20 prosent) i at kontrollutvalgssekretariatet har god kompetanse. Rapporten viser samtidig til at flere kontrollutvalgssekretærer vurderer kompetansen i sekretariatene som noe mer varierende.

Rapporten fra Deloitte viser at seks av ti sekretariater har ansatte med høyere utdanning innen økonomi, fire av ti har ansatte med revisjonsfaglig bakgrunn, og tre av ti har ansatte med utdanningsbakgrunn innenfor juss eller samfunnsvitenskapelige fag. Tre sekretariater (seks prosent) oppgir at de bare har ansatte uten høyere utdanning.

Utvalget understreker at kontrollutvalgssekretariatet er den viktigste administrative støttespilleren for kontrollutvalget. Forutsetningen for et velfungerende kontrollutvalg er et godt og kompetent sekretariat. Dersom sekretariatet gjør en god jobb, har kontrollutvalget gode forutsetninger for å gjøre jobben sin. Dersom sekretariatet gjør en faglig dårlig jobb, vil dette med stor sannsynlighet smitte over på kontrollutvalgets arbeid. Kvaliteten på sekretariatets arbeid er derfor av stor betydning for kontrollutvalgets virksomhet. Den sentrale plassen kontrollutvalget har for å sørge for tillit til kommunens virksomhet, taler isolert sett for å innføre kompetansekrav til sekretariatet. Uten et velfungerende kontrollutvalg vil tilliten til

kommunens egenkontroll svekkes, og kommunens renommé vil fort kunne bli skadelidende.

Sekretariatet skal også bistå kontrollutvalget i deres kontroll med en faglig sterk revisjon som det stilles kompetansekrav til. Dette taler etter utvalgets vurdering for å stille krav til kompetansen i sekretariatet. Deloitte-rapporten viser dessuten at flere kontrollutvalgssekretærer vurderer kompetansen i sekretariatene som varierende. De fleste sekretariatene har likevel en viss kompetanse, jf. Deloitte-rapporten. Oppgaven til sekretariatene varierer også fra enkle oppgaver til mer krevende oppgaver, som å vurdere habilitet, møteoffentlighet og lignende. Noen kommuner har også lagt seg på en minimumsløsning for sekretariatsfunksjonen, mens andre har valgt en mer omfattende sekretariatsløsning.

Selv om det er argumenter som taler for å stille nærmere kompetansekrav til kontrollutvalgssekretariatene, mener utvalget at å innføre kompetansekrav til sekretariatet innebærer en for sterk inngripen i det kommunale selvstyret. Det bør være opp til kontrollutvalget og kommunen selv å vurdere sekretariatets oppgaver (innenfor de rammer loven gir), og deretter selv å sette de krav til kompetanse som er nødvendig for å utføre oppgavene.

25.3.4.4 *Størrelsen på sekretariatet*

En arbeidshypotese kan være at kvaliteten på arbeidet til kontrollutvalgssekretariatene har sammenheng med størrelsen på sekretariatene. Deloitte-rapporten påviser imidlertid ingen nødvendig sammenheng mellom størrelsen på sekretariatet og kvaliteten på det arbeidet som blir utført. I rapporten fremkommer det at selv om det gjennom intervju er blitt tatt til orde for at størrelse hos sekretariatene er en kritisk faktor, er det eksempler på sekretariater med bare én ansatt hvor arbeidet overfor de aktuelle kontrollutvalgene fremstår som utført på en god og profesjonell måte.

Utvalget mener det ikke bør stilles noe krav til størrelsen på sekretariatet. Deloitte-rapporten viser at det ikke er noen direkte sammenheng mellom størrelsen på sekretariatet og kvaliteten på sekretariatets arbeid. Å stille krav til størrelsen på sekretariatet for å oppnå kvalitet er dessuten etter utvalgets vurdering en svært lite treffsikker metode. Det vil i tillegg tvinge mange kommuner over i interkommunalt samarbeid.

Saksframlegg

Utvalssaksnr	Utval	Møtedato
PS 15/16	Kontrollutvalet	9.6.2016

UTKAST TIL OVERORDNA ANALYSE – PLAN FOR FORVALTINGSREVISJON 2016-2019

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek utkast til overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2019 til orientering.

Kontrollutvalet ber revisjonen vurdere innspel gjeve i møte i sitt arbeid med ferdigstilling av forslag til plan for forvaltningsrevisjon.

Bakgrunn for saka

Det er kontrollutvalet som skal påsjå at kommunen si verksemd årleg blir gjenstand for forvaltningsrevisjon, jf. Forskrift for kontrollutvalg § 9 og kommunelova § 77 nr. 4.

Med heimel i Forskrift om kontrollutvalg, § 10, skal kontrollutvalet utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, som skal vedtakast endeleg av kommunestyret. Planen skal utarbeidast minimum ein gong i løpet av valperioden og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret har konstituert seg. Planen skal være basert på ei overordna analyse av kommunen si verksemd ut frå risiko- og vesentlegvurderingar.

Som eit ledd i dette arbeidet får kontrollutvalet i dette møte gjennomgå eit utkast av analysen og planen.

Det er lagt opp til at det skal gjerast vedtak om plan for forvaltningsrevisjon i kontrollutvalet sitt første møte i haust, 15. september.

Vedlagt saken følgjer:

- Oversendingsbrev frå Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal, datert 30.05.16
- Utkast til overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon i Aukra kommune

VURDERING

Forvaltningsrevisjonsarbeidet er ein svært sentral del av kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunal sektor og det er difor viktig at kontrollutvalet bruker plan for forvaltningsrevisjon som eit reiskap for å utøve ein mest mogleg målretta og effektiv tilsynsfunksjon i kommunen, i tråd med kommunestyret sine signal. Dette er kanskje eit av dei viktigaste prosjekta kontrollutvalet gjennomfører i løpet av ein valperiode.

Grunnlaget for plan for forvaltningsrevisjon er ei overordna analyse av risikofaktorar i kommune. Analysen er grunnlaget for at kontrollutvalet skal kunne prioritere mellom

områder i kommunen der det er identifisert risiko for avvik. Kontrollutvalet må vidare vurdere kva områder som er mest vesentlege. Den overordna analysen er ein føresetnad for å få ein god plan for forvaltningsrevisjon.

I arbeidet med analysen har revisjonen henta inn informasjon frå ulike kjelder, som til dømes politiske vedtak, planverk, årsmeldingar, databaser som til dømes KOSTRA. Vidare er det nytta informasjon som revisjonen har fått tilgang til gjennom sitt revisjonsarbeid. Det er også gjennomført spørjeundersøking til mellom anna sentrale leiarar og politikarar. Revisjonen har også hatt møte med administrasjonssjef og ordførar.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i sin rettleiar om rolla og oppgåvene til kontrollutvalet, lagt vekt på at kontrollutvalet sjølv er ei viktig informasjonskjelde i analysearbeidet. Kontrollutvalsmedlemmene sit på viktig kunnskap om kommunen. Det er også viktig at kontrollutvalet set seg grundig inn i resultatet av analysen og diskuterer korleis områda skal prioriterast. Departementet skriv at «prioriteringane bør uansett vere eit resultat av god og førebudd diskusjon i plenum, gjerne innafor rammene av eit arbeidsmøte»

Administrasjonssjefen skal jf. kommunelova § 77 nr. 6, ha uttalerett i alle saker som blir framlagt for kommunestyret. Kommunerevisjonen vil difor også sende ut den foreløpige analysen og planen til rådmannen for uttale.

Gjennomgang av utkast til overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon er for at utvalet skal få kome med innspel til revisjonen før det endelege utkastet vert ferdigstilt frå deira side, men også for å gje utvalet eit godt grunnlag for å gjere dei prioriteringar som skal gjerast i neste møte i samband med at det skal fattast vedtak om plan for forvaltningsrevisjon.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal

Telefon: 71 11 14 54 - direkte
Telefon: 71 11 10 00 - hovedkontor
Telefaks: 71 11 10 28
E-post: einar.andersen@molde.kommune.no
Organisasjonsnr.: 976 663 268

Kontrollutvalget for Aukra kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal

Deres referanse:

Vår referanse:
Einar Andersen

Arkivkode:
R11

Sted/dato
Molde, 30.5.2016

Utkast til overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for perioden 2016 til 2019

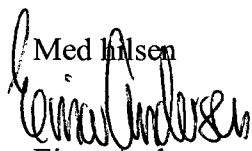
Kontrollutvalget i Aukra kommune bestilte i sak 43/2015 i møte 24.11.2015 en overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 til 2019 fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal. I samme møte ble det bestilt en overordnet analyse og plan for selskapskontroll 2016 til 2019.

I samråd med kontrollutvalgssekretariatet blir det lagt fram utkast for kontrollutvalget for diskusjon og innspill i møte 9.6.2016. Revisjonen har valgt å legge fram en analyse som omtaler ulike områder og tema. I utkastet er mange aktuelle tema for forvaltningsrevisjon tatt med. Revisjonen mener at dette gir et godt utgangspunkt for drøftelser i kontrollutvalget.

For at utkastet skal være lett tilgjengelig for drøfting i kontrollutvalget er tekst som omtaler Aukra kommune merket med blå skrift. Utkast til overordna analyse og plan for selskapskontroll vil også bli gjennomgått.

Endelig analyse og plan vil bli oversendt til kontrollutvalget innen 31.8.2016 for behandling i møte 15.9.2016.

E-post med kopi av dette brev med vedlegg er sendt til Aukra kommune v/ rådmann. Rådmann kan gi innspill til dokumentene fram til 20.8.2016.

Med hilsen

Einar Andersen
Forvaltningsrevisor

Anny Sønderland
Forvaltningsrevisor

Vedlegg: 1. Utkast til overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019
2. Utkast til overordna analyse og plan for selskapskontroll 2016-2019

Kopi med vedlegg: Rådmann, Aukra kommune, Aukraringen 25, 6480 Aukra

---

KOMMUNEREVISJONSDISTRIKT 2
MØRE OG ROMSDAL

Overordna analyse

Plan for forvaltningsrevisjon

2016 – 2019

Aukra kommune

UTKAST 30.5.2016

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal er interkommunalt selskap etter kommuneloven § 27. Eiere er kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for eierkommunene og har i dag fem revisorer. Selskapet har hovedkontor i Molde.

Innholdsliste

INNHALDSLISTE	3
1 INNLEDNING	4
1.1 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON	4
1.2 FORVALTNINGSREVISJON	4
1.3 FRAMGANGSMÅTE OG METODE	5
1.4 GJENNOMFØRTE FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT 2008 TIL 2015.....	6
1.5 KORT OM AUKRA KOMMUNE.....	6
2 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON	7
3 OVERORDNA ANALYSE	8
3.1 PLAN- OG STYRINGSSYSTEMET.....	8
3.2 OMSTILLING	12
3.3 BRUKERMEDVIRKNING.....	13
3.4 ETIKK OG ÅPENHETSKULTUR.....	14
3.5 KOMPETANSE OG REKRUTTERING	15
3.6 ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR.....	16
3.7 BARN OG UNGE.....	17
3.8 HELSE, OMSORG OG VELFERDSTJENESTER.....	19
3.9 FLYKTNINGER OG ASYLSØKERE	22
3.10 KOMMUNALTEKNISK TJENESTE.....	23
3.11 KULTUR	24
4 VEDLEGG	25
VEDLEGG 1: NØKKELTALL FOR AUKRA KOMMUNE (KOSTRA)	25
VEDLEGG 2: BEFOLKNING.....	27
VEDLEGG 3: KOMPETANSE	30
VEDLEGG 4: BARN OG UNGE	32
VEDLEGG 5: HELSE OG OMSORG	33
VEDLEGG 6: SYKEFRAVÆR	35
VEDLEGG 7: NÆRINGS LIV OG ARBEIDSLIV	36
VEDLEGG 8: UTGIFTSBEHOV OG KOMMUNENS FRIE INNTEKTER.....	37
VEDLEGG 9: NYTT INNTEKTSSYSTEM.....	39

1 Innledning

1.1 Plan for forvaltningsrevisjon

Kommunestyret skal minst én gang i valgperioden vedta en **plan for forvaltningsrevisjon**. Det er kontrollutvalget som har ansvaret for at det utarbeides en slik plan og har innstillingsrett til kommunestyret. Det skal gjennomføres en **overordnet analyse** av kommunes virksomhet som grunnlag for utarbeidelse av planen. Den overordnede analysen skal gi svar på hvilke område det er knyttet størst risiko til, og hvilke områder det er mest vesentlig for kontrollutvalget å undersøke.

Kontrollutvalget i Aukra kommune bestilte i sak 43/ 2015 i møte 24.11.2015 en overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 til 2019 fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal.

Plan for forvaltningsrevisjon framgår av kapittel 2 og overordna analyse framgår av kapittel 3 i denne rapporten.

1.2 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er del av kommunestyrets tilsyn med kommunens forvaltning (kommunens egenkontroll). Forvaltningsrevisjonens rolle:

- undersøke om kommunens virksomhet skjer i tråd med gjeldende lover og regler og kommunens egne planer og vedtak
- et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget kan bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig
- et redskap for å bidra til bedre måloppnåelse og økt kvalitet på tjenestene i kommunen ([Kontrollutvalgsboken](#).)

Forvaltningsrevisjon skal fungere som en kontrollmekanisme mellom kommunestyret og administrasjonen, og i tillegg legge til rette for forbedring og utvikling. God dialog og samhandling med administrasjonen vektlegges.

På bakgrunn av plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av kommunestyret bestiller kontrollutvalget rapporter fra kommunerevisjonen.

Kontrollutvalget sender rapportene til videre behandling i kommunestyret. Det er kommunestyret som fastsetter hvordan rapportene skal følges opp.

Forvaltningsrevisjon er en form for revisjon av offentlig virksomhet som i [kommuneloven § 77](#) blir definert som *systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger*.

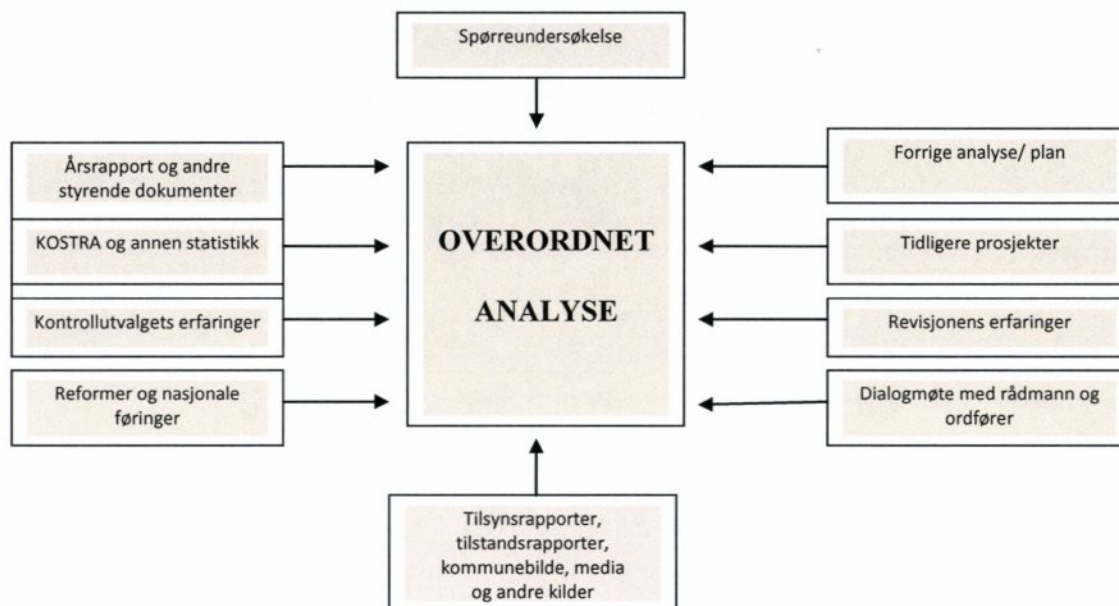
I [forskrift om revisjon](#) § 7 blir ulike typer undersøkelser som kan være aktuelle i forvaltningsrevisjon, omtalt:

- a) Vedtaksoppfølging: om forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.
- b) Effektivitet og måloppnåelse: om forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
- c) Regeletterlevelse, om regelverket etterleves,
- d) Styringsverktøyenes hensiktsmessighet: om forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- e) Administrasjonens saksbehandling: om beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) Resultat av kommunens tjenesteproduksjon: om resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/ eller om resultatene for virksomheten er nådd.

1.3 Framgangsmåte og metode

Den overordnede analysen er basert på modellen presentert i figuren nedenfor. Modellen viser ulike kildene som er brukt som grunnlag i den overordnede analysen for å vurdere og synliggjøre innenfor hvilke områder forvaltningsrevisjon bør iverksettes.

Sentralt i dette arbeidet har vært gjennomføringen av en spørreundersøkelse sendt til sentrale ledere, tillitsvalgte, politikere, eldrerådet m.m. Vi har også hatt samtaler med ordfører og rådmann/ administrasjonssjef.

Overordnet analyse for forvaltningsrevisjon er ikke ment å gi et uttømmende bilde av utfordringer i kommunen. Dokumentet peker på noen forhold der kommunen kan ha utfordringer eller utviklingspotensial som det er viktig at kontrollutvalget har fokus på. De enkelte punktene er vurdert av kommunerevisjonen, og gir ikke en fasit på situasjonen i kommunen.

I spørreundersøkelsen blir mange av de samme tema vektlagt av flere kommuner. Alle innspillene i spørreundersøkelsen er ikke hensyntatt, men revisjonen har sammenstilt alle svarene og vil nytte dette som bakgrunnsinformasjon i det løpende arbeidet med revisjon av kommunene. Nedenfor følger noen utfordringer som kom fram i spørreundersøkelsen i Aukra kommune. Mange av disse har vært sentrale ved valg av tema i denne rapporten:

- Helhetlig planlegging
- Omstillingsarbeid (oppfølging av reformer)
- Rekruttering (sykepleier, barnehagelærer, helsefagarbeider)
- Kvalitetssystem (implementere)
- Innkjøpsområdet
- Skole
- Samhandlingsreformen
- Pleie og omsorg
- Rehabilitering
- Psykisk helse og rus
- Velferdsteknologi
- Eiendomsforvaltning

I analysen er det også redegjort for generelle utfordringer for kommunene. Denne teksten er til en viss grad felles for de ni kommunene der kommunerevisjonen utarbeider analyse.

Overordnet analyse skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Vesentlighet og risiko kan knyttes til en rekke ulike perspektiver for eksempel bruker, befolkning, samfunn, miljø, organisasjon, ansatte, økonomi.

I analysen vises det til ulike statistikker. Det mest sentrale er KOSTRA, som står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner. Sammenligningene må brukes med varsomhet, og må sees i sammenheng med prioritering og behov i den enkelte kommune. Vedlegg 1 og 8 gir oversikt over KOSTRA-tall, utgiftsbehov (beregnet i inntektssystemet) og kommunens frie inntekter.

1.4 Gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekt 2008 til 2015

Kontrollutvalget har basert på overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for periodene 2008 til 2011 og 2012 til 2015 bestilt forvaltningsrevisjonsrapporter fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal. Følgende prosjekter er gjennomført (tilgjengelig på kommunens hjemmeside eller nkrf.no/forvaltningsrevisjonsregister/):

- Informasjonssikkerhet (2015)
- Kvalitet i sykehjemstjenester (2014)
- Kvalitet i hjemmebaserte tjenester (2013)
- Saksbehandling (2010)
- Offentlige anskaffelser (2009)

I plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2012 til 2015 prioriterte Aukra kommune følgende prosjekter: 1) Kvalitet i barnehagetjenester 2) Økonomisk situasjon for Helse, omsorg og velferd 3) Samhandlingsreformen 4) Kvalitet i sykehjemstjenester 5) Kvalitet i hjemmebaserte tjenester 6) Informasjonssikkerhet 7) Kommunens arbeid med klimatilpasning av egen virksomhet

1.5 Kort om Aukra kommune

Aukra kommunes visjon er «*Aukra – full av energi*». Kommunen er organisert i to nivå: rådmann, to kommunalsjefer, tre stabs- og støtteavdelinger og 12 enheter. Aukra kommune hadde 31.12.2015 445 ansatte fordelt på 318 årsverk.

De 12 enhetene er: 1) Bergtippen barnehage 2) Barnebo barnehage 3) Julsundet skole 4) Gossen barne- og ungdomsskole 5) Kultur 6) Helse 7) Institusjonstjenester 8) Heimetenester 9) NAV Aukra 10) Plan og utvikling 12) Utbygging 13) Teknisk, eiendom og brann

Rådmannsteamet utgjør kommunens toppledelse, og består av rådmannen samt kommunalsjef for plan og utvikling og kommunalsjef for drift og forvaltning. Kommunalsjefene har rådmannens myndighet overfor enhetene når det gjeld overordnede forhold knyttet til fag og økonomi. Personalansvar ligger til rådmann. Kommunalsjefenes ansvar og oppgaver gjelder både tverrsektorielle oppgaver og ansvar og oppgaver knyttet til enhetene. Kommunalsjefene har, sammen med rådmannen, totalansvaret for overordnet administrative forhold, internt i Aukra kommune og overfor eksterne styresmakter og øvrige samarbeidsparter.

2 Plan for forvaltningsrevisjon

I planen pekes det på aktuelle tema uten å foreslå detaljerte problemstillinger. Siden dette er en fireårsplan er det en fordel at det kan legges opp til en viss fleksibilitet slik at kommunen/kontrollutvalget kan velge tidsaktuelle tema for forvaltningsrevisjon.

Følgende tema er ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering særlig aktuelle for forvaltningsrevisjon i perioden 2016-2019:

1. Plan- og styringssystemet herunder
  - helhetlig planlegging og oppfølging
  - kvalitetssystem, internkontroll, avvikshåndtering
  - offentlige anskaffelser
2. Kompetanse og rekruttering herunder
  - oppfølging av rekrutterings- og kompetanseplan
  - innen områdene barnehage, helse, pleie og omsorg
3. Helse, omsorg og velferdstjeneste herunder
  - psykisk helse og rus
  - boligsosialt arbeid

Følgende tema kan også være aktuell for forvaltningsrevisjon i perioden 2016-2019:

- Omstillingsprosesser og prosjektstyring
- Brukermedvirkning
- Etikk og åpenhetskultur (oppfølging av etiske retningslinjer)

Ved prioritering av aktuelle prosjekt er det tatt hensyn til hvilke risiko- og vesentlighetsområder kommunen selv har stort fokus på og arbeider med. Det vil være mindre aktuelt å gå inn på disse områdene. Revisjonen har i overordna analyse omtalt arbeidsmiljø og sykefravær og tekniske tjenester. Revisjonen har vurdert disse temaene som mindre aktuelle på bakgrunn av kommunens arbeid på områdene.

For detaljer og bakgrunn vises det til overordna analyse i neste kapittel.

3 Overordna analyse

3.1 Plan- og styringssystemet

Kommunelovens formål gir viktige føringer for kommunene når det gjelder effektivitet, bærekraftig utvikling, tillit og etikk.

Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er **forsvarlig utredet**, og at vedtak blir iverksatt.

Formålsbestemmelsen i Kommuneloven § 1 lyder: Formålet med denne lov er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det nasjonale fellesskap og med sikte på en bærekraftig utvikling. Loven skal også legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard.

Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. (kommuneloven, forvaltningsloven)

For å sikre god styring er det sentralt at plan- og styringssystemet er hensiktsmessig. Det skjer utviklingsarbeid i kommunene knyttet til plan og styringssystemet inklusiv internkontroll. Dette er et vesentlig område som også blir vektlagt i svarene i spørreundersøkelsen.

Det er mange krav og forventinger knyttet til kommunens planlegging.

Eksempler på krav/ forventninger knyttet til planlegging i kommuner

- Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.
- Økonomiplanen skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver. Kommunestyrets prioriteringer, målsettinger og premisser skal komme tydelig fram.
- Barn og unges interesser skal ivaretas.
- Kommunene skal ha oversikt over folkehelseutfordringene i kommunen og fastsette mål og strategier.
- Nasjonale forventninger til kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling som skal legges til grunn for de nye kommunestyrenes arbeid med kommunale planstrategier og planer.
- Det er statlig planretningslinjer for klima- og energiplanlegging i kommunene.
- Kommunal beredskapsplikt - risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplan.

Ulike **planer og rapporter** er viktige styringsdokument. Det er krav knyttet til høringer og medvirkning. Et helhetlig plansystem skal sikre sammenheng mellom ulike planer og fokus på både sentrale mål, kvalitet og økonomi. Det er vesentlig å sikre helhetlig planlegging og oppfølging av planer.

Det er et risikoområde at kommunene ikke klarer å planlegge godt nok i forhold til framtidens behov og kommunens utfordringer. Dette kan for eksempel gjelde forhold knyttet til befolkningsutvikling, økonomiske rammevilkår og andre rammebetingelser og krav til kommunene.

KOSTRA blir benyttet i mange kommuner og blir brukt som grunnlag for sammenligning mellom kommuner og kommunens prioritering. KOSTRA-data brukes i større og større grad både i administrasjonens interne rapportering og styring, i de politiske prioriteringer som gjøres av kommunestyret, av tilsynsorganene og dels også media jfr. kommunebarometeret. Dette betinger at KOSTRA-dataene både er relevante, riktige og sammenlignbare mellom

kommuner. Kvaliteten av KOSTRA-rapporteringen og bruken av styringsdata kan være forbundet med usikkerhet. Dette er generelle risikoområder som gjelder for flere kommuner.

Kommuneplanens samfunnsdel gir visjon, mål, strategier og tiltak for Aukra kommune. Kommuneplanen som ble vedtatt av kommunestyret 16.6.2011 i sak 44/11, gjelder for perioden 2011 til 2020.

Mål i kommuneplanen

Overordnede mål er knyttet til befolkningsutvikling, og kommunen vil arbeide for en årlig befolkningsvekst på 0,7 prosent og at kommunen skal ha en variert befolknings sammensetning. Følgende overordnede mål innen satsningsområdene er gitt i kommuneplanen:

1. Bygdeutvikling

Aukra skal være attraktiv som bukommune, slik at folk trives og vel å bli

2. Nærings- og regionutvikling

Aukra skal være ein meir attraktiv kommune for næringslivet og regionen

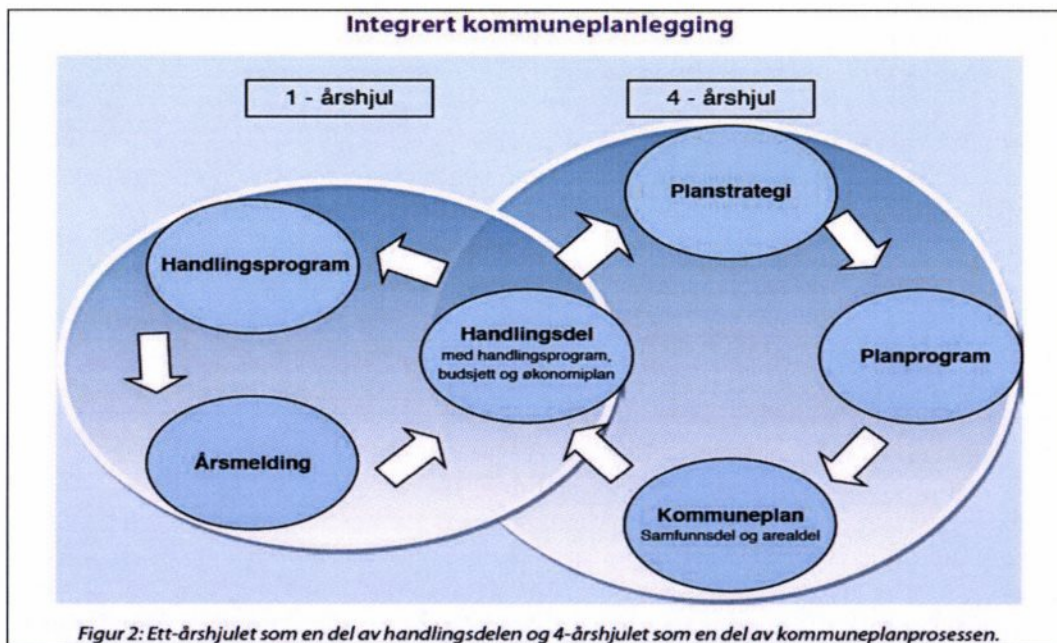
3. Tettstad og areal

Utvikle Julsundet og tettstaden på Falkhytten

4. Nivå på kommunale tenester

Innbyggerne skal oppleve god kvalitet på tenestene og kommunen har økonomisk handlefridom

I budsjett 2015 og økonomiplan 2015 til 2018 gjengir Aukra kommune figur som viser den kommunale planprosessen (miljøverndepartementet sin veileder om den kommunale planprosessen). Figuren viser planprosess slik den er planlagt i Aukra kommune.

Figur 2: Ett-årshjulet som en del av handlingsdelen og 4-årshjulet som en del av kommuneplanprosessen.

Aukra kommune utarbeidet i 2015 med støtte fra konsulent i KS en KOSTRA-analyse. Bakgrunnen var at kommunen trenger gode analyser for å lage et godt beslutningsgrunnlag. Analysen er nyttet ved budsjettarbeidet for 2016. Budsjett og økonomiplan gir informasjon om: 1) Presentasjon av tjenesten 2) Nivå på tjenesten 3) Utvikling av enheten og tjenesteområdene i økonomiplanperioden 4) Delmål i økonomiplanperioden 5) Utfordringer og tiltak

Aukra kommune har en demografisk sårbarhet jf. tabell og diagram i vedlegg 2. Kommuneplanens samfunnsdel har et overordnet mål knyttet til befolkningsutvikling.

Kommunen må tilpasse seg en utvikling med nedgang i yngre aldersgrupper og økning blant de eldre.

En sentral del av styringen er å sikre at virksomheten drives i tråd med mål og rammer. **Internkontroll** skal sikre at det ikke skjer avvik på vesentlige områder. I forslag til ny kommunelov foreslås det å innføre en ny og mer omfattende bestemmelse om internkontroll. Denne skal bidra til å styrke internkontrollen ved å gjøre reguleringen av internkontrollen tydeligere og mer helhetlig. Kravet om internkontroll i kommuner er i dag forankret i kommunelovens § 23. Det er videre en lang rekke bestemmelser i kommuneloven og særlovene om internkontrollarbeid. For eksempel er internkontroll knyttet til det fysiske miljø, til tjenestetilbudet til brukere og til forholdene for de ansatte.

Sentrale særlover som gir bestemmelser om internkontroll

- Helse- og omsorgsloven (§ 3-1) jf. forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten
- Barnevernloven (§ 2-1) jf. forskrift om internkontroll etter barnevernloven
- Lov om sosiale tjenester i NAV (§ 5) jf. forskrift om internkontroll for kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen
- Arbeidsmiljøloven/ HMS
- Internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet

Flere og flere kommuner har de siste årene utviklet mer helhetlig og overgripende systemer. Mange kommuner har tatt i bruk elektronisk kvalitetssystem. Det viser seg at det tar tid å få dette på plass i mange kommuner. Dette gjelder også for Aukra kommune. Kommunen innførte 2013 et helhetlig kvalitetssystem; Compilo (tidligere benevnt som KvalitetsLosen). Systemet er blant annet lagt til rette for å melde avvik på uønskede hendelser, legge inn dokument, planer og prosedyrer og gjennomføre ROS-analyser.

Det har vært gitt opplæring i Compilo og bruk av avvikssystem. Enhetene skal ha egne rutiner og prosedyrer for oppfølging av internkontroll på sine tjenesteområder. Det er utviklet en intern håndbok/ handlingsplan for ledere med fokus på felles satsingsområde og lederoppgaver.

De største risikoområdene eller utfordringene for kommunene knyttet internkontroll framover er iverksetting, opplæring, bruk og avvikshåndtering. Årsrapport viser oppgaver som er utført.

God planlegging av prosessen med økonomiplanen er en forutsetning for å oppnå et godt resultat og en god økonomiplan. En prosess bør være politisk forankret, ha tydelige skiller mellom administrative og politiske ansvar og roller, realistiske og klare tidsfrister, samt avklare ambisjonsnivået i økonomiplanen. Økonomiplanen må være basert på et realistisk og fullstendig grunnlag. Dette innebærer at arbeidet med økonomiplanen må bygge på en god forståelse av kommunens økonomiske situasjon. Som et minimum bør kommunen ha et forhold til sentrale nøkkeltall som netto driftsresultat, netto finansutgifter og gjeldsgrad, samt hvilke mål kommunen har for økonomien og for tjenestene. (Kommunal- og regionaldepartementet, veileder om økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner (2013).

Økonomiplanleggingen i kommunen skal sørge for at ressurser blir anvendt så effektivt som mulig. De krav som er stilt i kommuneloven § 44, skal bidra til at kommunene kan ivareta økonomiforvaltningen i et lengre perspektiv.

Rapport fra revisor til kontrollutvalget vår 2016 sier følgende om økonomi og økonomiske utfordringer:
Regnskap for Aukra kommune for 2015 viser at kommunen hadde et netto driftsresultat på 82,4 mill kroner

som tilsvarer 17,7 % av inntektene. Netto driftsresultat viser overskudd eller underskudd i driften av kommunen, og er andelen av årets driftsinntekt som ikke er brukt til drift. Teknisk beregningsutvalg har satt et mål om at overskuddet bør være minimum 1,75 % av driftsinntektene. Aukra kommune er markant over måltallet.

Lånegjelden driftsmidler var i 2015 i Aukra kommune på 59 %. Lånegjeld driftsmidler sier noe om fordeling mellom gjeld og egenkapital, og gjennom dette kommunens soliditet. Gjelden i Aukra kommune er synkende og under snittet i fylket som er 91,6 %, men noe over måltallet som er satt til 50 %.

Arbeidskapitalens driftsdel sier noe om grunnlikviditeten til kommunen som betyr muligheten til å betale for sine forpliktelser etter hvert som de forfaller. Likviditeten målt som arbeidskapitalens driftsdel bør minst være 5 % av kommunens driftsinntekt. Aukra kommunes likviditet var i 2015 på 57,0 % og markant over måltallet. Aukra kommune har god likviditet.

Aukra kommune har gode inntekter, og økonomien blir omtalt slik i årsrapport 2015:

«Kommunen står seg godt økonomisk, likevel er det viktig at å forvalte økonomien vår på ein slik måte at innbyggjarane får nytte godt av pengane også i framtida. Rekneskapen viser at vi har lukkast med å få betre kontroll i 2015. Resultatet er godt, og vi får gjennomført dei avsettingane som er vedtekne. Det er med glede rådmannen leverer frå seg ein rekneskap som viser at det er betre kontroll og styring i heile kommunen. Det økonomiske resultatet for kommunen viser eit meirforbruk på kr 210 000,- på drift av tenestene. Vi har god styring på gjennomføringa av investeringane, og rekneskapen i år viser eit lite avvik ut frå vedtekne løyvingar.

Vedtak om ei avsetting på 90 millionar årleg i 20 år med verknad frå 2016 vart gjort i budsjetthandsaminga i kommunestyret. Når kommunen sine politikarar vel å satse so mykje av eigen kapital på ei fastlandsløysing, er det eit framtidretta vedtak. Då krevst det sjølvsagt at ein legg til rette for ei slik stor avsetting ved å tilpasse drift og investeringar».

Gode **saksbehandlingsprosesser** er viktig blant annet for å ivareta brukernes rettssikkerhet. Det er også en forventning om at kommunen skal fatte riktige avgjørelser, ha rettferdig, rask og god saksbehandling, og at det skal være forutberegnelighet i avgjørelsene gjennom at kommunen opptrer konsekvent og at tilsvarende saker behandles likt.

Kommunene må oppfylle krav i lov om forskrift om **offentlig anskaffelse**.

Anskaffelsesregelverket er omfattende og erfaringsvis er innkjøpsområdet et område med risiko for brudd på regelverket. Innkjøp er et område som bør ha særlig oppmerksomhet.

Det er viktig at kommunen utarbeider rutiner/ retningslinjer for etterlevelse av bestemmelsene i regelverket om offentlige anskaffelser. Kommunen må ha tilstrekkelig kompetanse og organisering på innkjøpsområdet knyttet til bestillerfunksjonen.

Økonomiavdelingen har ansvar for lønn, regnskap, budsjett, innkjøp og finans. Innenfor nevnte områder skal avdelingen yte god faglig bistand til enhetene, og legge til rette for effektiv og forsvarlig økonomistyring. Delmål i budsjett 2015 var å etablere innkjøps-samarbeid og utvikling av innkjøpskompetanse. I årsrapport 2015 opplyses det at videreføring og utvidelse av innkjøps-samarbeid med Molde kommune er politisk vedtatt. Videre opplyses det at ansatt har gjennomført KS sertifiseringskurs i offentlige anskaffelser i 2015.

Innkjøps-samarbeidet ROR

Molde kommune tok i 2002 initiativ til et innkjøps-samarbeid med de øvrige kommunene i ROR. Samarbeidet er organisert som vertskommunemodell, der Molde kommune ved innkjøpsseksjonen administrerer konkurranse gjennomføringen og inngåelse av avtaler mot en årlig godtgjørelse. I tillegg gis råd i forbindelse med enkeltanskaffelser i samarbeidskommunene.

De første samarbeidsavtalene ble inngått i 2004, med Fræna, Nesset og Midsund. Fræna gikk i 2008 ut av samarbeidet og over til innkjøps-samarbeidet i ORKIDÉ, mens Rauma kom inn i 2008 og Aukra i 2011. Følgende fem kommuner er med i Innkjøps-samarbeidet ROR: Molde, Aukra, Midsund, Nesset og Rauma.

I årsrapport 2015 informeres det om større prosjekter som er startet; planlegging av nytt skolebygg i Julsundet, planlegging av nytt omsorgssenter og infrastrukturtiltak. De siste årene er det gjennomført større utbyggingsprosjekt innen områdene barnehage, skole og infrastruktur.

Det kommer fram av spørreundersøkelsen at høringsfrister og tidspunkt for utsending av saker er en utfordring. Spørreundersøkelsen viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er helhetlig planlegging og internkontroll.

Risiko og vesentlighetsvurdering viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er:

- Helhetlig planlegging
- Implementering av kvalitetssystem
- Avvikshåndtering
- Offentlige anskaffelser – rutiner og praksis herunder:
  - Har kommunen formålstjeneslig innkjøpsstrategi
  - Blir varer og tjenester kjøpt i samsvar med reglene om offentlig innkjøp
  - Bruker kommunen rammeavtalene sine

3.2 Omstilling

Det skjer endringer og omstillinger i kommunal virksomhet. Dette kan være omorganisering og opplegging av driften som for eksempel overgang til mer hjemmebaserte tjenester. Bakgrunn for endringene og omstillinger er mange. De kan være motivert ut fra behovet for å spare penger, effektivisering/ forbedringsarbeid, faglig utvikling og nasjonale reformer som samhandlingsreformen og kommunereformen.

Kommunereformen

Stortinget har gitt tilslutning til å gjennomføre en kommunereform. Regjeringen har følgende mål for reformen:

- Gode og likeverdig tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

Det er planlagt å legge fram en samlet lovproposisjon om nye oppgaver til kommunene våren 2017, samtidig med en proposisjon om ny kommunestruktur.

Inntektssystemet for kommunene blir endret fra 2017, se vedlegg.

Omstilling og endringer kan få både positive og negative konsekvenser for borgere/ brukere og ansatte. Det kan skape usikkerhet og føre til sløsing med ressurser om prosessene ikke er gode. Kommunene må ha kompetanse og kapasitet til å gjennomføre gode omstillingsprosesser. Informasjon og medvirkning i samsvar med lov og avtaleverk er sentralt. Ansattes medvirkning er forankret både i arbeidsmiljøloven og hovedavtalen. Arbeidsgiver har styringsrett og må følge spillereglene i lov og avtaleverk. Brukermedvirkning skal også sikres i omstillingsprosesser. Både på bakgrunn av gjennomførte prosesser i kommunene, og ikke minst forventet krav til større omstillinger, anses omstillingsarbeid som et risikoområde. Det er vesentlig at kommunene lykkes med omstillinger både av hensyn til kvalitet og økonomi.

Fornyelse og innovasjon i offentlig sektor blir vektlagt. I regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020 ([Omsorg 2020](#)) er for eksempel en av fem langsiktige strategier fornyelse og innovasjon. Enkelte kommuner tar i bruk verktøy som Lean metoden.

I årsrapport 2015 informeres det om større oppgaver som er startet. De prosjekter som nevnes er planlegging av nytt skolebygg i Julsundet, planlegging av nytt omsorgssenter og infrastrukturentak.

Høsten 2015 vedtok kommunestyret prosjekt for å effektivisere organisasjonen. Prosjektet skal gå over tre år med mål om å redusere de totale driftskostnadene med 8 prosent. Arbeidet med å avklare hvordan kommunen kan drives mer effektivt og mindre kostnadskrevene er startet.

Våren 2016 pågikk det en samhandlingsprosess for å ferdigstille planlegging av nytt omsorgssenter. Byggestart er planlagt til høsten 2016. Gjennomføring av store utbyggingsprosjekt innenfor bygg og anlegg er lagt til enheten Utbygging. Det opplyses i årsrapport 2015 at enheten ble etablert i 2014 for å skille mellom investering og drift og for å sikre prioritering av store utbyggingsprosjektene.

Spørreundersøkelsen viser at aktuelt område for forvaltningsrevisjon er omstillings arbeid i forbindelse med reformer.

Risiko og vesentlighetsvurdering viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er:

- Omstillingsprosesser og prosjektstyring

3.3 Brukermedvirkning

Brukermedvirkning på systemnivå (eldreråd, samarbeidsutvalg i skolen etc.) og individnivå er sentralt og blir mer vektlagt. Det er større krav om dette gjennom lovgivning.

Brukermedvirkning er viktig både for å sikre gode tilpassa tilbud og med tanke på effektiv bruk av ressursene i framtida. Med større behov og knapphet på ressurser vil kommunene kunne være avhengig av å ta i bruk den kapasitet brukerne, pårørende og frivillige representerer. Hvordan kommunene legger til rette for brukermedvirkning blir da viktig. Noen kommuner gjennomfører brukerundersøkelser. Kommunene har i økende grad lagt til rette for medvirkning blant annet fra ungdom/ungdomsråd. Brukerinvolvering og brukerperspektivet er fortsatt for dårlig ivare tatt i mange kommuner. I regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020 ([Omsorg 2020](#)) er for eksempel en av fem langsiktige strategier «*Sammen med bruker, pasient og pårørende*».

Aukra kommune lanserte i juni 2014 ny hjemmeside og Facebook-side inkludert «chatte-funksjon». Kommunen opplyser at dette er gode arenaer for kommunen for gjensidig dialog med innbyggere. Innbyggere kan i tillegg til bruk av telefon, post og e-post gi tilbakemelding i modul «Fann du det du leita etter?» og «Meld inn feil». Kommunen sender fra 2015 opptak fra kommunestyremøtene på hjemmesiden.

I perioden juli 2014 til juli 2015 deltok Aukra kommune i et effektiviseringsnettverk for pleie og omsorgstjenester i regi av KS. Hensikten var å utvikle gode tjenester overfor brukerne. Sentralt i dette arbeidet var utarbeidelse av en tjenesteanalyse. Som del av prosjektet ble det gjennomført en undersøkelse blant ansatte, og en brukerundersøkelse.

Det er gjennomført elevundersøkelser ved grunnskolene i Aukra kommune. Resultatene fra undersøkelsene publiseres på skoleporten.udir.no

Risiko og vesentlighetsvurdering viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er:

- Brukermedvirkning, herunder er følgende aktuelt:
  - Oppfølging av brukerundersøkelser
  - Brukermedvirkning på system- og individnivå

3.4 Etikk og åpenhetskultur

Kommuneloven skal legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard. Etikk er en viktig del av all arbeidslivspraksis. Etikk er de verdiprioriteringer som ligger til grunn for enhver beslutning eller handling.

KS og Transparency International Norge (TI) anbefaler at kommuner har etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte, og at retningslinjene er behandlet av kommunestyret. KS og TI anbefaler at de etiske retningslinjene også blir gjort gjeldende for kommunale foretak.

Kommunen skal redegjøre i årsberetningen for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten og i kommunale foretak. Det er vesentlig at kommunen utarbeider og sikrer at det er oppmerksomhet rundt de etiske retningslinjene.

Aukra kommune har etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i Aukra kommune som er gjeldende fra 1.6.2010 (vedtatt av kommunestyret i sak 63/2010).

Etikk omtales ikke i årsrapport, og det er usikkert hvordan etikk er implementert i organisasjonen.

Ny lovgivning om varslere i arbeidsmiljøloven stiller krav til mer systematisk bruk av avviksmeldinger og tydelige kommunikasjonskanaler.

Det er viktig å skape et arbeidsmiljø hvor de ansatte føler de kan ytre seg. Kommunene skal fremme yringsfriheten i arbeidslivet.

Kommunal og moderniseringsdepartementet tar i brev datert 13.4.2016 opp kommunens innsats for å styrke de ansattes yringsfrihet:

- «Det er viktig at så vel folkevalgte, ledere og ansatte er kjent med rammene for de ansattes yringsfrihet... Kommunene bør først og fremst sørge for at de ikke har retningslinjer eller reglement som går for langt i å begrense de ansattes yringsfrihet. Kommunene bør gjennomgå slike reglementer mv. og vurdere om de er i tråd med gjeldende rett... Det er viktig å skape et arbeidsmiljø hvor de ansatte føler de kan ytre seg. Kommunene bør sette seg mål om å ha en yringskultur i kommunen, der ansatte i kommunen kan bruke yringsfriheten sin. De ansatte i kommunene sitter på viktig kunnskap og har informasjon som kan bedre både samfunnsdebatten og kvaliteten på tjenestene. Samtidig må kommunene sikre at ledere og folkevalgte godtar at ansatte ytrer seg om kommunale forhold. Dette kan gjøres gjennom holdningsskapende arbeid om yringsfrihetens grenser og innholdet i lojalitetsplikten».

Det er viktig for demokratiet og rettsikkerheten til borgerne at kommunen legger til rette for **åpenhet og innsyn** i den virksomhet kommunen bedriver. Kommuneloven slår fast at kommuner plikter å drive aktiv informasjon om sin virksomhet, og at forholdene skal legges best mulig til rette for offentlig innsyn i den kommunale forvaltning. Partene i en sak som behandles i kommunen har rett til partsinnsyn i egen sak etter forvaltningsloven. Alle har rett til innsyn i saksdokument, journaler og lignende register etter offentlighetsloven. Kommunen har i noen tilfeller likevel hjemmel og plikt til å unnta opplysninger/ dokumenter fra innsyn.

Økonomiske misligheter omfatter alt fra korrupsjon, regnskapsmanipulasjon, underslag, urettmessige belastninger av private utgifter etc. Begrepet misligheter er ikke et rettslig begrep, men benyttes i revisjonen som en fellesbetegnelse for tilsiktede handlinger som er utført for å oppnå en fordel for seg selv eller andre. I den norske straffeloven er **korrupsjon** definert som å kreve, motta eller aksepterer et tilbud om en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv eller oppdrag. Etske retningslinjer gir gjerne føringer knyttet til disse forholdene.

Aukra kommune har egne etiske retningslinjer vedtatt av kommunestyret i 2010 (sak 63/2010). Etske retningslinjer, inkludert rutiner for varsling som ble vedtatt av kommunestyret i 2009 (sak 76/2009), skal inngå som del av det nye kvalitetssikringssystemet.

Risiko og vesentlighetsvurdering viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er:

- Etikk og åpenhetskultur, herunder aktuelt tema:
  - Oppfølging av etiske retningslinjer

3.5 Kompetanse og rekruttering

Kommunen får stadig flere lovpålagte oppgaver, som krever stor grad av kompetanse hos de ansatte. Kompetanse er blant annet viktig med tanke på framtidig behov innenfor pleie og omsorg. I vedlegg 3 vises anslag for framtidig behov for kompetanse innenfor noen sektorer.

Regjeringen har handlingsplan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i kommunale helse- og omsorgstjenester (Kompetanseløft 2020). I Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste blir blant annet lederkompetanse og utfordringer knyttet til rekruttering av ledere tatt opp. Ledere har fått flere og mer komplekse oppgaver.

Innenfor skolesektoren er det nye krav til utdanning.

De største risikoområdene eller utfordringene for kommunene knyttet til kompetanse og rekruttering framover er å sikre riktig og tilstrekkelig kompetanse i kommunen, slik at dagens og framtidens behov dekkes. Det er også viktig hvordan kompetansen internt i kommunen nyttes, bruk av stab/ støttefunksjoner, spesialkompetanse etc.

Kommunestyret vedtok i møte 8.3.2016 i sak 16/2016 plan for kompetanseutvikling Aukra kommune 2016 til 2019. Planen består av to deler: 1) fast del som omtaler mål, virkemidler og rammer (blir oppdatert ved behov) 2) rullerende del med konkret omtale av satsningsområder og tiltak for kommende år (utarbeides hvert år parallelt med budsjettbehandling).

Det foreligger kun KOSTRA-tall om kompetanse i 2015 for barnehager og kommunehelse. Statistikken viser at Aukra kommune har en mindre andel ansatte med førskolelærerutdanning og andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning enn landet uten Oslo. Andel ansatte med annen pedagogisk utdanning er noe lavere enn sammenligningsgruppene. Legeårsverk og fysioterapiårsverk pr 10 000 innbyggere er også noe lavere enn sammenligningsgruppene.

Aukra kommune har en egen kommunal standard vedtatt av kommunestyret for pedagogisk bemanning i barnehager som er bedre en den nasjonale standarden (sak 66/2011).

Det opplyses i årsmelding 2015 at det er stabil personalgruppe i «Institusjonstenesten», men at det er utfordringer med å rekruttere fagutdannet personell og spesielt de med bakgrunn fra høyskole. Det opplyses også at gjennomsnittsalderen er høy og det er viktig at kommunen forsøker å rekruttere personell i takt med de som går av med pensjon. Dette er meldt inn til gruppen som skal arbeide med rekruttering.

I enkelt tilfelle må få personer dekke et stort spenn av kompetanseområder. Alderssammensetningen blant ansatte og framtidens behov for tjenester er det vesentlig å ha fokus på. Mange deltidsansatte kan være en arbeidskraftreserve for kommunene.

I 2013 ble det utarbeidet en tilstandsrapport for grunnskolen. Rapporten viser at lærertettheten i Aukra kommune er høyere enn fylke og nasjonalt snitt, men lavere enn kommunegruppe 16.

Risiko og vesentlighetsvurdering viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er:

- Kompetanse og rekruttering, herunder er aktuelle områder:
  - Oppfølging av rekrutteringsplan og kompetanseplan
  - Kompetanse og fagutvikling

3.6 Arbeidsmiljø og sykefravær

Lønn og sosiale utgifter er en stor utgift for kommunen, og et høyt sykefravær fører til store kostnader for kommunen. Sykefraværet varierer fra virksomhet til virksomhet og kan ha direkte konsekvenser på tjenestekvalitet og service. Til færre ansatte på et område, til mer sårbar blir kommunen.

En reduksjon av sykefraværet er vesentlig både for ansatte, kommunen som organisasjon og samfunnet.

Lederskap, kollegaskap, organisering, organisasjonskultur med åpenhet og medbestemmelse, personalpolitikken og arbeidsgiveransvaret er sentralt for å sikre et godt arbeidsmiljø og effektiv bruk av personellressursen. Forskning viser at sosial støtte fra kolleger er en viktig buffer mot stress, sykdom og overbelastning.

Kommunene har særlig innenfor helse og omsorg flere deltidsstillinger. Mange kommuner arbeider for å sikre flere heltidsstillinger. Deltidsansatte har ca. ett prosentpoeng høyere sjukefravær enn heltidsansatte. Heltidsstillinger vil kunne kreve større fleksibilitet både fra arbeidsgiver og ansatte.

Utviklingsprogrammet «*Sammen om en bedre kommune*» lanserer en modell som viser kostnader og gevinster ved redusert deltid. Faktorer som ligger inne i modellen er direkte og indirekte økonomiske konsekvenser, konsekvenser for medarbeidere og konsekvenser for brukerne. Kunnskapen og mulighetene som ligger i en heltidskultur er etter hvert godt dokumentert. Målet med «*Sammen om en bedre kommune*» er å formidle de positive konsekvensene heltidsstillinger har for arbeidstaker, arbeidsgiver og tjenestetilbudet.

I årsrapport for Aukra kommune 2015 opplyses det at sykefraværet gikk ned fra 8,7 prosent i 2014 til 7,6 prosent i 2015. Dette er under landsnittet, og det er kvinnene sitt fravær som har gått mest ned. Kommunen har en prosjektmedarbeider i 50 % stilling for 2 år, som blant annet

skal utarbeide handlingsplan for IA-arbeidet (inkluderende arbeidsliv) i samarbeid med enhetene. Hver enhet skal utarbeide tiltak som skal bidra til økt nærvær.

For ytterligere informasjon om sykefravær i kommunen i 2015 vises det til vedlegg 6; kommunestatistikk sykefravær utarbeidet av KS for perioden 4. kvartal 2014 til 3. kvartal 2015.

Risiko og vesentlighetsvurdering viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er:

- Arbeidsmiljø og sykefravær, herunder er aktuelle områder:
  - Plan og tiltak for å redusere sykefraværet

3.7 Barn og unge

Kommunene har mange ansvarsområder knyttet til barn og unge; barnehage, skole, barnevern, kultur, helsestasjon etc. Tjenestene er vesentlige både i forhold til enkeltindivid og samfunnet.

Barn og ungdom skal sikres gode og trygge oppvekst- og levekår, uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering. Alle skal ha likeverdige tilbud og muligheter. Tverrfaglig arbeid innad i kommunen og sammen med andre er viktig for å motvirke marginalisering, bidra til utjevning av levekårsforskjeller og fremme barn og ungdoms deltakelse i og innflytelse på ulike samfunnsområder. Kommunen skal, i sin rolle som skole- og barnehageeier, fremme likestilling og motvirke diskriminering på barnehage- og grunnopplæringsområdet.

Barn og unge med særlige behov har rett til nødvendig hjelp til rett tid, og innsatsen må samordnes.

Kommunen skal sikre at elevene har et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø. Med formål å forebygge sosial ulikhet, skal barn og unges oppvekstvilkår gis prioritet og deres stemme skal høres. «Barn og unges interesser» skal ivaretas i planlegging. FN sin barnekonvensjon sier at barn har rett til å gå på skole, rett til hvile, fritid og lek og rett til å si sin mening i alt som angår det. FNs barnekonvensjon inneholder 42 punkter som sier hvilke rettigheter alle barn har.

Barnevernstjenesten i kommunene som utfører det daglige løpende arbeidet etter barnevernloven. Barneverntjenesten skal blant annet gi råd og veiledning, foreta undersøkelser, treffe vedtak etter loven eller forberede saker for behandling i fylkesnemnda samt iverksette og følge opp saker. De siste årene har de kommunale barnevernstjenestene blitt styrket gjennom etablering av nye øremerkede stillinger, og kompetanse- og samhandlingstiltak. Barn og unge skal høres i forhold som angår dem.

Barnevernstjenesten er organisert som en interkommunal tjeneste for Molde, Midsund, Aukra og Eide kommuner, med Molde som vertskommune. I 2015 ble det etablert en barnevernsvakt som er et tilbud som er tilgjengelig hele døgnet. Et eventuelt forvaltningsrevisjonsprosjekt i barnevernssamarbeidet må bestilles av kontrollutvalget i vertskommunen.

KOSTRA-tall viser andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år er lavere enn gjennomsnittet for kommunegruppe og landet uten Oslo. Barn med undersøkelse eller tiltak pr årsverk er tilnærmet likt landet uten Oslo. I 2015 var det en økning i bekymringsmeldinger og antall barn i Aukra kommune som mottar tiltak fra barnevernet. Andel

undersøkelser med behandlingstid innen tre måneder har fra 2011 blitt gradvis redusert fra 100 % til 62 % i 2015. Aukra kommune omtaler ikke den negative utviklingen i årsrapport 2015, ut over at det nevnes at «*Hovudføremålet med ny organisering er at barn og unge skal sikrast rett hjelp til rett tid...*».

Kommunebarometeret for 2016 viser at Aukra kommunes plass blant landets kommuner for barnevern er 282 som er en tilbakegang på 12 plasser fra 2014. KOSTRA-tall viser en at utgiftene til barneverntjenestene er markant lavere enn landet uten Oslo.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal være en lett tilgjengelig og gratis tjeneste, med fokus på helsefremming, forebygging og tidlig intervensjon. De siste årene har det vært fokus på å styrke og videreutvikle tjenesten. Gjennom statsbudsjettet har kommunene fått økt midler til satsing på helsestasjon og skolehelsetjeneste. Kommunene har i varierende grad prioritert dette. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et lavterskeltilbud til gravide, og for barn og foreldre i aldersgruppen 0 til 20 år.

Aukra har styrket skolehelsetjenesten med en 50 % helsesøsterstilling. Helsesøster har fast kontortid to dager per uke ved Gossen barne- og ungdomsskole og en dag per uke ved Julsundet skole. Det opplyses i årsrapport 2015 at elever ønsker samtale.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT eller PP-tjenesten) skal i tillegg til arbeid for enkeltbarn også arbeide forebyggende slik at barnehagen og skolen kommer i forkant av problemer og lærevansker. Det er forventning om at mer tid skal brukes til å bistå i forebyggende arbeid og i kompetanse- og organisasjonsutvikling (regjeringen.no). Aukra kommune har PPT sammen med Midsund kommune og Molde kommune. Molde er vertskommune.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

KOSTRA-tall viser at Aukra kommune har en markant mindre andel ansatte med førskolelærerutdanning og andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning enn landet uten Oslo. Andel ansatte med annen pedagogisk utdanning er noe lavere enn sammenligningsgruppene. Kommunebarometeret for 2016 viser at Aukra kommunes på barnehageområdet får en plassering som nummer 422 blant landets kommuner. Dette er en nedgang på ni plasser fra 2014.

Aukra kommunestyre vedtok i september 2014 (sak 65/2014) [Barnehageplan 2014-2017](#). Planen har fokus på utvikling av standard for god pedagogisk kvalitet, og rammer for god pedagogisk kvalitet.

Grunnskolen skal bygge på prinsippet om likeverdig og tilpasset opplæring for alle. Det har blant annet vært fokus på læringsresultat, tidlig innsats og læringsmiljø herunder mobbing.

Mål for barne- og ungdomsskolene er nedfelt i kommunestyrevedtak (sak 72/2007): «1) Ved gjennomført grunnskole kan elevene uttrykke seg munnleg, lese, uttrykke seg skriftleg, kunne rekne og bruke digitale verkty 2) Alle elevar skal oppleve tydeleg klasseleiing, utvikling og meistring etter eigne evner og føresetnader 3) Trivsel, ro og orden for elevar og tilsette 4) Stimulere elevene si lærelyst, uthaldenheit og nygjerrigheit 5) Styrke og mot til å ta eigne valg»

I tillegg er det mål for opplæringa i den årlige tilstandsrapporten for grunnskolen i Aukra. Disse retter seg i første rekke mot mål for elevene sitt skolemiljø og resultat på nasjonale prøver og eksamen.

Det opplyses at «Overordna system for oppfylning av opplæringslova kapittel 9A» er implementert ved skolene. Systemet skal være godt kjent for foresatte, elever, lærere og assistenter. «Plan for tilpassa opplæring» skal utvikles i samarbeid med PPT.

KOSTRA viser at gjennomsnittlige grunnskolepoeng i 2015 var noe høyere enn snittet for landet uten Oslo. Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning var i 2015 lavere enn kommunegruppen og tilnærmet likt landet uten Oslo.

Kommunebarometeret for 2016 viser at Aukra kommunes på grunnskoleområdet får en plassering som nummer 47 blant landets kommuner. Dette er en forbedring på seks plasser fra 2014.

Utenforskap

Ungdom som står i fare for å falle ut eller faller ut av videregående opplæring, kan ha sammensatte livsutfordringer som levekårsproblematikk, psykiske vansker eller sosiale problemer. «Ny GIV» var regjeringens satsing for økt gjennomføring i videregående opplæring. Folkehelseprofil 2016 peker på at frafallet er en betydelig folkehelseutfordring.

Folkehelseprofilen viser noen data for situasjonen blant ungdom, se vedlegg 4. Aukra kommune oppnår på de fleste områder tilnærmet likt resultat som gjennomsnittet i fylket og landet uten Oslo. Det er økende fokus på utenforskap.

Utenforskap

Utenforskap betegner mennesker eller grupper som står på utsiden av fellesskapet. Det kan være personer som står utenfor skole- og arbeidsliv som har et svært begrenset sosialt nettverk eller som ikke opplever tilhørighet til storsamfunnet. Utenforskap er et strukturelt samfunnsproblem. Det har store konsekvenser som er til hinder for at enkelte mennesker kan leve gode liv.

Gjennomføring av videregående opplæring viser at 55 % av 2009-kullet gjennomførte på normert tid mot 57 % i fylket. I tillegg gjennomførte 15 % videregående opplæring på mer enn normert tid i Aukra kommune, tilsvarende tall for fylket var 16,3 %, se vedlegg.

Utenforskap er hovedsatsinga til KS de neste årene, og er knyttet til oppfølging av mennesker som faller utenfor skole og arbeidsliv.

Risiko og vesentlighetsvurdering viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er:

- Barnehageområdet
- Utenforskap

3.8 Helse, omsorg og velferdstjenester

Kommunene har ansvar for å sørge for gode og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder eller diagnose. Helse og omsorg er den største sektoren i kommunen, og har brukere som kan være sårbare med stor avhengighet av kommunen.

Samhandlingsreformen er fremdeles under iverksetting og gir kommunene utfordringer. Fastlegenes rolle er blant annet sentralt for å lykkes med reformen. Kommunene har inngått samarbeidsavtaler med helseforetaket. Iverksetting av avtalen er viktig for å kunne nå sentrale mål i samhandlingsreformen knyttet blant annet til helhetlige tilbud for bruker/ pasient og kvalitet på tjenestene.

Utvikling av hjemmebasert tjenester er en prioritert oppgave i de fleste kommuner. Det kan være utfordringer knyttet til en overgang fra høy grad av institusjonstjenester til mer bruk av hjemmetjenester. Regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020 (Omsorg 2020) har som en av fem langsiktige strategier: «Den nye hjemmetjenesten».

Videre er det utfordringer knyttet til tilstrekkelig tilbud innenfor tjenester som rehabilitering og psykisk helsevern og rus. Personer med psykiske lidelser har ofte behov for tjenester fra ulike deler og sektorer i hjelpeapparatet. Det samme gjelder også for rusavhengighet. Kommunene skal ha systemer som sikrer at brukere/ pasienter med psykiske lidelser (vansker) og/ eller rusavhengighet får et helhetlig og koordinert tilbud. Tilbudet til denne gruppen er ofte utilstrekkelig og varierer mye fra kommune til kommune.

Det blir i ulike sammenhenger pekt på behovet for økt innsats innenfor psykisk helse og rus. Vi viser til eksempler i boksen nedenfor.

- Utfordringsbilde innen psykisk helse og rus: 1) Blant de vanligste plager og problemer i befolkningen 2) Mangler i det kommunale psykisk helse- og rustilbudet til alle brukergrupper 3) Stor uønsket variasjon i tilbud 4) Manglende koordinering av tjenester. (Meld. St. 26 (2014-2015) «Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet»)
- 77 % av befolkningen mener at behandlingstilbudet innen psykisk helse må styrkes. Kun 13 % vurderer tilgjengeligheten på psykisk helsehjelp i sin kommunehelsetjeneste som god. (Kommunal rapport TNS Gallups helsepolitiske barometer for 2016)
- «Samhandlingsreformen legger til grunn at kommunene skal ta større ansvar for behandling og oppfølging av pasienter også innen psykisk helse og rus. Dette preger dagens situasjonsbilde for både kommuner og helseforetak i Møre og Romsdal, og som krever mer og bedre samhandling mellom de ulike tjenestene». (Utkast til Samhandlingsstrategi med handlingsplan for pasienter med rus- og psykiske helseplager)

Tiltak innenfor psykisk helse og rus forventes fortsatt å få økt oppmerksomhet. Kommunene må ha særlig oppmerksomhet på tidlig intervensjon og forebyggende innsats mot barn og unge i risikosonen.

Kommunene har etter helse- og omsorgstjenesteloven en plikt til å legge til rette for at den enkelte bruker/ pasient får et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. For å sikre dette stilles det krav til samhandling mellom tjenesteyterne. Det stilles også krav til at personer med langvarige og sammensatte tjenester skal får tilbud om individuell plan og/ eller koordinator. I tillegg stilles det krav til at kommunens skal ha en koordinerende enhet.

Demensplan 2020 er regjeringens plan og tiltak for å bedre det kommunale helse- og omsorgstjenestetilbudet til personer med demens og deres pårørende. Dokumentet forteller om utfordringer personer med demens og deres pårørende står overfor, og hvordan utfordringene skal løses (strategier og tiltak).

Kommunebarometeret viser at Aukra kommunen for eldreomsorg er plassert på plass 98 blant kommunene i landet. Det er en forbedring på 133 plasser fra året før. For ytterligere informasjon om kommunebarometeret viser vi til vedlegg 5.

Det opplyses i årsmelding 2015 at det er fokus på å sikre kvalitet på tjenesten, blant annet gjennom kartlegging og dialog med søkere. Det gjennomføres opplæring og veiledning av personalet i metodiske verktøy for å sikre en god og standardisert praksis.

Demensteam; Kommunen har ansatt demenskoordinator. Koordinator har gjennomført samtalegrupper for pårørende til personer med demenssjukdom. Det er fokus på å styrke det frivillige arbeidet som aktivitetsvenn, støttekontakt og å starte interesseorganisasjoner.

Psykisk helse og rus; Det opplyses i årsrapport 2015 at Psykisk helse- og rusomsorg er styrket med en stilling i 2015. Det opplyses videre at klinisk tverrfaglig team kom i drift fra desember. Teamet skal skape et faglig godt og helhetlig tjenestetilbud. Det ble i 2015 gjennomført et arbeid med utarbeidelse av oppdatert og samlende plan for rus og psykiatri.

Sosiale tjenester i NAV; NAV Aukra har ansvar for sosialadministrasjonen i kommunen. Dette betyr ansvar for sosialtjenesten sine generelle oppgaver, sosiale tjenester, økonomisk stønad, særlige tiltak overfor rusmiddelbrukere og Husbanken sine låne- og tilskuddsordninger.

Forebyggende arbeid; I lov om folkehelse og i folkehelsemeldingen er kommunen sitt ansvar for folkehelse et viktig punkt. Folkehelse gjeld på tvers av sektorene og kommunen skal samarbeide med frivillige organisasjoner. Å skaffe oversikt over helseutfordringene i kommunen er en viktig oppgave framover. I Aukra kommune er folkehelse plassert i kulturavdelingen.

Samfunnsplanlegging og folkehelse (Rapport, Idun 2015)

(Idun: Universitetsforlaget's digitale publiseringsplattform for fag- og forskningstidsskrifter som publiserer kvalitetssikrede artikler innenfor en rekke fagområder)

Konklusjon: Aukra kommune er bevisst på at folkehelse må inn i samfunnsplanleggingen og at dette er en viktig faktor for hvordan innbyggerne i kommunen har det. Utfordringen ser ut til å være å nå de målgruppene som i størst grad kan ha nytte av mer kunnskap, tilrettelegging og tjenestetilbud for å fremme helse og forebygge sykdom. Med utgangspunkt i det omfattende ansvaret kommuner har for folkehelsearbeidet, bør målsettinger og strategier for folkehelse synliggjøres på en mer systematisk måte i planverket i kommunen.

SINTEF gjennomførte i 2015 en forstudie for Rauma kommune og Aukra kommune som grunnlag for det videre arbeidet med helsehus og velferdsteknologi.

Kommuner skal sikre varig bolig for vanskeligstilte på boligmarkedet - **boligsosialt arbeid**. Mange kommuner har utfordringer i arbeidet med dette. I nasjonal strategi for boligsosialt arbeid 2014 til 2020 er det fastlagt felles nasjonale mål og prioriterte innsatsområder, og kommunene har en nøkkelrolle i å realisere målene. Kommunenes bruk av de statlige virkemidlene har betydning for arbeidet med å sikre varig bolig for vanskeligstilte på boligmarkedet. Kommunen skal behandle søknader og gi råd og veiledning om tiltak som bostøtte og startlån fra Husbanken. Staten stiller betydelige økonomiske beløp til disposisjon for kommunene til boligtiltak gjennom Husbanken, for eksempel til boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne og for mennesker med rusproblematikk.

KOSTRA-tall viser at Aukra kommune disponerer markant færre boliger enn sammenligningsgruppene. Antall kommunalt disponerte boliger pr 1000 innbyggere var i 2015 i Aukra kommune 13, kommunegruppe og landet uten Oslo hadde henholdsvis 34 og 21. Spørreundersøkelsen viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er samhandlingsreformen, pleie og omsorgstjenesten, rehabilitering og psykisk helse og rus.

De siste årene er det gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjekt i Aukra kommune både i forhold til sykehjemstjenesten (2014) og hjemmetjenesten (2013).

Risiko og vesentlighetsvurdering viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er:

- Psykisk helse og rus (oppfølging av plan)
- Boligsosialt arbeid (sees i sammenheng med psykisk helse, og helse og omsorg)

3.9 Flyktninger og asylsøkere

Det har vært en økt tilstrømming av flyktninger til Norge og asylinstituttet er under press. UDI har opprettet en rekke nye akuttmottak i hele landet. Utlendinger som søker asyl i Norge har lovfestet rett til et statlig innkvarteringstilbud. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har ansvar for å gi enslige mindreårige asylsøkere under 15 år et tilbud om opphold i omsorgssenter for mindreårige.

Flyktninger

Det har vært en økt tilstrømming av asylsøkere og flyktninger til Norge. UDI har opprettet en rekke nye akuttmottak i hele landet. Utlendinger som søker asyl i Norge har lovfestet rett til et statlig innkvarteringstilbud. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har ansvar for å gi enslige mindreårige asylsøkere under 15 år et tilbud om opphold i omsorgssenter for mindreårige.

Norge står foran utfordringer med bosetting av flyktninger som nå er i asylmottak, og som enten har fått opphold i Norge, eller som en må regne med får opphold. Hvert år inngår staten ved Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) en rammeavtale med norske kommuner om bosetting av et visst antall flyktninger. Bosetting av flyktninger er en frivillig oppgave for kommunene, og i de avtalene som inngås spesifiseres antall enslige mindreårige, mens antall familiegjenforeninger ikke lar seg tallfeste og dermed kommer som tillegg. Bestemmelsen om hvilken kommune den enkelte flyktning som har fått innvilget oppholdstillatelse skal bosettes i, er regulert gjennom IMDi.

Integrering er en oppgave som krever innsats også fra mange kommunale enheter og lokal-samfunnet forøvrig. I årsrapport 2015 gir Aukra kommune informasjon om flyktninger. Kommunen har inngått en samarbeidsavtale om oppfølging av flyktninger med Molde kommune. Tjenesten er fra 1.1.2015 organisert som et administrativt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 28-1 b, med Molde som vertskommune og Aukra som samarbeidskommune. I 2015 ble det bosatt 40 flyktninger i Aukra kommune. Det er truffet vedtak om å ta imot 51 flyktninger i perioden 2016 til 2019. I utgangspunktet fordeler dette seg på 3 i 2016, 24 i 2017 og 12 i 2018 og 12 i 2019. Kommunen har forpliktet seg til at 19 av de 51 skal være enslige barn og unge.

Kommunestyret behandlet i møte 26.4.2016 i sak 26/2016: «Organisering av flyktningtenesta i Aukra»

Følgene vedtak ble truffet:

1. Aukra kommune seier opp samarbeidsavtalen med Molde kommune om oppfølging av flyktningar seinast innan 1 år. Rådmannen vert gitt fullmakt til å forhandle med Molde kommune om oppseiingstidspunkt.
2. Aukra kommune etablerer ny eining med namn «Eining for innvandring og integrering ». Denne vert etablert snarast råd. Det vert tilsett einingsleiar snarast råd. Einingleiar får i samarbeid med rådmannen i oppgåve å etablere den nye eininga i kommunen.
3. Rådmannen bemannar eininga frå dei gjeldande behov.

Risiko og vesentlighetsvurdering viser at aktuelle områder for forvaltningsrevisjon er:

- Integrering av flyktninger

3.10 Kommunalteknisk tjeneste

Kommunalområdet «Teknikk, eigedom og brann» (TEB) har 13 stillinger i tillegg til brannmannskapet (20 personer). Enheten utfører oppgaver innenfor vann, avløp og renovasjon (VAR-området). I tillegg utføres vedlikehold av kommunale veier, veglys, breiband og brannvern. 1.1.2016 ble ansvaret for drift og vedlikehold av kommunal bygningsmasse overført til ny opprettet eiendomsavdeling.

Plan- og utviklingsavdelinga sine arbeidsområde er: kommuneplan, byggsak, oppmåling, kart- og geodata, regulering, landbruk, miljø- og naturforvaltning, viltforvaltning og næringsrettet tiltak (knytt til plan). Enheten har seks ansatte. Det opplyses i årsmelding 2015 at enheten er ajour med oppmålings- og matrikkelsaker og byggesaksbehandling. KOSTRA-tall for 2015 støtter opp under denne vurderingen.

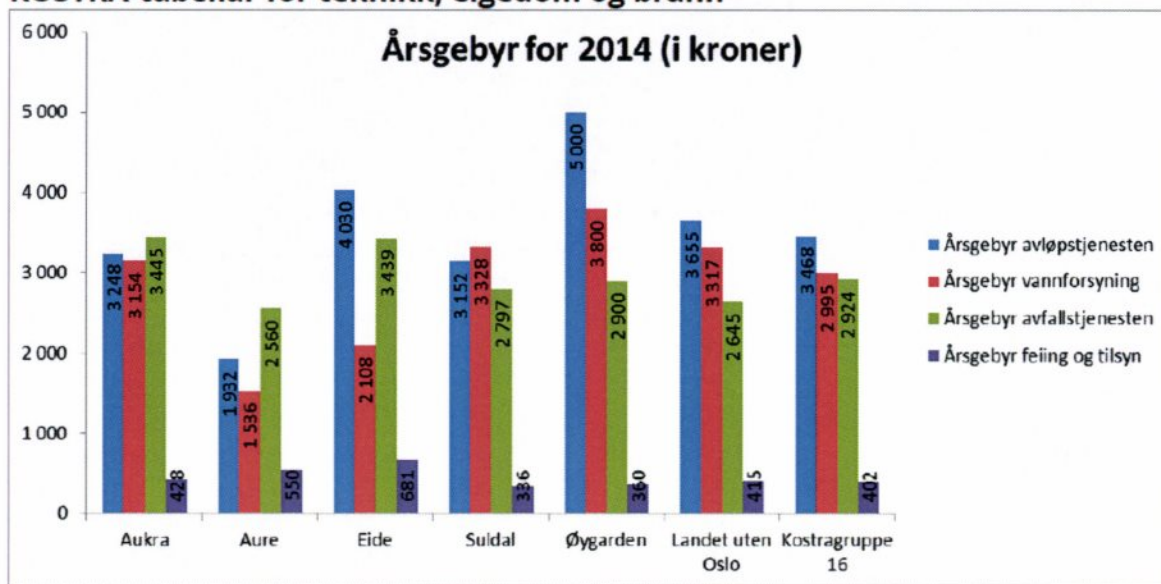
Plan- og bygningsloven pålegger kommunene å ha planer for bruk og vern av tilnærmet alle kommunale arealer og ressurser. Kommunene skal treffe vedtak om nesten all byggeaktivitet innenfor kommunegrensene. Det er gjennomført forenklinger innen byggesaksbehandlingen fra 1. juli 2015. Det er viktig at innbyggerne har tillit til at kommunen håndhever loven på en forutsigbar, lik og effektiv måte. Et hensiktsmessig og oppdatert planverk bidrar til å sikre effektivitet og likebehandling. Det vil på grunn av generelle utfordringer på området være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon av byggesaksbehandling i de fleste kommunene.

Kommunene yter tjenester og utøver myndighet på selvkostområdene vann, avløp, renovasjon, branntilsyn, feiing og plan- og byggesak. Vannforsyning, avløp, renovasjon, feiing og byggesaksbehandling finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne. 1.1.2015 trådte nye retningslinjer for hvordan selvkost, og dermed også den øvre rammen for gebyrinntektene fra innbyggerne, skal beregnes. Programvare for å ivareta kommunens selvkostberegninger på VAR-områdene kan bidra til kvalitetssikring av arbeidet med selvkostberegninger.

Avfallsforskriften er endret fra 1.1.2015 og skal hindre ulovlig krysssubsidiering mellom kommunens lovpålagte håndtering av husholdningsavfall og avfallstjenester som kommunen selger i markedet. Forskriften setter krav til at kommunen skal ha separat regnskap for lovpålagt håndtering av husholdningsavfall.

Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap (RIR) tar seg av renovasjon i Molde, Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Midsund og Nesset. RIR er et interkommunalt selskap som betjener ca 50.000 innbyggere og er organisert etter lov om interkommunale selskap. Tjenestene for husholdningsrenovasjon skal leveres til selvkost. Enhver endring av organiseringen kan i seg selv representere en risiko, noe som bør vies særlig oppmerksomhet på selvkostområdet.

KOSTRA-tabellar for teknikk, eigedom og brann

Tabell: Årsgebyr 2014

Kilde: Budsjett 2016 og økonomiplan 2016 til 2019 for Aukra kommune

3.11 Kultur

Kulturavdelinga utfører tjenester innen områdene ungdomsarbeid, folkehelse, idrett og friluftsliv, frivilligsentral, kulturskole og bibliotek, lokalhistorisk arbeid og kulturminnevern. Avdelingen samarbeider tett med det frivillige kulturlivet i kommunen.

Kommunene gir tilskudd til kulturformål, og søker om og bruker tilskuddsordninger som forvaltes av andre. Kommunene må etablere rutiner og retningslinjer som sikrer god styring og kontroll med tilskuddsforvaltningen. Ved bruk av eksterne tilskuddsordninger må kommunene ha oversikt over relevante tilskuddsordninger og bruken av disse.

Tilskuddsforvaltning og bruk av tilskuddsordninger innen kultur og kulturminne kan være aktuelt for forvaltningsrevisjon.

4 Vedlegg

Vedlegg 1: Nøkkeltall for Aukra kommune (KOSTRA)

KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner. Det finnes tall om for eksempel pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning og saksbehandlingstid, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger og med landsgjennomsnittet.

Dataene for 2013 og 2014 i KOSTRA er oppdatert med ny kommune-gruppering. Overgangen fra Aa-registeret til a-ordningen gjør at det foreløpig ikke er mulig å publisere tall for ansatte og årsverk for 2015 for de kommunale tjenesteområdene. Etter planen skal tallene for årsverk komme i publiseringen av endelige tall i juni 2016. [Mer detaljert informasjon](#) – SSB.no/kostra

Kilde: alle tabellene under er fra KOSTRA (ureviderte tall per 18.3.2016)

Finansielle nøkkeltall, kommunekonsern

År	2011	2012	2013	2014	2015	2015 KOSTRA gruppe16	2015 Landet u/ Oslo
KOSTRA-funksjon							
Frie inntekter i kr per innbygger, konsern	44 191	47 705	50 450	51 593	53 195	68 787	49 762
Netto lånegjeld per innbygger, konsern	50 247	82 662	106 702	97 033	88 922	72 260	61 391
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter, konsern	15,7	29,0	34,4	38,5	47,3	24,6	6,6
Akkumulert regnskapsmessig merforbruk i % av brutto drifts inntekt, konsern	-	-	-	-	0,0	0,0	0,4

Tabell: Utvalgte nøkkeltall, kommuner – nivå 1 og 2. Aukra kommune 2011 til 2015, og KOSTRA-gruppe 16 og Landet uten Oslo i 2015.

Barnehager

År	2011	2012	2013	2014	2015	2015 KOSTRA gruppe16	2015 Landet u/ Oslo
KOSTRA-funksjon							
Netto driftsutgifter pr innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	113 730	147 161	143 223	144 173	151 279	168 592	130 549
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	89,6	88,2	88,4	83,6	89,8	92,5	91,1
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager pr korrigert oppholdstid (kr)	54	67	64	65	63	70	59
Andel ansatte med førskolelærerutdanning	28,4	19,4	25	25	21,9	29,2	36,4
Andel ansatte med annen pedagogisk utdanning	-	1,5	4,4	1,4	2,7	6,4	7,5
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning	85,7	61,9	81,0	78,3	76,2	74,4	92,6

Tabell: Nøkkeltall for barnehager. Aukra kommune 2011 til 2015, og KOSTRA-gruppe 16 og Landet uten Oslo i 2015.

Grunnskoleopplæring

År	2011	2012	2013	2014	2015	2015 KOSTRA gruppe16	2015 Landet u/ Oslo
KOSTRA-funksjon							
Netto driftsutgifter til grunnskole, pr innbygger 6-15 år	98 379	106 539	106 406	101 855	100 335	121 168	82 502
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	6,6	7,0	7,2	7,3	8,1	9,7	7,9
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, pr elev	97 865	106 320	105 814	100 847	103 020	123 685	88 244
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. årstrinn	10,9	10,6	11,1	12,3	12,3	10,0	13,5
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	39,8	41,9	42,6	43,5	41,5	-	40,7
Andel lærere med universitets-/ høyskoleutdanning og pedagogisk utdanning	91,2	85,9	89,6	92,3	-	-	-
Andel lærere med universitets-/ høyskoleutdanning uten pedagogisk utdanning	4,4	9,9	4,5	6,2	-	-	-
Andel lærere med videregående utdanning eller lavere	4,4	4,2	6,0	1,5	-	-	-

Tabell: Nøkkeltall for grunnskoleopplæring. Aukra kommune 2011 til 2015, og KOSTRA-gruppe 16 og Landet uten Oslo i 2015.

Kommunehelse

År	2011	2012	2013	2014	2015	2015 KOSTRA gruppe16	2015 Landet u/ Oslo
KOSTRA-funksjon							
Netto driftsutgifter pr innbygger i kroner, kommunehelsetjeneste	3 346	3 473	3 501	3 311	3 731	5 047	2 384
Netto driftsutg. forebygging, helsest., skolehelsest. pr innb. 0-20 år	1 810	1 982	2 166	1 960	2 383	3 595	2 141
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	9,1	9,0	8,9	8,7	8,4	19,6	10,5
Fysioterapiårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	9,1	11,7	11,8	11,5	11,2	13,5	9,0

Tabell: Nøkkeltall for kommunehelse. Aukra kommune 2011 til 2015, og KOSTRA-gruppe 16 og Landet uten Oslo i 2015.

Aukra kommune – overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon – UTKAST 30.5.2016

Pleie og omsorg

År	2011	2012	2013	2014	2015	2015 KOSTRA gruppe16	2015 Landet u/ Oslo
KOSTRA-funksjon							
Netto driftsutgifter pr innbygger 67 år +, pleie- og omsorgstjeneste	113 637	129 808	133 004	133 299	128 100	159 987	109 336
Andel beboere i bolig med heldøgns bemanning	31,0	27,3	34,6	38,5	40,0	53,0	52,2
Andel innbyggere 80 år + som er beboere på institusjon	20,0	21,9	17,9	16,0	16,3	16,0	13,1
Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc	89,1	85,4	83,0	90,7	100,0	97,1	84,2
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr kommunal plass	793 583	893 769	957 000	1 080 638	1 123 810	1 079 700	1 040 127
Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning	67	71	75	72	-	-	-
Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning fra videregående skole	40	41	43	43	-	-	-
Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning fra høyskole/ universitet	27	31	32	29	-	-	-

Tabell: Nøkkeltall for pleie og omsorgstjenesten. Aukra kommune 2011 til 2015, og KOSTRA-gruppe 16 og Landet uten Oslo i 2015.

Sosiale tjenester i NAV

År	2011	2012	2013	2014	2015	2015 KOSTRA gruppe16	2015 Landet u/ Oslo
KOSTRA-funksjon							
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr innbygger 20-66 år	1 458	1 449	1 575	1 600	3 015	-	3 222
Andel sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alder 20-66	2,0	2,0	2,5	1,6	3,0	-	4,2

Tabell: Nøkkeltall for sosiale tjenester i NAV. Aukra kommune 2011 til 2015, og KOSTRA-gruppe 16 og Landet uten Oslo i 2015.

Barnevern

År	2011	2012	2013	2014	2015	2015 KOSTRA gruppe16	2015 Landet u/ Oslo
KOSTRA-funksjon							
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år, barneverntjenesten	4 330	4 831	4 387	3 862	4 903	12 597	8 363
Netto driftsutgifter pr barn i barnevernet	117 655	108 028	90 475	63 135	70 559	-	110 365
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	2,3	2,2	2,8	2,7	3,5	-	4,8
Barn med undersøkelse eller tiltak pr årsverk	9,7	10,0	12,5	14,4	16,4	-	16,2
Andel undersøkelser med behandlingstid innen tre måneder	100,0	94,0	80,0	64,0	62,0	76	82
Andel undersøkelser som fører til tiltak, prosent	37,5	-	56,0	25,0	41,7	-	42,8

Tabell: Nøkkeltall for barnevern. Aukra kommune 2011 til 2015, og KOSTRA-gruppe 16 og Landet uten Oslo i 2015.

Aukra kommune har felles barneverntjenesten med Molde, Midsund og Eide.

Tekniske tjenester

År	2011	2012	2013	2014	2015	2015 KOSTRA gruppe16	2015 Landet u/ Oslo
KOSTRA-funksjon							
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist (kalenderdager)	20	-	4	15	16	-	-
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist (kalenderdager)	10	15	12	12	7	12	20
Brutto driftsutgifter pr km kommunal veg	112 048	147 762	146 271	162 542	159 592	151 990	124 462

Tabell: Nøkkeltall for tekniske tjenester. Aukra kommune 2011 til 2015, og KOSTRA-gruppe 16 og Landet uten Oslo i 2015.

Bolig

År	2011	2012	2013	2014	2015	2015 KOSTRA gruppe16	2015 Landet u/ Oslo
KOSTRA-funksjon							
Dekningsgrad (antall boliger)	13	12	12	12	13	34	21
Kommunalt disponerte boliger pr 1000 innbyggere							

Tabell: Nøkkeltall for bolig. Aukra kommune 2011 til 2015, og KOSTRA-gruppe 16 og Landet uten Oslo i 2015.

Kultur

År	2011	2012	2013	2014	2015	2015 KOSTRA gruppe16	2015 Landet u/ Oslo
KOSTRA-funksjon							
Netto driftsutgifter for kultursektoren pr innbygger	2 701	2 786	2 816	3 104	4 714	6 684	2 001
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge pr innbygger 6-20 år	1 486	2 225	1 430	990	1 310	1 756	821

Tabell: Nøkkeltall for kultur. Aukra kommune 2011 til 2015, og KOSTRA-gruppe 16 og Landet uten Oslo i 2015.

Vedlegg 2: Befolkning

Befolkningsutvikling

1.1.2016 var det 3 518 innbyggere i Aukra kommune.

År	Faktiske tall	Framskriving basert på 2014-tall			
	2015	2020	2025	2030	2040
Aukra kommune					
0-5 år	262	256	256	277	296
6-12 år	343	335	335	341	363
13-15 år	147	167	167	145	156
16-19 år	188	178	178	189	207
20-44 år	1 078	1 080	1 080	1 203	1 236
45-66 år	880	925	925	999	1 076
67-79 år	387	450	450	453	495
80 år eller eldre	181	177	177	271	330
I alt	3 466	3 568	3 568	3 878	4 159

Tabell: Faktisk antall innbyggere og innbyggere fordelt på aldersgrupper per 1.1.2015 og prognose for 2020, 2025, 2030 og 2040 basert på 2014-tall.

Kilde: Møre og Romsdal fylkeskommune.

	0 år	1-5 år	6-12 år	13-15 år	16-19 år	20-44 år	45-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år eller eldre	Totalt
2016	39	203	359	133	195	1 040	901	398	141	43	3 452
2017	41	206	361	132	188	1 047	915	405	148	40	3 483
2018	41	213	355	127	198	1 072	903	430	151	34	3 524
2019	42	216	346	150	185	1 092	907	435	150	38	3 561
2020	43	216	339	169	178	1 100	927	450	147	30	3 599
2025	45	235	334	149	227	1 167	960	473	174	44	3 808
2030	49	248	357	151	197	1 281	1 021	455	233	38	4 030

Tabell: Befolkning - statistikk for framskriving av befolkningsvekst

Kilde: Budsjett 2016 og økonomiplan 2016 til 2019 (K-sak 143/2015)

I årsrapport 2015 omtales befolkningsutviklingen for perioden 2015 til 2025 på følgende måte:

- *Ei jamn befolkningsutvikling i prognoseperioden*
- *Ei varierende utvikling i aldersgruppa 80 år og eldre*
- *Frå 2020 vil det bli fleire barn i barnehagealder*
- *Tal på barn i grunnskulealder vil svinge litt i prognoseperioden*
- *Tal på personar i yrkesaktiv alder (20–66 år) vil auke i perioden*
- *Tal på personar som når pensjonsalderen vil auke i perioden*

Demografisk sårbarhet

Demografisk sårbarhet		
Indikator	Møre og Romsdal	Aukra kommune
Dødelegheitsrate	1	1
Fødselsrate	1	1
Netto tilflytting	0	0
Del befolkning 0-14 år	0	0
Del befolkning 15-24 år	0	1
Del befolkning 25-54 år	1	1
Del befolkning 55-64 år	1	1
Del befolkning 65 år og eldre	1	1
Kvinneoverskot	1	1
Over 95 kvinner per 100 menn, 15-64 år	1	1
Tal sårbarheiter	7	8

NORDREGIO (Nordic Centre for Spatial Development) laga i 2011 eit kart over demografiske sårbarheiter i Norden basert på 10 indikatorar. Desse indikatorane vart vurdert opp mot nordiske gjennomsnitt. Møre og Romsdal fylkeskommune har brukt same indikatorane, men vurdert opp mot snitt for Noreg i 2014.

Møre og Romsdal kjem ut med sårbarheit på 7 av indikatorane. Den gjennomsnittlege skåren for kommunane i fylket er 7,6. Store delar av Møre og Romsdal kjem dårleg ut samanlikna med landet. Særleg gjeld det indikatorane knytt til kjønnsbalanse og kor stor del av befolkninga som er i aldersgruppene 25-54 samt 65 og eldre. På desse indikatorane har 33 av våre 36 kommunar verdiar som blir vurdert som sårbare.

Forklaring:
Verdi 0: Likt eller betre enn landet
Verdi 1: Dårlegare enn landet

Tabell: Demografisk sårbarhet 2014 for Aukra kommune

Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune, Kommunestatistikk Aukra kommune 2015

Folketall 2005 til 2035 for Aukra kommune (middel nasjonal vekst nyttet til framskriving)

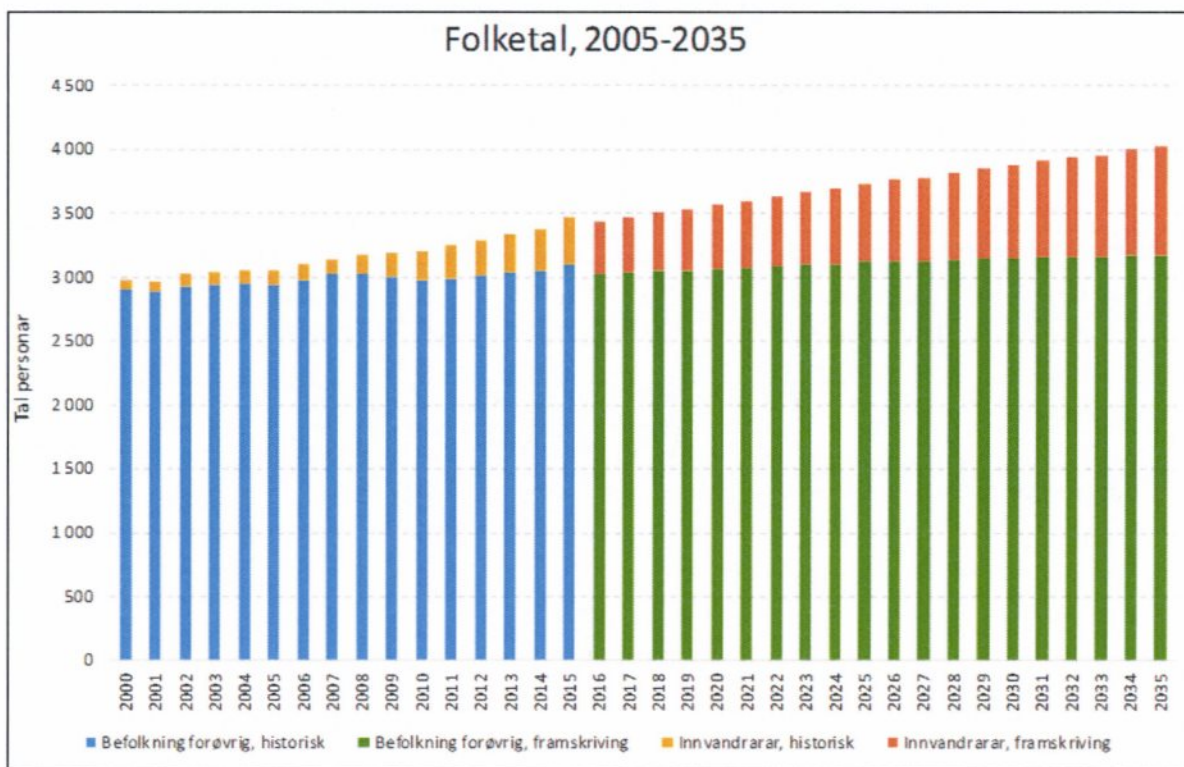

Diagram: Folketall **Aukra kommune**. Middels nasjonal vekst er brukt til framskriving – alternativ MMMM
Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune kommunestatistikk Aukra kommune 2015 (basert på tall fra SSB)

Innvandrere til Aukra kommune etter et utvalg nasjonaliteter for perioden 2013 til 2015

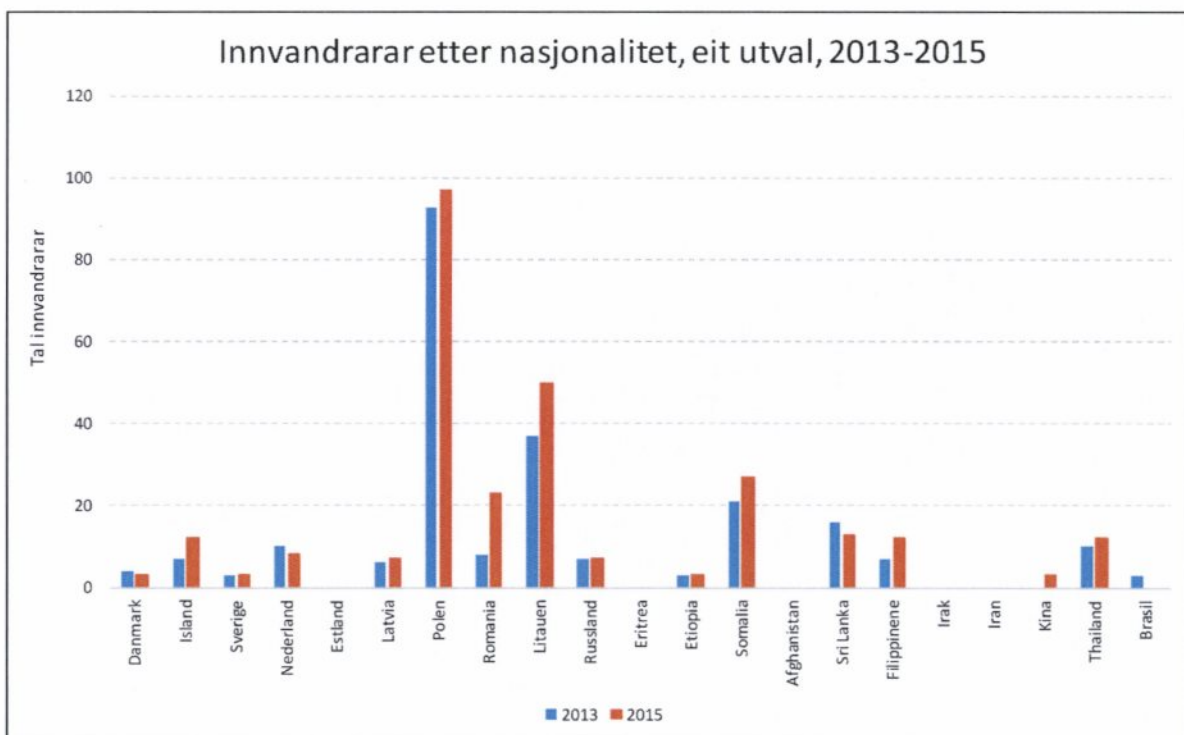

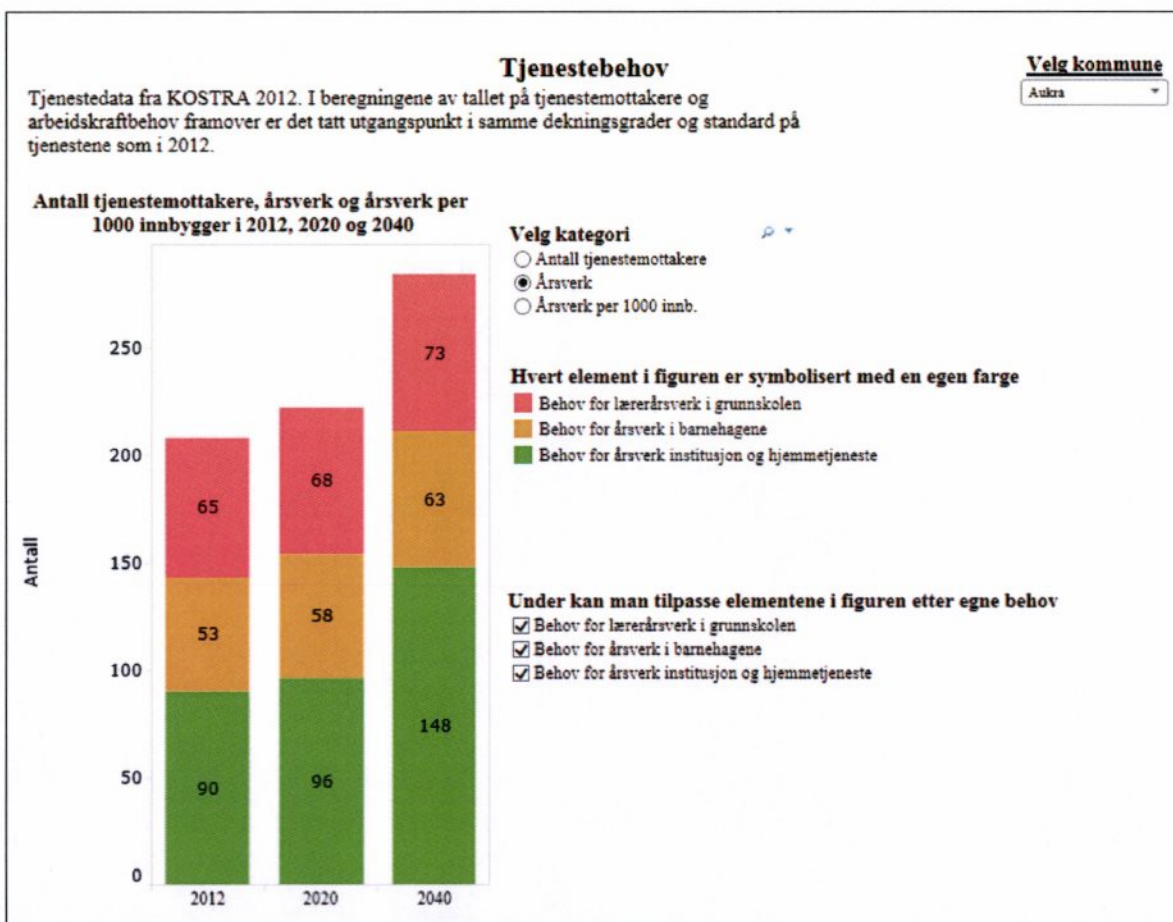
Diagram: Folketall **Aukra kommune**. Innvandrere etter nasjonalitet, eit utval, 2013-2015
Kjelde: Møre og Romsdal fylkeskommune kommunestatistikk 2015 (basert på tall fra SSB)

Vedlegg 3: Kompetanse

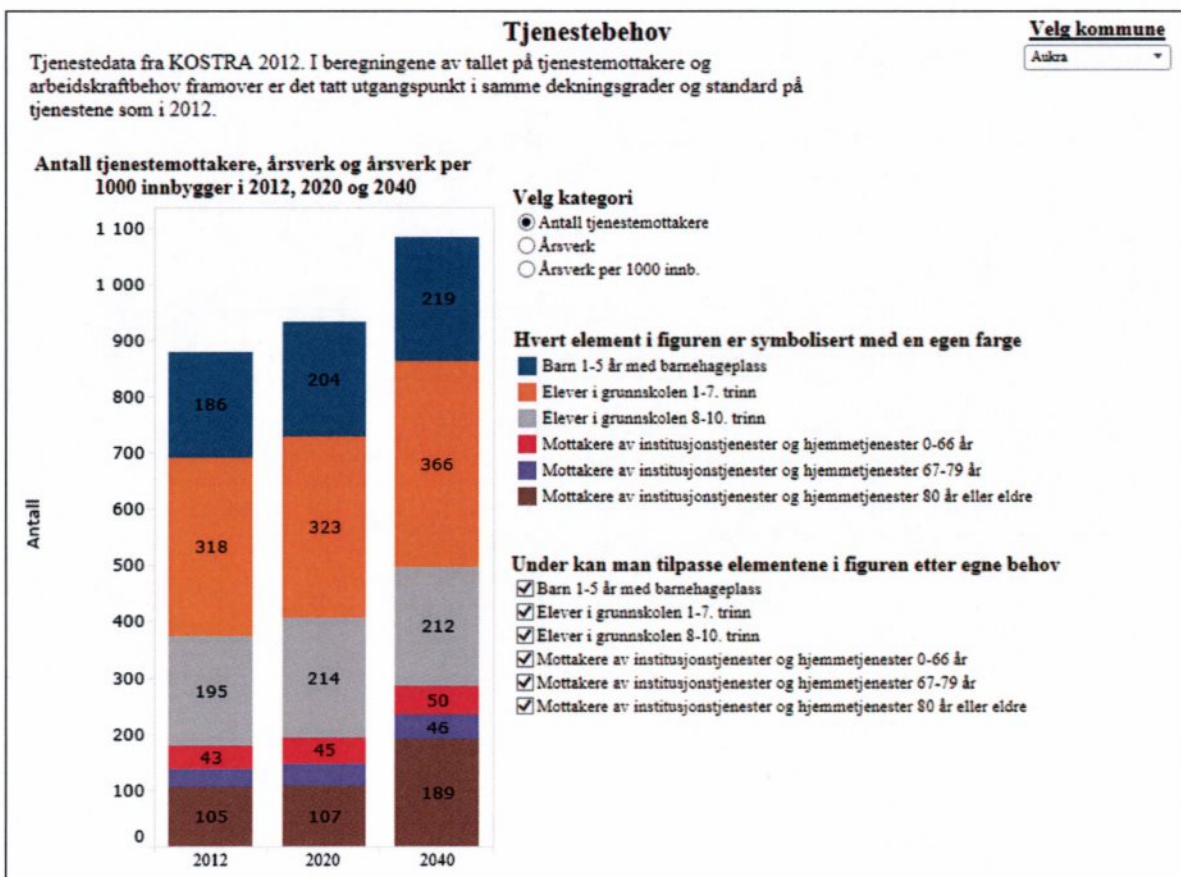
Kommunedata viser historiske befolkningstall og befolkningsframskrivinger, informasjon om framtidig tjeneste- og arbeidskraftbehov, inntekter og informasjon om produktivitet og effektivitet i den enkelte kommune. Hensikten er å gjøre dataene mer tilgjengelig for at kommunene og andre kan få tilgang på informasjon som kan bidra til god styring og planlegging i egen kommune. [Kommunedata \(regjeringen.no\)](http://kommunedata.regjeringen.no)

Under vises tjenstedata fra KOSTRA 2012. I beregningene av tallet på tjenstemottakere og arbeidskraftbehov framover er det tatt utgangspunkt i samme dekningsgrader og standard på tjenestene som i 2012. Tabellen viser beregnet behov i Aukra kommune for lærerårsverk i skolen, årsverk i barnehagene og årsverk i institusjon og hjemmetjenesten i 2020 og 2040.

Tabell: Tjenestebehov i Aukra kommune i 2020 og 2040, årsverk.

Kilde: Kommunedata (<http://kommunedata.regjeringen.no/tjenestebehov/>)

Tabell: Tjenestebehov i Aukra kommune i 2020 og 2040, antall tjenestemottakere.
Kilde: Kommunedata (<http://kommunedata.regjeringen.no/tjenestebehov/>)

Vedlegg 4: Barn og unge

Kommunebarometeret 2016 (grunnskole, barnehage og barnevern)

Kommunebarometeret er en sammenlikning av landets kommuner, basert på til sammen 124 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Den gir en lettforståelig og tilgjengelig oversikt over hvordan kommunen driver. Tallene er i hovedsak hentet fra KOSTRA, foreløpige tall for 2015. I tillegg er det hentet offentlig statistikk fra en del andre kilder.

Aukra kommune	Grunnskole		Barnehage		Barnevern	
	Plassering	Endring fra sist år	Plassering	Endring fra sist år	Plassering	Endring fra sist år
Plassering	47	6	422	-9	282	-12

Tabell: Aukra kommunes plassering for grunnskole, barnehager og barnevern på kommunebarometeret 2016.

Kilde: KS Kommunebarometeret 2016. Ytterligere informasjon: [Kommunebarometeret](#) – forklaring: [Kommunebarometer 2016](#) – tabeller

Gjennomføring videregående skole

Møre og Romsdal fylkeskommune har de siste årene bestilt gjennomføringstall fra SSB som viser hvordan det går med det enkelte kull. Nedenfor viser oversikt over gjennomføringstall for 2009-kullet, fordelt på den enkelte kommune.

		Andel				
		Fullført med studie- eller yrkeskompetanse		Ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse		
Kommune	I alt	Fullført på normert tid	Fullført på mer enn normert tid	Fortsatt i videregående opplæring	Gjennomført VKII eller gått opp til fagprøve, ikke bestått	Sluttet underveis
Møre og Romsdal	3439	57,0	16,3	6,4	5,4	14,9
1502 Molde	326	61,7	16,0	8,3	3,4	10,7
1535 Vestnes	98	55,1	16,3	4,1	5,1	19,4
1539 Rauma	102	53,9	19,6	11,8	1,0	13,7
1543 Nesset	45	51,1	26,7	2,2	4,4	15,6
1547 Aukra	40	55,0	15,0	12,5	12,5	5,0
1548 Fræna	129	47,3	10,9	7,8	6,2	27,9
1551 Eide	61	57,4	18,0	4,9	6,6	13,1
1557 Gjemnes	46	58,7	19,6	4,3	4,3	13,0
1563 Sunndal	98	55,1	22,4	3,1	7,1	12,2

Tabell: Gjennomføring videregående skole i Aukra kommune

Kilde: Møre og Romsdal fylkeskommune

Folkehelseprofil – et utvalg faktorer Aukra kommune

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jf. lov om folkehelsearbeid.

Faktorer	Virksomhet	Aukra kommune	Fylke	Norge
Lavinntekt 0-17 år		8,8	8,7	11
Barn av enslige forsørgere		12	14	15
Arbeidsledige 15-29 år		2,3	2,3	2,7
Ensomhet, Ungdata		16	17	18
Trives på skolen, 10 klasse		88	86	85
Alkohol – har vært beruset		8,4	12	14
Fornøyd med lokalmiljøet; Ungdata		69	71	70

Tabell: Folkehelseprofil – et utvalg faktorer for Aukra kommune. Tall i prosent.

Kilde: Folkehelseinstituttet, avdeling for helsestatistikk og Ungdata. For ytterligere informasjon: [Folkehelseprofil](#)

Vedlegg 5: Helse og omsorg

Kommunebarometeret 2016 (helse, omsorg og velferdstjenester)

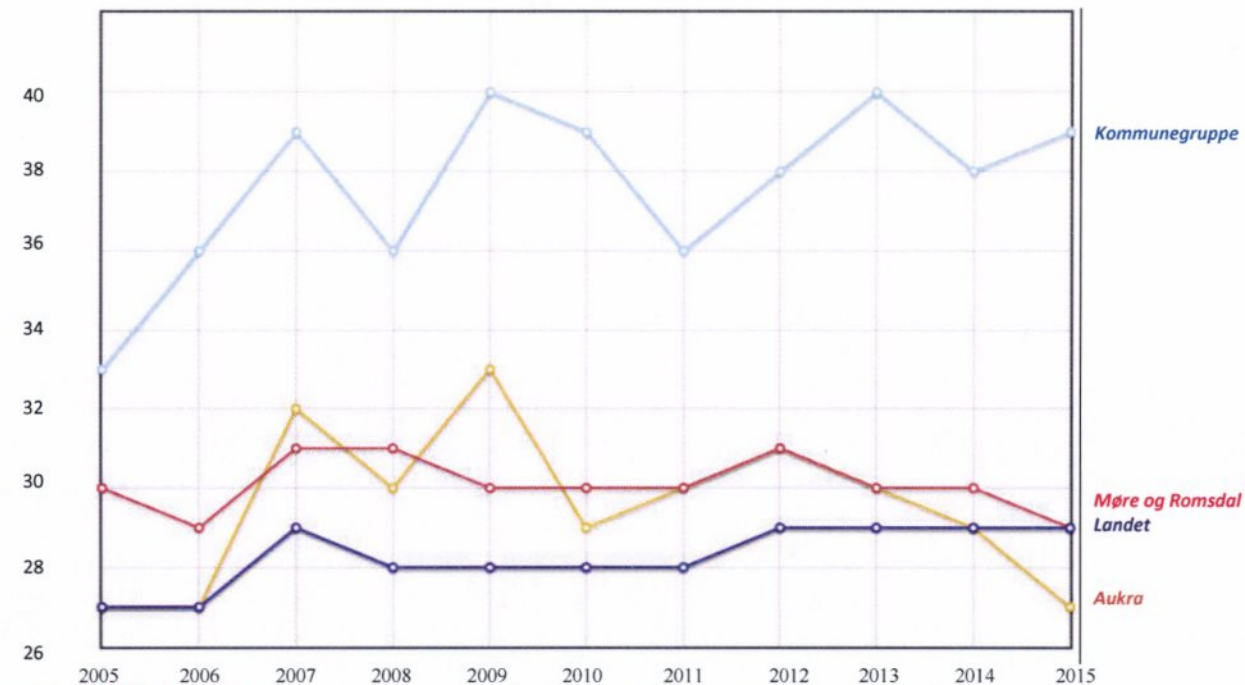
Kommunebarometeret er en sammenlikning av landets kommuner, basert på til sammen 124 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Den gir en lettfattelig og tilgjengelig oversikt over hvordan kommunen driver. Tallene er i hovedsak hentet fra KOSTRA, foreløpige tall for 2015. I tillegg er det hentet offentlig statistikk fra en del andre kilder. Plasseringer som Aukra kommune oppnådde på sentrale områder gjengis under.

Aukra kommune	Eldreomsorg		Helse		Sosial	
	Plassering	Endring fra sist år	Plassering	Endring fra sist år	Plassering	Endring fra sist år
Plassering	98	133	43	28		

Tabell: Aukra kommunes plassering for helse, omsorg og velferdstjenester på kommunebarometeret 2016. Foreligger ikke tall for sosial.
Kilde: KS Kommunebarometeret 2016. Ytterligere informasjon: [Kommunebarometer 2016](#) (forklaringer og tabeller)

Andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i prosent av befolkning 80+

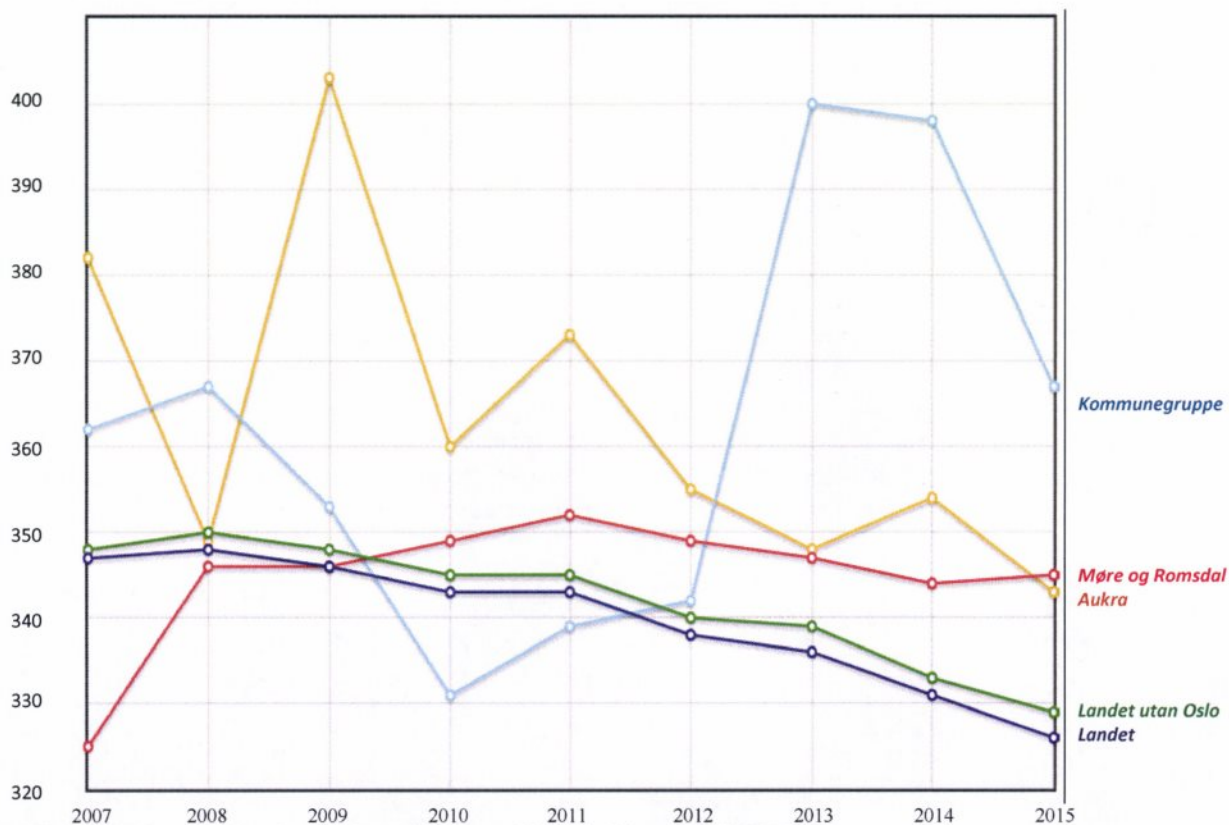
Indikatoren viser tilbudet på heldøgns plasser på institusjon og i kommunalt disponert bolig i forhold til befolkningen 80 år og over. I bolig telles antall beboere, i institusjon antall plasser (korrigert for utleie). Plasser i institusjon (sykehjem, aldershjem, boform m/ heldøgns omsorg og pleie), korrigert for utleie over kommunegrensene, inkludert private institusjoner samt beboere i bolig med heldøgns bemanning, inkludert boliger for personer med utviklingshemming (PU-boliger).

Tabell: Aukra kommunes andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i prosent av bef. 80+ (KOSTRA)
Kilde: KOSTRA (ureviderte tall per 18.3.2016). Ytterligere informasjon: SSB.no

Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innbygger 80 år og over

Andel av innbyggerne i aldersgruppen 80 år og over som mottar hjemmetjenester til hjemmeboende. Mottakere av hjemmetjenester i hjemmet 80 år og over registrert pr 31.12. Data er hentet fra IPLOS-registeret. Innbyggere 80 år og over år pr 31.12., data er hentet fra SSBs befolkningsstatistikk. Med hjemmetjenester i hjemmet menes følgende tjenester i IPLOS: Praktisk bistand: daglige gjøremål, Praktisk bistand - opplæring: daglige gjøremål, Praktisk bistand: brukerstyrt personlig assistent, Avlastning - utenfor institusjon, Omsorgslønn, Pleie og omsorg utenfor institusjon (hjemmesykepleie).

Tabell: Aukra kommunes mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over (KOSTRA)
 Kilde: KOSTRA (ureviderte tall per 18.3.2016). Ytterligere informasjon: SSB.no

Vedlegg 6: Sykefravær

Kommunestatistikk sykefravær utarbeidet av KS for perioden 4. kvartal 2014 til 3. kvartal 2015.

Sykefravær	Samlet	Lege-meldt	Egen-meldt	Arbeidsgiver-perioden	Utenfor arbeidsgiver-perioden	Kvinner	Menn	Heltids ansatte	Deltids-ansatte
Kommune									
Molde kommune	9,44	8,03	1,41	4	5,44	11,06	4,35	8,91	10,45
Vestnes kommune	12,2	11	1,2	4,06	8,14	13,52	5,79	11,24	13,36
Rauma kommune	10,02	9,15	0,86	3,34	6,67	10,88	6,67	10,95	8,8
Neset kommune	10,39	9,32	1,07	4,33	6,06	11,88	2,16	7,57	12,2
Aukra kommune	8,92	7,4	1,52	4,91	4,01	10	4,94	9,2	8,63
Fræna kommune	10,04	9	1,04	4,02	6,02	10,83	6,47	9,66	10,56
Eide kommune	11,01	9,88	1,13	3,83	7,18	11,95	4,4	10,8	11,3
Gjemnes kommune	9,34	8,19	1,15	5,56	3,78	9,72	6,6	12	7,87
Sunnal kommune	8,64	7,3	1,34	6,8	1,84	9,77	3,65	7,81	9,82
Kommuner	9,93	8,6	1,33	4,27	5,66	11,03	6,06	9,53	10,59

Tabell: Sykefravær knyttet til type sykemelding i kommunene knyttet til Kommunerevisjonsdistrikt 2

Kilde: KS. For ytterligere informasjon: [Sykefravær kommunestatistikk KS](#)

Virksomhet	Under-visning	Turnus-personell	Annet Personell	Adm	Under-visning	Barne-hage	Helse pleie omsorg	Samferdsel teknikk	Annet
Kommune									
Molde kommune	7,2	12,17	8,45	7,21	7,07	11	11,34	7,3	4,27
Vestnes kommune	5,82	15,21	11,57	2,98	6,97	15,42	14,76	3,44	
Rauma kommune	11,62	11,09	8,84	6,21	10,27	7,3	11,79	6,4	
Neset kommune	4,65	15,22	8,57	4,24	5,37	16,39	13,93		
Aukra kommune	8,03	10,29	8,51	8,14	7,18	12,95	9,79		
Fræna kommune	8,7	11,11	9,77	5,41	7,9	16,3	11,65	5,74	7,35
Eide kommune	10,38	11,25	11,11	9,42	8,54	15,4	12,11		
Gjemnes kommune	7,43	11,79	7,94		7,53	14,18	9,9		
Sunnal kommune	4,25	12,46	7,8	8,62	4,58	8,31	11,8	6,64	5,68
Kommuner	8,17	12,07	9,5	7,36	8,46	12,56	11,35	6,67	8,33

Tabell: Sykefravær knyttet til sykemelding i ulike virksomheter/ etater i kommunene knyttet til Kommunerevisjonsdistrikt 2

Kilde: KS. For ytterligere informasjon: [Sykefravær kommunestatistikk KS](#)

Sykefravær utvikling over tid ([KS kommunestatistikk](#))

Periode	4. kvartal 2012 - 3.kvartal 2013	2. kvartal 2013- 1.kvartal 2014	4. kvartal 2013 - 3.kvartal 2014	2. kvartal 2014- 1.kvartal 2015	4. kvartal 2014- 3.kvartal 2015
Kommune					
Molde kommune	9,26	9,07	9,60	9,74	9,44
Vestnes kommune	9,85	11,61	12,58	11,63	12,20
Rauma kommune	9,43	9,80	9,45	10,44	10,02
Neset kommune	9,98	11,64	12,39	10,53	10,39
Aukra kommune	9,38	11,26	11,32	10,19	8,92
Fræna kommune	9,11	9,05	9,09	9,33	10,04
Eide kommune	9,27	9,61	9,40	8,98	11,01
Gjemnes kommune	8,28	7,81	9,67	8,55	9,34
Sunnal kommune	7,94	8,10	7,66	8,70	8,64

Tabell: Sykefravær knyttet til kommunene knyttet til Kommunerevisjonsdistrikt 2

Kilde: KS. For ytterligere informasjon: [Sykefravær kommunestatistikk KS](#)

Vedlegg 7: Næringsliv og arbeidsliv

Vekstkraft og attraktivitet for næringslivet

NHOs KommuneNM 2015 rangerer norske kommuner og regioner etter 22 indikatorer som gjenspeiler vekstkraft og attraktivitet for næringslivet. Indikatorsettet er utviklet i samarbeid mellom Vista Analyse og NHO. Det endelige indikatorsettet er fastlagt av NHO. Alle indikatorene er interaktivt tilgjengelige på NHOs hjemmesider.

De 22 indikatorene aggregeres opp til fem områdeindikatorer og én totalindikator. Rangeringen av de aggregerte indikatorene avhenger hvilke vekter man velger i aggregeringen. De enkelte indikatorene innenfor hvert område er tillagt lik vekt.

	Total	Næringsliv	Arbeidsmarked	Demografi	Kompetanse	Kommunal økonomi
Molde	33	100	60	116	14	81
Aukra	77	51	34	70	133	328
Sunndal	166	237	136	357	13	316
Fræna	186	177	163	165	327	139
Rauma	220	213	230	324	107	163
Vestnes	235	145	237	224	282	231
Eide	245	224	133	262	314	229
Gjemnes	270	183	104	370	354	182
Neset	341	315	262	292	398	311

Tabell: NHOs KommuneNM 2015, Vekstkraft og attraktivitet for næringslivet

Kjelde: NHOs KommuneNM 2015. For ytterligere informasjon: [NHO kommune NM](#)

Arbeidsmarkedet – mars 2016

	Antall	Prosent av arbeidsstyrken	Endring fra i fjor, antall	Endring fra i fjor, prosent
Landet	89334	3,3	8323	10
Møre og Romsdal	4765	3,4	1367	40
Molde	425	3,0	123	41
Vestnes	95	2,7	26	38
Rauma	143	3,7	59	70
Neset	51	3,3	-5	-9
Aukra	46	2,6	27	142
Fræna	189	3,6	36	24
Eide	58	3,2	16	38
Gjemnes	39	2,9	19	95
Sunndal	93	2,6	-13	-12

Tabell: Hovedtall for arbeidsmarkedet for mars 2016 - helt ledige.

Kilde: NAV

Vedlegg 8: Utgiftsbehov og kommunens frie inntekter

Utgiftsbehovet er et anslag på hvor mye det vil koste for kommunene samlet å gi velferds-tjenester til innbyggerne sine. Utgiftsbehov for hver enkelt kommune blir beregnet i utgiftsutjevningen ved hjelp av behovsindeksen.

Objektivt utgiftsbehov:

- «Angir» innbyggernes forventede behov for tjenester
- Utgiftsutjevningen kompenserer for ulike kostnads- og etterspørselsforhold (demografi og sosioøkonomiske forhold) for at kommunene skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud.
- Kommunens samlede utgiftsbehov måles/vurderes gjennom kostnadsindeksen i inntektssystemet
- Det er også utarbeidet sektorvise delkostnadsnøkler for de store tjenestene som vises i begynnelsen av hver tjeneste i KOSTRA-delen av analysen

Kommunal og moderniseringsdepartementet: [Inntektssystemet for kommunar 2016](#) viser:

		Hoved kostnadsnøkkel	Delkostnads nøkkel	Delkostnads nøkkel	Delkostnads-nøkkel	Delkostnads-nøkkel
			Pleie og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Adm, landbruk og miljø
NR.	Kommune		Indeks	Indeks	Indeks	Indeks
1	2	3	4	5	6	7
1502	MOLDE	0,9502	0,9940	0,9467	0,9666	0,9164
1535	VESTNES	1,0149	1,1674	1,0397	0,6982	1,1203
1539	RAUMA	1,0952	1,3243	1,0235	0,9474	1,1230
1543	NESSET	1,1326	1,4365	1,0411	0,7088	1,4572
1547	AUKRA	1,1097	1,0549	1,2922	0,9522	1,3030
1548	FRÆNA	1,0495	1,0784	1,1305	0,9248	1,0699
1551	EIDE	1,1376	1,1471	1,2623	0,9352	1,3379
1557	GJEMNES	1,1858	1,3155	1,2852	0,7677	1,5571
1563	SUNNDAL	1,0717	1,3051	1,0209	0,7868	1,1003

		Delkostnads-nøkkel	Delkostnads-nøkkel	Delkostnads-nøkkel	Bef. Andel
		Sosialtjeneste	Helse	Barnevern	per 1.7.2015
Kommune		Indeks	Indeks	Indeks	(promille)
1	2	8	9	10	11
1502	MOLDE	0,7102	0,9551	0,9139	5,1161
1535	VESTNES	0,6234	1,1084	1,0281	1,2866
1539	RAUMA	0,5731	1,1194	0,8356	1,4392
1543	NESSET	0,5307	1,2970	0,7775	0,5727
1547	AUKRA	0,5554	1,2660	0,9244	0,6696
1548	FRÆNA	0,7304	1,0995	1,0300	1,8792
1551	EIDE	0,6098	1,1852	1,1180	0,6683
1557	GJEMNES	0,5018	1,4078	0,7856	0,4954
1563	SUNNDAL	0,6828	1,1196	1,0371	1,3843

Tabell: Hovedkostnadsnøkkel og Delkostnadsnøkkel for kommunale sektorer.

Kilde: [Kommunedata](#): Behovsindeksen for Aukra kommune ([KS's prognosemodell](#))

Kommunedata (regjeringen.no)

Kommunenes frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om lag 76 prosent (80 prosent når en inkluderer momskompensasjon) av kommunesektorens samlede inntekter. Dette er inntekter som kommunene kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

Frie inntekter korrigert for variasjonar i utgiftsbehov for kommunane.

Tabellen viser inntekt per innbyggjar i prosent av landsgjennomsnittet. Tal frå 2015.

	<i>Korrigerte frie inntekter, eksklusivt eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter</i>	<i>Korrigerte frie inntekter, inkludert eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter</i>
Kommune	<i>(prosent av landsgjennomsnittet)</i>	<i>(prosent av landsgjennomsnittet)</i>
1502 Molde	98	100
1535 Vestnes	94	93
1539 Rauma	98	100
1543 Nesset	99	104
1547 Aukra	98	189
1548 Fræna	96	102
1551 Eide	97	93
1557 Gjemnes	105	108
1563 Sunndal	99	118
Møre og Romsdal	99	100

Tabell: Elementene i avtalen om inntektssystemet som påvirkes av kommunesammenslåinger.

Kilde: Foreløpige beregninger av endringer i inntektssystemet. Regjeringen.no

Vedlegg 9: Nytt inntektssystem

1. Den første kolonnen etter kommunenavnet viser fordelingsvirkningen av forslaget til ny kostnadsnøkkel for kommunene. De er beregnet på kriteriedata og utgiftsbehov fra 2014.
2. Den andre kolonnen viser den isolerte effekten av det graderte basiskriteriet. Basistilskuddet vil med denne modellen utgjøre en mindre andel av rammetilskuddet til kommunene. Det resterende beløpet er fordelt på alle kommuner med et likt beløp per innbygger.
3. Den tredje kolonnen viser fordelingsvirkningene av forslag til endringer i de regionalpolitiske tilskuddene og småkommunetilskuddet. I forhold til i 2016 er disse tilskuddene redusert med i underkant av 80 millioner kroner, og dette beløpet tilbakeføres til innbyggertilskuddet med et likt beløp per innbygger (15 kroner).
4. Den fjerde kolonnen viser den totale virkningen av endringene i inntektssystemet, og er summen av de tre foregående kolonnene.
5. Den femte kolonnen viser den isolerte effekten av inntektsgarantiordningen. Denne ordningen skal skjerme kommunene mot en brå nedgang i rammetilskuddet. Den sikrer at nedgangen ikke skal være større enn 300 kroner per innbygger under den gjennomsnittlige veksten på landsbasis. Dette gjør at effekten av det nye inntektssystemet spres over flere år.
6. Den siste kolonnen viser førsteårsvirkningen av det nye inntektssystemet, inkludert inntektsgarantiordningen og anslått vekst i frie inntekter neste år. Veksten i frie inntekter er anslått til 3,45 milliarder kroner, og den er fordelt med et likt beløp per innbygger (668 kroner). Med inntektsgarantiordningen og veksten i de frie inntektene neste år, får alle kommuner en vekst i inntektene neste år.

		Ny kostnadsnøkkel	Basis kriteriet	Regional-politisk tilskudd	Total virkning Nytt inntekts-system	Inntekts-garanti-ordningen	Første års virkning inklusiv vekst i frie inntekter
1502	Molde	4856	1029	396	6281	-1267	22644
1535	Vestnes	2254	-2086	248	416	-322	4575
1539	Rauma	-1526	-1385	320	-2591	0	2382
1543	Neset	431	-164	45	312	-143	2157
1547	Aukra	-870	-2204	52	-3022	1816	1109
1548	Fræna	-3367	-1634	147	-4854	1448	3132
1551	Eide	478	-2854	52	-2324	1119	1108
1557	Gjemnes	-929	-1218	-1602	-3749	2851	826
1563	Sunndal	2418	-2848	537	107	-343	4543

Kilde: [KS](#)

Kommuner som velger å slå seg sammen, skjermes mot endringene i inntektssystemet. De beholder basistilskudd og regionalpolitiske tilskudd på dagens nivå i 15 år, pluss en nedtrapping i fem år, gjennom inndelingstilskuddet. Dette er ikke tatt med i tabellen.

Vi viser også til Prop. 123 S (2015–2016) [Kommuneproposisjonen 2017](#)

Saksframlegg

Utvalssaksnr	Utval	Møtedato
PS 16/16	Kontrollutvalet	9.6.2016

UTKAST TIL OVERORDNA ANALYSE – PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2016-2019

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek utkast til overordna analyse og plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019 til orientering.

Kontrollutvalet ber revisjonen vurdere innspel gjeve i møte i sitt arbeid med ferdigstilling av forslag til plan for selskapskontroll.

Bakgrunn for saka

Det er kontrollutvalet som skal påsjå at det vert ført kontroll med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap m.m., jf. Forskrift for kontrollutvalg § 13 og kommunelova sin § 77 nr. 5. Kontrollutvalet skal utarbeide plan for gjennomføring av selskapskontroll som skal vedtakast endeleg av kommunestyret. Planen skal utarbeidast minimum ein gang i valperioden og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret har konstituert seg. Planen skal være basert på ei overordna analyse av risiko knytt til både den overordna eigarstyringa i kommunen, og risiko knytt til ulike selskap kommunen har eigarskap i.

Som eit ledd i arbeidet med å utarbeide plan for selskapskontroll får kontrollutvalet i dette møte gjennomgå eit utkast til analyse og planen for selskapskontroll.

Det er lagt opp til at det skal gjerast vedtak om plan for selskapskontroll i kontrollutvalet sitt første møte i haust, 15. september.

Vedlagt saken følgjer:

- Oversendingsbrev frå Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal, datert 30.05.16
- Utkast til overordna analyse og plan for selskapskontroll i Aukra kommune

VURDERING

I samband med plan for selskapskontroll er det viktig å vurdere risiko knytt til både den overordna eigarstyringa i kommunen, og risiko knytt til ulike selskap kommunen har eigarskap i.

Grunnlaget for plan for selskapskontroll er ei overordna analyse av risikofaktorar knytt til dette. Analysen er grunnlaget for at kontrollutvalet skal kunne prioritere mellom kva selskap det er identifisert risiko for avvik. Kontrollutvalet må vidare vurdere kva selskap som er mest vesentlege. Den overordna analysen er ein føresetnad for å få ein god plan for selskapskontroll.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i sin rettleiar om rolla og oppgåvene til kontrollutvalet, sagt at når det gjeld den overordna eigarstyringa, så vil det vere naturleg å få oversikt over om kommunen har vedteke ein eigarstrategi og eventuell risiko for at den ikkje blir etterlevd. Når det gjeld risiko knytt til enkelte selskap, kan følgjande forhold vere relevante:

- Risiko for at selskapet ikkje driv i tråd med måla kommunestyret har sett for selskapet
- Risiko for at den som forvaltar kommunen sine eigarinteresser ikkje gjer dette i samsvar med kommunen sine vedtak og føresetnader
- Risiko for at selskapet ikkje driv i tråd med lover og reglar
- Risiko for at selskapet ikkje blir drive på ein økonomisk forsvarleg måte.

Denne gjennomgangen av utkast til overordna analyse og plan for selskapskontroll er for at utvalet skal få kome med innspel til revisjonen før det endelege utkastet vert ferdigstilt frå deira side. Samt for å gje utvalet eit godt grunnlag for å gjere dei prioriteringar som skal gjerast i neste møte i samband med at det skal fattast vedtak om plan for selskapskontroll.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kommunerevisjonsdistrikt 2

Møre og Romsdal

Telefon: 71 11 14 54 - direkte
Telefon: 71 11 10 00 - hovedkontor
Telefaks: 71 11 10 28
E-post: einar.andersen@molde.kommune.no
Organisasjonsnr.: 976 663 268

Kontrollutvalget for Aukra kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal

Deres referanse:

Vår referanse:
Einar Andersen

Arkivkode:
R11

Sted/dato
Molde, 30.5.2016

Utkast til overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for perioden 2016 til 2019

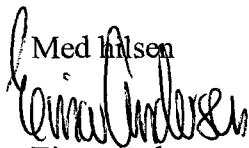
Kontrollutvalget i Aukra kommune bestilte i sak 43/2015 i møte 24.11.2015 en overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 til 2019 fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal. I samme møte ble det bestilt en overordnet analyse og plan for selskapskontroll 2016 til 2019.

I samråd med kontrollutvalgssekretariatet blir det lagt fram utkast for kontrollutvalget for diskusjon og innspill i møte 9.6.2016. Revisjonen har valgt å legge fram en analyse som omtaler ulike områder og tema. I utkastet er mange aktuelle tema for forvaltningsrevisjon tatt med. Revisjonen mener at dette gir et godt utgangspunkt for drøftelser i kontrollutvalget.

For at utkastet skal være lett tilgjengelig for drøfting i kontrollutvalget er tekst som omtaler Aukra kommune merket med blå skrift. Utkast til overordna analyse og plan for selskapskontroll vil også bli gjennomgått.

Endelig analyse og plan vil bli oversendt til kontrollutvalget innen 31.8.2016 for behandling i møte 15.9.2016.

E-post med kopi av dette brev med vedlegg er sendt til Aukra kommune v/ rådmann. Rådmann kan gi innspill til dokumentene fram til 20.8.2016.

Med hilsen

Einar Andersen
Forvaltningsrevisor

Anny Sønderland
Forvaltningsrevisor

Vedlegg: 1. Utkast til overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019
2. Utkast til overordna analyse og plan for selskapskontroll 2016-2019

Kopi med vedlegg: Rådmann, Aukra kommune, Aukraringen 25, 6480 Aukra

---

KOMMUNEREVISJONSDISTRIKT 2
MØRE OG ROMSDAL

Overordna analyse
Plan for selskapskontroll
2016-2019
for
Aukra kommune

UTKAST 30.5.2016

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal er interkommunalt selskap etter kommuneloven § 27. Eiere er kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for eierkommunene og har i dag fem revisorer. Selskapet har hovedkontor i Molde.

1 Innledning

Selskapskontroll er hjemlet i kommuneloven § 77 nr. 5 og nærmere omtalt i forskrift om kontrollutvalg §§ 13 til 15. Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll. Herunder skal det kontrolleres om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kapittel 3.

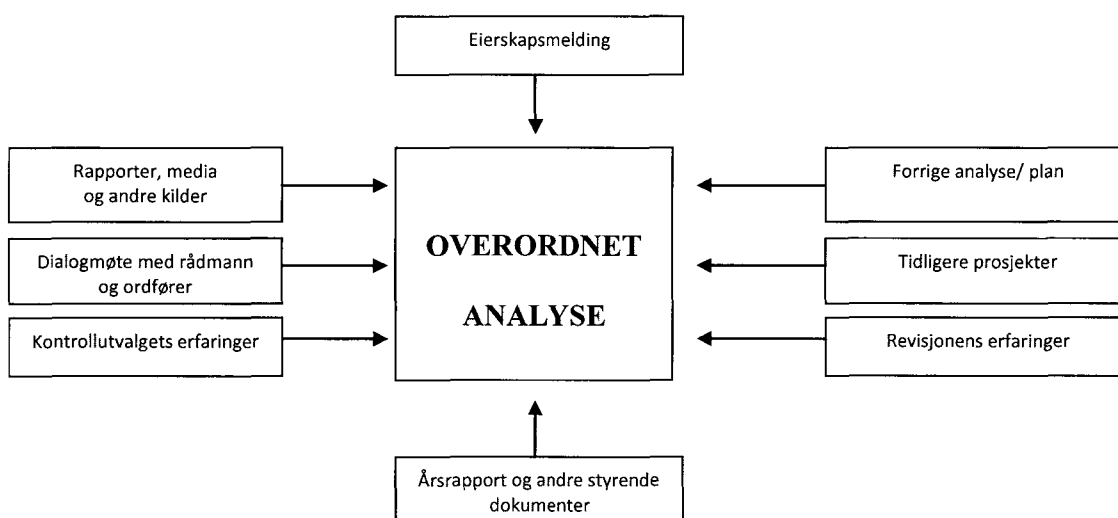
Innen utgangen av 2016 skal kommunen vedta plan for selskapskontroll for perioden 2016 til 2019 med tilhørende analyse av overordnede risikofaktorer i kommunens virksomhet.

Kontrollutvalget i Aukra kommune bestilte i møte 24.11.2015 i sak 44/2015 utarbeidelse av utkast til *Plan for selskapskontroll 2016 til 2019*. Planen skal basere seg på en overordnet analyse og ble bestilt fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret selv som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Den overordnede analysen er basert på modellen presentert i figuren nedenfor. Modellen viser ulike kildene som er brukt som grunnlag i den overordnede analysen for å vurdere og synliggjøre innenfor hvilke områder selskapskontroll bør iverksettes.

Sentralt i dette arbeidet er kommunens eierskapsmelding. Revisjonen har også nyttet risiko og sårbarhetsanalyse gjennomført ved utarbeidelse av plan for perioden 2012 til 2015. Vi har også hatt samtaler med ordfører og rådmann/ administrasjonssjef.

2 Plan for selskapskontroll

Det er ikke gjennomført selskapskontroller i Aukra kommune i perioden 2012 til 2015.

Aktuelle tema for eierskapskontroll i perioden 2016 til 2019 er ut fra gjennomført analyse:

- Har kommunen etablert tydelige føringer for eierskap (selskap)?
- Har kommunen etablert hensiktsmessige regler og rutiner for eierskapsoppfølgingen?
- Forvaltes kommunens eierskap i tråd med de etablerte regler og rutiner?
- Utøver eierorganet sin myndighet i tråd med lover og regler?
- Driver selskapet i tråd med kommunestyrets vedtak og intensjoner?
- I tillegg vil det være aktuelt å vurdere statusen i forhold til KS Eierforum sine anbefalinger.

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon som del av eierskapskontroll i perioden 2016 til 2019 er ut fra gjennomført analyse:

- Etterlevelse av saksbehandlingsregler i forvaltningsloven
- Etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser

Det vil også være særlig aktuelt å gjennomføre selskapskontroll i selskap som forvalter mye av fellesskapets midler. Selskapskontroll kan også vurderes i selskap som er viktig i forhold til tjenesteleveranse. Selskapskontroll bør først vurderes i selskaper som er heleid av kommunen eller der kommunen er majoritetseier. Selskapskontroll i andre selskaper bør avklares med de andre eierkommunene/ eierne. Aukra kommune er ikke majoritetseier i aksjeselskap. Basert på eierandel og selskapsverdi er det særlig aktuelt å gjennomføre selskapskontroll i:

- **Kjerringsundet AS**

Det kan også være aktuelt å gjennomføre selskapskontroller i IKS som eies sammen med andre kommuner. Selskapskontroll i slike selskaper bør avklares med de andre eierkommunene/ eierne.

3 Overordna analyse

Revisjonen utarbeidet utkast til *plan for selskapskontroll for perioden 2012 til 2015* med tilhørende *analyse av overordnede risikofaktorer* i kommunens interesser i selskaper. Planen ble behandlet i kontrollutvalget 7.2.2012 og vedtatt av kommunestyret 21.3.2012. Planen med tilhørende analyse er nyttet som utgangspunkt for utarbeidelse av plan for perioden 2016 til 2019.

Overordnet analyse og plan for selskapskontroll bygger på gjeldende eierskapsmelding. Revisjonen har innhentet gjeldende eierskapsmelding inkludert innstilling og protokoll fra kommunestyremøtet der meldingen ble vedtatt.

Eierskapsmelding for Aukra kommune

Eierskapsmelding for Aukra kommune ble vedtatt av kommunestyret 31.3.2011 i sak 21/2011 Del I omhandler eierstyring, derunder selskapsformer, eierskapsprinsipper og eierstrategi. Del II er en selskapsdel som skal gi en oversikt over selskaper og kommunens eierinteresser i disse.

Aukra kommune har ikke i eierskapsmeldingen utarbeidet strategi for det enkelte eierskap. Det opplyses i innledning til dokumentet at «Neste fase av arbeidet med eigarstrategi i Aukra kommune, blir å utarbeide dei individuelle eigarstrategiane for det einstilte selskap.»

I regnskap gis det hvert år i note oversikt over aksjer og andeler i varig eie. I sak 64/2014 i kommunestyret 4.9.2014 gjenomgås eierskapsmeldingen. Det opplyses i saksutredning at «I 2011 utarbeida administrasjonen rammeverket rundt slike eigarskapsmeldingar. Dette er eit generelt styringsdokument, og det er ikkje nødvendig å justere dette no». Det er i sak 64/2014 utarbeidet strategi for eierskap for tre aksjeselskap: Møreaksen AS (eierandel 17,74 %), Sund Bredbånd AS (eierandel 11,64 %) og Aukra Gass AS (eierandel 9,84 %).

Eierskapsmeldingen er et førende dokument som skal legges til grunn ved utøvelse av kommunens eierskap. Kommunen forvalter verdier på vegne av fellesskapet gjennom eiendeler i en rekke selskap. Meldinga og presiseringer i kommunestyrevedtak (sak 64/2014) skal øke bevisstheten og åpenheten rundt hva kommunen eier, hvorfor kommunen eier, hvordan kommunen eier og virksomhetenes formål. Dokumentet skal også være et viktig verktøy og opplæring for folkevalgte som skal utøve det kommunale eierskapet.

Det er lagt opp til at eierskapsmeldingen rulleres hvert fjerde år, etter valg av nytt kommunestyre (eierskapsmeldingen punkt 1.5.3). Det er videre bestemt at del II, når denne delen er utarbeidet, skal rulleres årlig. Kommunerevisjonen har ikke mottatt informasjon om at del II er utarbeidet og at selskapsdelen er rullert årlig, ut over oppdatert informasjon som gis i note til årsrapport/ årsregnskap.

Selskapstyper som omfattes av selskapskontroll

Selskapskontroll omfatter alt kommunalt eierskap som er organisert med hjemmel i andre lover enn kommuneloven samt interkommunalt samarbeid etter koml. kapittel 5 og som er egne rettssubjekt. Inkludert er dermed aksjeselskaper, interkommunale selskaper (IKS) og samvirkeforetak.

Kontrollutvalgets plikt til å gjennomføre selskapskontroll påvirkes ikke av eierskapets omfang eller av hvem som eventuelt er medeiere. Selskapskontrollens innhold og omfang kan imidlertid påvirkes av dette. For eksempel vil rammene for forvaltningsrevisjon være påvirket av manglende innsynsrett etter koml. § 80, i selskaper som ikke fullt ut – direkte eller indirekte – er eid av kommuner/ fylkeskommuner. I slike tilfeller må forvaltningsrevisjon basere seg på innsyn i åpne kilder eller alternativt på et utvidet innsyn etter særskilt avtale med de øvrige eierne.

Aksjeselskaper (eierskapsmelding 2011, årsrapport, regnskap og sak 64/2014 i kommunestyret)

Kommunen har ingen heleide aksjeselskaper. Tabell under viser kommunens eierinteresser i ulike aksjeselskaper (alfabetisk).

Aksjeselskap	Eierandel	Merknader - Andre eiere
Astero AS	1,86 %	
Aukra Gass AS	9,84 %	Andre eiere er blant annet private
Destinasjon Molde & Romsdal AS	0,65 %	
Gassvegen - Fylkesveg 215/279 AS		
Harøysund Næringspark AS	5,00 %	
Kristiansund og Omegn Vekst AS	0,18 %	
Kjerringsundet AS	46,88 %	
Kystlab AS	1,93 %	
Molde Lufthavnutvikling AS		
Muritunet AS		
Møreaksen AS	17,74 %	
Naturgass Møre AS		
Samspleis AS	1,97 %	
Sund Bredbånd AS	11,64 %	Andre eiere er blant annet private
Eksportvegen AS		

Tabell: Oversikt over Aukra kommunes eierandeler i ulike aksjeselskaper

Kilde: Regnskap 2015 note 5: aksjer og andelar i varig eie. Eierskapsmelding for Aukra kommune 2011, og sak 64/2014 i kommunestyret 4.9.2014: eigarskapsmelding

Interkommunale selskaper (IKS) (eierskapsmelding 2011, årsregnskap og sak 64/2014)

Aukra kommune deltar i interkommunalt samarbeid. Noen av samarbeidsforaene er organisert som interkommunale selskap (IKS). Tabell under viser kommunens eierinteresser i interkommunale selskaper.

IKS	Eierandel	Eierandel	Merknader
Gass ROR IKS		16,66 %	
Interkommunalt arkiv Møre og Romsdal IKS		1,54 %	
Molde og Romsdal Havn IKS		12,00 %	
Møre og Romsdal Revisjon IKS			
Romsdalshalvøyas renovasjonsselskap IKS		6,80 %	

Tabell: Oversikt over Aukra kommunes eierandeler i interkommunale selskaper.

Kilde: Regnskap 2015 note 5: aksjer og andelar i varig eie. Eierskapsmelding for Aukra kommune 2011, og sak i kommunestyret 4.9.2014 (64/2014): eigarskapsmelding

3.1 Analyse av overordnede risikofaktorer

Kommunen har tre hovedansvarsområder (kommuneloven § 1). Legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt folkestyre, yte gode og effektive tjenester til sine innbyggere og legge til rette for bærekraftig utvikling. Deler av kommunens virksomhet er viktigere enn andre deler for å kunne oppfylle kommunens hovedansvarsområder. Gjennom dette vil kommunen sikre en tillitsskapende forvaltning med høy etisk standard.

Risiko er at det skjer noe som gjør at kommunen ikke når sine målsettinger. **Risikofaktorer** er mulige hendelser som kan gjøre at kommunen ikke når sine målsettinger. Analysen setter opp risikofaktorer som er **vesentlige** for kommunens måloppnåelse på de tre hovedansvarsområdene. I vurderingene er det tatt hensyn til de tiltak rådmannen har iverksatt for å sikre en **betryggende intern kontroll** (kommuneloven § 23 nr. 2). Risikofaktorene er vurdert ut fra **sannsynligheten** for at den inntreffer, og den konsekvensen det vil ha om det inntreffer. **Konsekvensene** kan ha følger for kommunens egen virksomhet og/eller kommunens innbyggere. Det vil bestandig være en viss risiko for at kommunen ikke når sine mål, men mye av denne risikoen har både lav sannsynlighet og lav konsekvens.

3.2 Eierskapskontroll

Eierskapskontrollen skal være med å sikre at kommunen utøver sitt eierskap på en profesjonell måte. Dette vil kunne gjøre at kommunen kan påvirke selskapet i ønskede saker, at eventuelle medeiere blir likebehandlet og at selskapets uavhengighet opprettholdes.

Risikofaktorer	Bakgrunn for risikovurdering		Risiko-vurdering Lav/Medium/Høy	
	Sannsynlighet for at risikofaktor inntreffer	Konsekvens om risikofaktor inntreffer	Sannsyn- lighet	Konse- kvens
Prinsipper for eierskap og forvaltning				
Kommunen har utydelige prinsipper for utøvelse av eierskap	Kommunen har utarbeidet eierskapsmelding (2011). Der trekkes det opp prinsipper for ansvars plassering og for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap. Rådmannen er ikke tillagt noe særskilt ansvar i den direkte oppfølgingen av kommunens eierinteresser, men har rapporteringsansvar i årsmelding/-regnskap og ansvar for rullering av eierskapsmelding. Meldingen svarer ikke på alle anbefalinger fra KS Eierforum. Det fremkommer at meldingen skal rulleres hvert fjerde år. I sak 64/2014 er det vurdert at det ikke er nødvendig å revidere eierskapsmelding 2011. Del II skal rulleres hvert år. Del II rulleres ikke hvert år ut over at det i note i årsrapport (årsregnskap) gis oppdatert informasjon om eierforhold.	Kommunen opptre ikke som en profesjonell eier. Dette kan skade både kommunens og selskapets interesser. Kommunens omdømme svekkes.		
Kommunen bryter habilitetsbestemmelser	Kommunens størrelse gjør det sannsynlig at flere personer vil sitte i posisjoner som kan ha motstridende interesser. Kommunen har ikke en samlet oversikt over økonomiske interesser, verv etc. for folkevalgte eller ansatte i administrasjonen og eiermeldingen tar ikke opp alle interesseforhold kommunen har i forhold til andre selskaper. Habilitetsutfordringer skal vurderes før oppnevning/nominering av styremedlemmer. Eierskapsmeldingen 2011 gir følgende føring i punkt 1.4.4.5: «Det er ei forventning til at selskap der kommunen er eigar blir knytt til styrevervsregisteret.no». Søk i styrevervsregisteret.no viser at dette ikke gjelder alle selskap. Aukra kommune er ikke knyttet til styrevervsregisteret.	Dårlig rettssikkerhetsgaranti, svekket omdømme og feil vedtak.		
Kommunen praktiserer ikke offentlighet i utøvelsen av sitt eierskap	Eierskapsmeldingen har i punkt 1.5.3 bestemmelser om rapportering og utvikling av eierstrategi. Bestemmelsene er noe uklare. Det er ikke avklart hvordan eier skal motta rapporter og informasjon fra selskap. Årsmeldinger, regnskap og eventuelt kopier av styrepapirer fra selskapene sendes ofte direkte til kommunens representant(er) i eierorgan og ikke til postmottaket.	Vanskelig for innbyggerne å kontrollere kommunen når dokumenter ikke fremkommer på offentlig postjournal.		

Overordna analyse og plan for selskapskontroll 2016 til 2019 – Aukra kommune (UTKAST 30.5.2016)

Formål med eierskap				
Formålet med kommunens eierskap er uklart (eierstrategier)	Selskapets formål skal fremgå av vedtekter/selskapsavtale. Prinsipielle endringer i vedtekter/selskapsavtale skal vedtas av kommunestyret. Det er ingen rutiner for politisk behandling i kommunen av prinsipielle saker til eierorganer i selskaper i forkant av eiermøtet. Kommunens representant(er) i eierorgan er ikke pålagt å rapportere til ordfører eller rådmann, utover at « Dei valte representantane kan rådføre seg med ordførar om dei har grunn til å tru at endringar som har oppstått i selskapet bør rapporterast til kommunestyret utanom plan». Kommunens eierstrategier skal gjennomgås i del 2 av eiermeldingen. Det er ikke avklart når denne skal legges frem. Engasjement i enkelte selskaper er lagt frem i egne saker.	Selskapet og dets virksomhet utvikles ikke til beste for kommunen og innbyggerne. Kommunens omdømme svekkes.		
Kommunen kontrollerer ikke om selskapet når sine mål	Stadig mer av den kommunale tjenesteytingen utføres av selskaper som ikke er en del av kommunen. Kommunestyret har få saker om resultatet av den tjenesteproduksjonen som skjer i disse selskapene til behandling. Årsmeldinger/-regnskap fra noen utvalgte selskaper legges frem for kommunestyret til orientering. Det er ikke vanlig at kommunens representant(er) i eierorganet orienterer kommunestyret om driften i selskapene. Kommunen har utarbeidet eierskapsmelding (2011).	Tjenestetilbudet til innbyggerne har ikke det innhold eller omfang som er fastsatt.		
Kommunestyrets vedtak følges ikke av selskapet	Kommunen har ingen skriftlige rutiner for hvordan vedtak generelt sett skal formidles til kommunens representant(er) i eierorganet.	Selskapet og dets virksomhet utvikles ikke til beste for kommunen og innbyggerne. Kommunens omdømme svekkes.		
Representasjon i eierorgan og styre				
Nominasjonsordning i kommunen sikrer ikke nødvendig samlet kompetanse i styret i selskapet	Eierkommunene oppfyller ikke alltid sitt samlede ansvar for å sikre nødvendig samlet kompetanse i styret. Rolle og krav til kompetanse til styremedlemmer er omtalt i eierskapsmeldingen punkt 1.4.4 og 1.5.6. Det er i enkelte selskaper besluttet at eierutvalg skal koordinere alle nomineringer til styreverv. Dette vil kunne være med å sikre kompetanse i selskaper kommunen eier.	Selskapene kan få utilfredsstillende styring som gjør at de ikke når sine mål.		

3.3 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon skal være med å sikre at selskapet drives slik at det oppfyller sine mål og at dette gjøres på en etisk forsvarlig måte.

Risikofaktorer	Bakgrunn for risikovurdering		Risiko-vurdering Lav/Medium/Høy	
	Sannsynlighet for at risikofaktor inntreffer	Konsekvens om risikofaktor inntreffer	Sannsynlighet	Konsekvens
Selskapets måloppnåelse er ikke tilfredsstillende	God måloppnåelse vil være særlig viktig i de selskapene som er tjenesteleverandører til kommunene. Kommunestyret følger i liten grad med på selskapenes måloppnåelse, jf. ovenfor.	Innbyggerne får ikke de tjenestene de har krav på. Konsekvensen vil variere betydelig ut fra hvilket selskap det gjelder.		
Selskapet bryter bestemmelser om offentlighet i offentlighetsloven og kommuneloven	Møre og Romsdal Redaktørforening har i 2011 undersøkt praksisen i offentlighet i selskaper i fylket der det offentlige har betydelige interesser. Mange av selskapene var i utgangspunktet ikke klar over at de var underlagt bestemmelsene. Det ble konstatert åpenhet i et mindretall av de gjennomgåtte selskapene. Noen selskaper kan være underlagt reglene kun på områder der de utfører tjenester for kommunen.	Svekket rettsikkerhet for innbyggerne.		
Selskapet bryter saksbehandlingsregler i forvaltningsloven	Saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven gjelder for alle organer for stat eller kommune samt private selskaper som treffer enkeltvedtak eller utferdiger forskrift. Det antas at det kan være usikkerhet i noen selskaper i forhold til hvilken myndighet de har fått delegert og hvilke type vedtak som fattes, jf. omtale av offentlighet ovenfor.	Svekket rettsikkerhet for innbyggerne.		
Selskapet bryter regelverket for offentlige anskaffelser	Det antas at det kan være usikkerhet i noen selskaper i forhold til om de omfattes av regelverket, jf. omtale av offentlighet ovenfor.	Mindre effektiv drift, økonomisk tap og misligheter. Svekket omdømme.		

Vedlegg 1: Årsrapport 2015 for Aukra kommune

Årsrapport 2015 gir i note 5 oversikt over eierandeler som Aukra kommune har i aksjeselskap.

NOTE 5 AKSJER OG ANDELER I VÅRSTREFF

Selskap	Eigarandel i selskapet	Eventuell marknadsværdi	Balansert verdi 2015	Balansert verdi 2014
Astero AS	1,86 %		20 000	20 000
Aukra Gass AS	9,84 %		1 500 000	1 500 000
Andel i privat avleptanlegg			21 644	21 644
Destinasjon Molde & Romsdal AS	0,65 %		10 000	10 000
Eigenkapitalinnskott fellesordninga KLP			4 937 210	4 394 009
Eigenkapitalinnskott sjukepl. KLP			1 605 533	1 502 439
Forsamlingshuset Soltau BA			10 000	10 000
Gass ROR IKS	16,66 %		200 000	200 000
Gassvegen Fylkesveg 215/279 AS			100 000	100 000
Hareysund Næringspark AS	5,00 %		50 000	50 000
Hollingsholm Småbåtlag			20 000	20 000
Kristiansund og Omegn Vekst AS	0,18 %		18 943	18 943
Kjerringsundet AS	46,88 %		1 500 000	1 500 000
Kystlab AS	1,93 %		119 538	119 538
Molde Lufthavnutvikling AS			164 000	164 000
Molde og Romsdal Havn IKS *	12,00 %		*	*
Muritunet AS			5 000	5 000
Møreaksen AS	17,74 %		1 435 000	1 435 000
Naturgass Møre AS			50 000	50 000
Romsdalshalvøyas renovasjonsselskap IKS	6,80 %		379 129	379 129
Samspleis AS	1,97 %		70 000	70 000
Småge Småbåtlag BA			10 200	10 200
Sund Bredbånd AS	11,64 %		108 000	108 000
Eksportvegen AS			5 000	5 000
Vågenbåt Eiendom AS				2 475 000
Sum			12 339 197	14 167 902

*Molde og Romsdal Havn IKS har disposisjonsrett til kolera som er eiga av Aukra kommune, og dette er vedlegg for kommunen sin eigarandel i selskapet. Endring i balanseført verdi skriv seg frå sol av aksjar i Vågenbåt Eiendom AS for kr. 1 116 700,-. Dette gav ei tap i formidla til balanseført verdi på kr. 1 332 300,- som er ført som nedskrivning mot kommunen sin kapitalkonto. Vidare er det gjort kapitalinnskott i Kommunal Lørdagspensjonkasse (KLP) med kr. 646 295,-.

Vedlegg 2: Årsrapport 2015 for Aukra kommune

Årsrapport 2015 gir oversikt over interkommunale samarbeid som Aukra kommune deltar i.

Interkommunale samarbeid (oversikt i årsrapport 2015)
Romsdal interkommunale utvalg mot akutt forurensning (RIUA)
Romsdalshalvøya interkommunale renovasjonsselskap IKS (RIR)
Eide vassverk
Kystlab AS
Møreaksen AS
Samspleis AS (samferdselsbygger Nordmøre og Romsdal)
Romsdalskart
Eiendomskattetaksering
Veterinærvakt Molde, Midsund og Aukra
AMS IKS (Aukra, Midsund, og Sandøy interkommunale samarbeid – styrenettverk)
Krisesenter
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep
Felles legevakt 2 (Aukra, Midsund og Sandøy)
Felles legeskyssbåt (Aukra, Midsund og Sandøy)
ACT-team
ROR-samhandling
Romsdalsmuseet
Kulturskolesamarbeid (fagleg)
Friluftsrådet i Møre og Romsdal
Driftsassistanse for vann og avløp
Romsdalsorkesteret
ROR Innkjøpsamarbeid
ROR IKT
Harøysund Næringspark
Molde og Romsdal hamn IKS
Visit Nordmøre og Romsdal AS
Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal
Kontrollutvalgssekretariat for Romsdal
Interkommunalt arkiv IKS
GassROR IKS

Saksframlegg

Utvalssaksnr	Utval	Møtedato
PS 18/16	Kontrollutvalet	9.6.2016

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatet si tilråding

I oppfølgingslista vert det gjort følgjande endringar:

Bakgrunn for saka

Vedlagt følgjer:

- ajourført oppfølgingsliste pr. 25.4.2016.
- brev frå kommunerevisjonsdistrikt 2 datert 31.5.2016 om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Kvalitet i sykehjemstjenester i Aukra kommune», vedlagt Aukra kommune sitt brev til Kommunerevisjonsdistrikt 2 datert 9.5.2016.

I dette møtet er det ikkje lagt opp til orienteringar frå kommunen sin administrasjon knytt til saker på oppfølgingslista.

VURDERING

Dersom det er saker utvalet ønskjer å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i eit seinare møte, kan desse verte fremma i møtet for oppføring på oppfølgingslista.

Jane Anita Aspen
daglig leder

**KONTROLLUTVALET I
AUKRA KOMMUNE**

SAKSOPPFØLGING

(à jour pr. 25.4.2016)

Saker som er tatt opp:	Dato:	Ansvar:	Merknad:	Status:
<p>Revidering av gjeldande økonomireglement i Aukra kommune</p>	<p>27.02.14</p>	<p>Adm./sekr</p>	<p>Eit økonomireglement skal beskrive hovudreglane for den økonomiske styringa av kommunen si verksemd. Reglementet bør klargjere ansvaret mellom det politiske og det administrative nivået i kommunen og beskrive kommunen sine interne reglar og fullmakter. Økonomireglementet bør innehalde kommunen sine vedtak om økonomiplan, budsjett, rapportering, rekneskap og årsrapport. Økonomireglementet kan supplere delegeringsreglementet når det gjeld økonomisaker. Aukra kommune sitt økonomireglement er frå 2005 og vart revidert i desember 2009. Eit økonomireglement bør rullerast og oppdaterast jamleg.</p>	<p>27.02.14: Kontrollutvalet vil oppmode administrasjonen i kommunen om å revidere gjeldande økonomireglement slik at det er i samsvar med praksis. 01.07.14: Sekretæren skriv til kommunen og ber om at økonomireglementet vert revidert. 02.10.14: Økonomisjef Erna Varhaugvik orienterte. Økonomiavdeling har ikkje kapasitet i inneverande år å sette i gang arbeidet med revidering av gjeldande økonomireglement. 23.04.15: Kontrollutvalet vil be administrasjonen om ein statusrapport til neste møte. 11.06.15: Kontrollutvalet vil be administrasjonen om ein statusrapport til neste møte. 18.09.15: Rådmann orienterte. Bemanningssituasjonen i økonomiavdelinga har vore vanskeleg og avdelinga har av den grunn ikkje sett seg i stand til å prioritere dette arbeidet. Det er vurdert å kjøpe konsulenttenester for å fullføre arbeidet med revidering av økonomireglementet. Kontrollutvalet ser ikkje grunn for at kommunen skal få auka kostnadar ved kjøp av konsulenttenester og ber administrasjonen om å utsette dette arbeidet til bemanninga i avdelinga er tilfredstillande. Kontrollutvalet vil be administrasjonen om ein</p>

				<p>ny statusrapport til første møte i 2016.</p> <p>17.02.16: Kontrollutvalet ønskjer i neste KU-møte å gjere ei gjennomgang av økonomireglementet, for å vurdere om dette er ei sak som kontrollutvalet framleis ønskjer å følgje opp.</p> <p>25.04.16: Rådmann og økonomisjef svarte på spørsmål i dagens møte, jf. OS 08/16. Kontrollutvalet konkluderer med at dei har tillit til at økonomireglementet vert revidert, og at det er viktig at det gjeldande økonomireglementet vert fulgt.</p>
Ny organisering av pleie og omsorgstenestene i Aukra kommune	21.05.14	Adm./sekr	<p>Aukra kommune har gjort ei omorganisering av pleie- og omsorgstenesta ved å dele tenesta i to med ei eining for Institusjonstenester og ei for Heimenestener. Hensikta med omorganiseringa er at det skal bli ei betre teneste for brukarane. Kontrollutvalet ønskjer ei orientering frå kommunen sin administrasjon til første møte hausten 2014.</p>	<p>02.10.14: Einingsleiar for heimenesta Jorunn Hurlen orienterte. Aukra kommune si pleie- og omsorgsteneste er frå 2014 delt i to einingar – Eining heimenestener og Eining institusjonstenester. Bakgrunn for delinga er utfordringane med Samhandlingsreforma, revidert lovverk og forskrifter. Tenestene vil i framtida bli meir basert på kva brukarane rettmessig har krav på og skal tildelast etter vedtak. Sjå protokoll til orienterings-sak OS 10/14 i dagens møte.</p> <p>Kontrollutvalet ønskjer ei ny orientering om eit år.</p> <p>18.09.15: Rådmann bad om utsetting av orienteringa grunna sjukefråveret i avdelinga. Kontrollutvalet vil utsette orienteringa til neste møte.</p> <p>24.11.15: På grunn av stor saksmengde til dagens møte vert orienteringa utsett til neste møte.</p> <p>17.02.16: Rådmann og fung. einingsleiar orienterte i dagens møte jf. OS 07/16. Kontrollutvalet</p>

				ønskjer ny statusrapport i kontrollutvalet sitt møte i november 2016.
Forvaltningsrevisjonsrapporten «Kvalitet i sykehjemstjenester i Aukra kommune»	25.02.15	Rev./adm.	Rapporten vart lagt fram for kontrollutvalet i møte 18.11.2014 i sak PS 31/14. Rapporten vart oversendt til kommunestyret som handsama sak i møte 12.02.2015 i k-sak 5/15. Oppfølging av rapporten vil venteleg skje i løpet av hausten 2015.	24.11.15: Oppfølging av rapporten vart handsama i dagens møte i sak PS 41/15. Kontrollutvalet vil følgje opp kommunen sitt arbeid med følgjande anbefalingar: <ul style="list-style-type: none"> • å sikre tilstrekkeleg bemanning ved Aukraheimen • å føre vidare arbeidet med å sikre at personalet ved Aukraheimen har tilstrekkelig kompetanse. Kontrollutvalet vil be revisjonen om å innhente og vurdere oppdatert informasjon som vert lagt fram i kontrollutvalet sitt møte i juni 2016.
Oppfølging av politiske vedtak	25.02.15	Adm.	Kontrollutvalet har ikkje, sidan november 2010, fått framlagt oversikt over politiske vedtak som av ulike årsaker ikkje er vorte satt i verk innan rimeleg tid. Oversikta skal gjere greie for vedtak fatta av formannskapet, kommunestyret, drift og arealutvalet, livsløpsutvalet og andre politiske utval med avgjerdsmynde. Hensikta med å få ei slik oppstilling er å kontrollere at administrasjonen sett i verk og gjennomfører dei vedtak som er vedteke av dei ulike politiske organ. Kontrollutvalet ønskjer årleg å få framlagt ei slik sak.	25.02.15: Sekretær vert beden om å skrive til rådmann og be om å få oversendt ei oversikt over politiske vedtak fatta i perioden 01.01.2010 – 31.12.2014 som av ulike årsaker ikkje er sett i verk. 23.04.15: Sekretæren har sendt brev til Aukra kommune 18.03.2015 og bedt om å få framlagt slik oversikt. Saka vil truleg komme opp i utvalet sitt neste møte. 11.06.15: Sekretæren har vore i dialog med politisk sekretariat i Aukra kommune vedr. arbeidet med å lage ei oversikt over politiske vedtak i perioden 2010 – 2014 som ikkje er sett i verk. Saka vil truleg komme opp i utvalet sitt første møte til hausten. 18.09.15: Oppfølging av politiske vedtak vart lagt fram som eigen sak i dagens møte, jfr. sak PS 30/15.

Kommunerevisjonsdistrikt 2

Møre og Romsdal

Telefon: 71 11 14 54 - direkte
Telefon: 71 11 10 00 - hovedkontor
Telefaks: 71 11 10 28
Mobil: 917 08 199
E-post: einar.andersen@molde.kommune.no
Organisasjonsnr.: 976 663 268

Kontrollutvalget i Aukra kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde

Deres referanse:

Vår referanse:
Einar Andersen

Arkivkode:
R11

Sted/dato
Molde, 31.5.2016

Oppfølging av anbefalinger gitt i forvaltningsrapport om kvalitet i sykehjemstjenesten i Aukra kommune

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal viser til forvaltningsrevisjonsprosjekt om kvalitet i sykehjemstjenesten i Aukra kommune. Prosjektet ble gjennomført høsten 2014.

Kontrollutvalget i Aukra kommune behandlet rapporten i møte 18.11.2014. Aukra kommunestyre vedtok i møte 12.2.2015 i sak 5/2015 følgende:

- 1. Aukra kommunestyre tek forvaltningsrevisjonsrapporten «Kvalitet i sykehjemstjenester i Aukra kommune» til etterretning og sluttar seg til anbefalingane som går fram av rapportens avsnitt 1 under Samlede vurderinger og anbefalinger.*
- 2. Kommunestyret ber rådmann om å sjå til at revisjonens anbefalingar i avsnitt 1 blir følgt og følgje opp at dette arbeidet gjennomførast.*
- 3. Kommunestyret ber kommunerevisjonen om å følgje opp rapporten og gje skriftleg tilbakemelding til kontrollutvalet innan ein periode på 12 – 18 mnd.*

I rapporten som er datert 7.11.2014 ble følgende anbefalinger gitt:

- 1. Aukra kommune bør sikre tilstrekkelig bemanning ved Aukraheimen.*
- 2. Aukra kommune bør videreføre arbeidet med å sikre at personalet ved Aukraheimen har tilstrekkelig kompetanse.*
- 3. Aukra kommune bør sikre at alarm- og telefonsystem ved Aukraheimen fungerer tilfredsstillende.*
- 4. Aukra kommune bør videreføre og intensivere kvalitetsarbeidet ved Aukraheimen.*

Kontrollutvalget behandlet i møte 24.11.2015 i sak 41/2015 oppfølging av revisjonsrapporten. Utvalget ba revisjonen om å innhente oppdatert informasjon til anbefaling en og to og legge dette fram i kontrollutvalgets møte i juni 2016.

Oppdatert informasjon fra Aukra kommune til anbefaling 1 og 2

Kommunerevisjonen mottok i brev datert 9.5.2016 oppdatert informasjon fra Aukra kommune til anbefaling 1 og 2. Mottatt informasjon er gjengitt under.

Til anbefaling 1:

«Aukra kommune bør sikre tilstrekkelig bemanning ved Aukraheimen»

Aukraheimen har pr. i dag sjukepleiarar i alle stillingsheimlar, men vi ser at vi framleis må arbeide aktivt for å

rekruttere nye. Vi har fleire i tilsettgruppa som søker vidareutdanning og grunnutdanning innfor sjukepleie og vernepleie som deltidstudentar.

Til anbefaling 2:

«Aukra kommune bør videreføre arbeidet med å sikre at personalet ved Aukraheimen har tilstrekkelig kompetanse»

Pleie og omsorg har i vinter kjøpt inn e-læringsprogrammet «veilederen.no» som no aktivt skal brukast til kompetanseheving i tilsettgruppa. I tillegg jobbar vi med opplæring i desse tema:

- Opplæring om samhandlingsavtalen
- Førebygging av vald og truslar mot personalet
- Refleksjonsgrupper
- Fagleg rettleiing leia av psykiatrisk sjukepleiar
- Kompetanseheving i lindrande behandling ved slutten av livet (ressursgruppe på 3 sjukepleiarar)

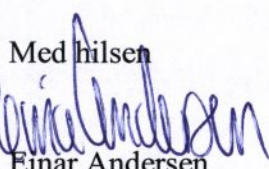
Mottatt informasjon gir svar på hvordan kommunen har fulgt/ følger opp anbefaling 1 og 2.

Kommunerevisjonens viser til forvaltningsrevisjonsrapporten og det faktagrunnlaget som anbefalingene var basert på. Videre vises det til vurdering av oppfølging av anbefaling 1 og 2 i brev til kontrollutvalget datert 13.11.2015.

Revisjonen har ingen merknader til mottatt redegjørelse. Kommunerevisjonen registrerer at:

- Kommunestyret i møte 8.3.2016 i sak 16/2016 vedtok plan for kompetanseutvikling i Aukra kommune 2016 til 2019. Planen består av to deler: 1) fast del som omtaler mål, virkemidler og rammer 2) rullerende del med konkret omtale av satsningsområder og tiltak for kommende år
- Aukra kommune har opprettet en gruppe som skal arbeide med rekruttering.
- Årsmelding 2015 opplyser at det er stabil personalgruppe i institusjonstjenesten, men at det er utfordringer med å rekruttere fagutdannet personell og spesielt de med bakgrunn fra høgskole. Det opplyses også at gjennomsnittsalderen er høy, og det er viktig at kommunen forsøker å rekruttere personell i takt med de som går av med pensjon.
- Kontrollutvalget skal i møte 9.6.2016 drøfte utkast til overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon. Ett av temaene som er særlig aktuelt for forvaltningsrevisjon de kommende årene er «kompetanse og rekruttering».

Etter revisjonens vurdering er mottatt tilbakemelding fra kommunen tilstrekkelig til at opprettet sak kan avsluttes.

Med hilsen

Einar Andersen
Forvaltningsrevisor

Vedlegg:

- Brev fra Aukra kommune til Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal, 9.5.2016

Kopi uten vedlegg:

- Aukra kommune, v/ rådmann, Rådhuset, 6480 Aukra

Aukra kommune

Kommunerevisjonsdistrikt 2
Møre og Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 MOLDE

Vår ref.:
2014/989-12/H12

Dykkar ref.:

Saksbehandlar:
Jan Erik Hovdenak

Dato:
09.05.2016

Aukra kommune si oppfølging av tilrådingar i forvaltningsrevisjonsrapport om kvalitet i sjukeheimstenesta

Aukra kommune viser til brev frå Kommunerevisjonsdistrikt 2, Møre og Romsdal, datert 26.2.2016. Der blir vi bedne om å oppdatere informasjon om vårt arbeid knytt til to anbefalingar - som òg blei informerte om i brev frå Aukra kommune til forvaltningsrevisjonen den 5.11.2015 - i forvaltningsrevisjonsrapport datert 7.11.2014. Her følgjer våre kommentarar.

Til anbefaling 1: «Aukra kommune bør sikre tilstrekkelig bemanning ved Aukraheimen

Aukraheimen har pr. i dag sjukepleiarar i alle stillingsheimlar, men vi ser at vi framleis må arbeide aktivt for å rekruttere nye. Vi har fleire i tilsettgruppa som søker vidareutdanning og grunnutdanning innafør sjukepleie og vernepleie som deltidsstudentar.

Til anbefaling 2: «Aukra kommune bør videreføre arbeidet med å sikre at personalet ved Aukraheimen har tilstrekkelig kompetanse»

Pleie og omsorg har i vinter kjøpt inn e-læringsprogrammet «veilederen.no» som no aktivt skal brukast til kompetanseheving i tilsettgruppa. I tillegg jobbar vi med opplæring i desse temaa:

Opplæring om samhandlingsavtalen

Førebygging av vald og truslar mot personalet

Refleksjonsgrupper

Fagleg rettleiing leia av psykiatrisk sjukepleiar

Kompetanseheving i lindrande behandling ved slutten av (ressursgruppe på 3 sjukepleiarar)

Med helsing

Jan Erik Hovdenak

Kommunalsjef drift og forvaltning

Postadresse
Aukraringen 25
6480 Aukra
E-post: post@aukra.kommune.no

Besøksadresse
Aukraringen 25
Org.nr. 964 981 337
www.aukra.kommune.no

Telefon
71 17 15 00
Telefaks
71 17 15 01

Bank
9650.26.60192
Bankkto. skatt
6345 06 15473